

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 249 (13.782)

Trst, petek, 2. novembra 1990

Položaj se je zvečer začel umirjati, slabša pa se stanje ob spodnjem toku Save

Vsa Slovenija pod vodo

Deroča Savinja odnašala mostove - Prekinjene številne cestne povezave - Koroška odrezana od sveta - V Severni Primorski Soča nevarno narasla - Na Goriškem položaj ni zaskrbljujoč

LJUBLJANA — Razen Primorja, Dolenjske in višjih predelov je Slovenija od večerja dobesedno pod vodo, vodna ujma pa je povzročila velikansko materialno škodo, prekinila številne cestne povezave, odnesla mnoge mostove, sprožila zemeljske plazove, nekatera področja pa je dobesedno odrezala od sveta. Pri vsej tej nesreči pa je pozitivna vest le v tem, da človeških žrtev ni bilo.

V večernih urah se je položaj povsod že deloma umirjal, tako da je najbrž največja nevarnost že minila, pa čeprav gre po vseh podatkih za največje poplave doslej. Na Republiškem štabu za civilno zaščito v Ljubljani so v večernih urah sporočili, da zdaj obstaja nevarnost še višjih voda v spodnjem toku reke Save pri Zidanem mostu, kjer bo začela na Savo vplivati tudi Ljubljana, pod Brežicami pa bo na višji nivo Save vplivala tudi Krka. Vremenska napoved ni najbolj obetajoča, kljub temu pa tako hudih padavin ne bi smelo biti več.

Nedvomno je bilo včeraj najhuje v krajih ob Savinji, kjer je deroča Savinja odnašala vse, kar se ji je postavilo po robu. V velenjski občini je podivjana Reka poplavlila Šoštanj, Skorno, Topolšico in Šmartno ob Paki, pripadniki civilne zaštite pa so se

najbolj bali, da bo popustil jez akumulacijskega jezera nad Šoštanjem. Še huje je bilo v moziški občini, Savinja pa je poplavlila tudi številne ceste, tovarne in stanovanjske hiše na Celjskem in Laškem. To območje je bilo včeraj nedvomno najbolj prizadeto, s tega področja pa je bil že v zgodnjih popoldanskih urah prekinjen ves promet proti Zidanemu mostu, močno ovirane pa so bile prometne povezave v ostale smeri.

Vodna ujma ni prizanesla niti Severni Primorski, kjer močno deževje s presledki traja že ves teden. Neurje je najbolj prizadelo kraje na Tolminskem in Idrijskem. Izredno je včeraj narasla Soča in zapornice na vseh hidroelektrarnah so bile popolnoma odprte. Zaradi premočnega pretoka vode so zaprli HE Doblar ter Solkan in šele proti večeru se je stanje nekoliko popravilo. Na Severnoprimorskem je izredno prizadeto tudi področje okrog Cerkna, ki je zaradi zemeljskih plazov dobesedno odrezano od sveta. Marsikje so cela naselja ostala brez električne energije, prekinjene pa so bile tudi mnoge telefonske povezave. Nekaj cest je bilo zaprtih, v poznih popoldanskih urah pa je tam začelo tudi snežiti. Cesto Godovič - Col so morali pljučiti, cesto čez Vršič pa so že zaprli za promet.

Narasla Soča pa za zdaj še ni prinesla večjih težav Goriški. V popoldanskih urah se je nivo reke sicer nevarno dvigal, toda proti večeru se je položaj umiril, najbolj nevarno pa je bilo med Zagrajem in Gradiščem, kjer pa je težave povzročila predvsem podtalnica, ki se je močno dvignila. Na teh področjih je bilo v pripravljenosti precejšnje število vojakov.

Položaj pa je bil včeraj tudi drugod po Sloveniji skrajno dramatičen. Velik del Koroške je bil odrezan od sveta, podobno je bilo na Gorenjskem, zaprti sta obe cesti, ki vodita v Poljansko in Selško dolino, hude težave pa so imeli tudi v Zasavju in na področju Kamnika. Povsod so pod vodo ostale tovarne, stanovanja in kmečka poslopja. O škodi še ne govorijo, saj bodo njene razsežnosti znane šele čez kakšen teden, ko bodo zbrani vsi podatki.

Če se položaj v Sloveniji vsaj počasi umirja, pa naj bi vodni val iz Slovenije že danes dosegel Zagreb, odkoder poročajo tudi o nevarnem naraščanju pritokov Save Krapine in Sotle. Tanjug poroča, da so zaradi tega v Zagrebu že sprejeli ustrezne dodatne varnostne ukrepe, da bi pripravljeni dočakali morebitni vodni val.

Pred torkovimi avdicijami v senatu

Senator Spetič: Pohiteti z zakonom

TRST — Po daljšem premoru bo prihodnji teden vprašanje zaštite slovenske narodnostne skupnosti spet v ospredju dogajanja. Ožji odbor senatne komisije za ustavna vprašanja bo namreč v torek začel z avdicijami raznih dejavnikov, kar naj bi bilo uvod v nadaljnje usklajevanje stališč o zaščitnem zakonu. V torek bodo člani ožjega odbora sprejeli predstavnike dežele (deželne vlade in deželnih svetovalskih skupin), predsednike treh pokrajin in predsednike treh gorskih skupnosti narodnostno mešanega območja, teden pozneje pa naj bi bili na vrsti predstavniki Slovencev, predstavniki Slovincem nenaklonjenih organizacij in zastopniki skupine intelektualcev, ki je pred časom podpisala peticijo za zaščito manjšine.

Kaj pomenijo te avdicije? So korak naprej pri sprejemanju zaščitnega zakona? Kako je do njih sploh prišlo? O teh in z njimi povezanih problemih smo se pogovarjali s senatorjem Stojanom Spetičem, ki je kot slovenski senator član ožjega odbora in ki se v parlamentu vztrajno zavzema, da bi se vprašanje zaštite premaknilo z mrtve točke.

Zakaj se je ožji odbor odločil, da sliši mnenje institucionalnih, političnih in družbenih predstavnikov?

Razprava o vprašanju avdicij je bila v ožjem odboru zelo ostra. Meni so se na primer zdele nepotrebne in sem predlagal, naj bi kot odbor izkoristili zapisnike avdicij, ki sta jih priredila minister Maccanico in ožji odbor v prejšnji mandatni dobi. Ostali pa so čutili potrebo po avdicijah. Da bi jih tokrat vsebinsko omejili, smo se dogovorili, da bomo v ospredje postavili osem točk, ki so vsebinsko zelo pomembne, saj postavljajo pod vprašaj Maccanicov osnutek.

Kdo vse je bil povabljen na razgovor?

Ožji odbor je najprej razmišljal, da bi prišel v Trst, nato pa se je temu odpovedal, saj bi lahko avdicije postale povod za protislovensko kampanjo. Odločili smo se tako, da bodo avdicije v Rimu, predstavniki večine pa so si pridržali pravico, da priredijo še tretji krog pogovorov, ko bo zakon že v zaključni fazi izdelave. Najprej smo hoteli slišati predstavnike tistih teles (prefekte, deželo, pokrajine, gorske skupnosti), ki bi tako ali drugače imeli opravka z uresničevanjem zakona, ker bi preverili, kako je državni aparat pripravljen. Poleg predstavnikov teh teles pa še predstavnike manjšine. Temu so oporekali misovci in zaradi ne dovolj odločnega zadržanja nekaterih predstavnikov vladnih sil je prodrlo stališče, da je treba prisluhniti tudi "glasnikom javnega mnenja". Tako smo se dogovorili, da zaslisišmo poleg zastopnikov manjšine še predstavnike italijanskih nacionalističnih

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

O načinu, kako naj poteka morebitna preiskava, je še precej nesoglasij

Vse politične stranke zahtevajo pojasnila o organizaciji Gladio

Pravosodni minister odgovarja Occhetto

RIM — Minister za pravosodje Vassalli je odgovoril na ocene o položaju v sicilskem sodstvu, ki jih je dal tajnik KPI Occhetto med obiskom v Palermu. Occhetto je kritiziral predvsem pomanjkanje sodnikov in osebja na sodiščih, minister Vassalli pa meni, da je to pomanjkanje že nekako kronično, zlasti na Siciliji, gotovo pa ni to novost. Pripominja pa, da so ostale vse dosedanje zahteve po angažiranju osebja, neuslišane. Kar pa se Palermo tiče, meni Vassalli, se položaj vztrajno, pa čeprav skoraj nevidno izboljšuje, saj mu pristojne oblasti posvečajo posebno pozornost. Pomanjkanje sodnikov in pravnikov pa občutijo po vsej državi in ne samo na Siciliji; drugod se celo dogaja, da morajo odvetniki posvečajo sodne obravnave prav zato, ker ni sodnikov. »Stanje sodstva se prav gotovo ne bo izboljšalo zaradi tako "eksplozivnih" vesti, kot jih je dal Occhetto,«
je z vidnim nezadovoljstvom pripomnil minister.

RIM — Parlamentarne skupine vseh političnih strank, tako vladnih kot opozicijskih, odločno zahtevajo razjasnitev primera Gladio. Zahteva je sicer enotna, način, kako razjasniti afero, pa povzroča velika razhajanja predvsem v strankah vladne koalicije. Liberalci Patuelli na primer zahteva odstranitev državne tajnosti z vseh dokumentov, ki bi lahko kakor koli koristili pri preiskavi; republikanci so predlagali vladi, naj se tudi v tem primeru posluži posebne komisije, v kateri bi bile same vplivne, a nadstrankarske osebnosti. Republikansko glasilo je včeraj pisalo, da »je treba predvsem ugotoviti, v kolikšni meri je bila organizacija Gladio zakonita in če so to zakonitost dosledno spoštovali«. Predlog republikancev pa ni po godu socialdemokratu Cariglia, ki meni, da komisijam in odborom doslej ni nikoli uspelo izluščiti resnice. »Če želimo, da bodo ljudje še zaupali v institucije, jim ne bomo ponujali vplivnih osebnosti, pač pa bi

raje poskusili z ustreznimi reformami,«
še meni Cariglia.

Zahteva po reformah, predvsem po reformi zakona o kaznilniškem režimu, delni svobodi in krčenju zaporne kazni, pa prihaja tudi iz drugih strani. Posredni »krivec«, bivši poslanec Gozzini, je izjavil, da mu očitki in kazanje s prstom že presedajo in opominja, da je številne zlorabe kaznilniškega režima povzročila površnost. Zaradi iste površnosti pa so mnogi nevarni kriminalci danes na prostosti. Problemu so republikanci že našli rešitev: predlagali so, da bi se rok preventivnega nadzora in tako imenovanega bivanja v varstvu za mafijaše, teroriste in razpečevalce podaljšal za petdeset odstotkov. Socialisti Spini pa je povabil parlament, naj vse dane predloge preveri in oceni na izrednem zasedanju. Zahteval je tudi, naj zakonske osnutke proti manipulaciji volilnih rezultatov s strani mafije, ki jih je izdelala njegova skupina, vključijo v paket ukrepov za preprečevanje kriminala.

G. R.

Huda nesreča na avtocesti pri Redipuglii

GORICA — V noči na četrtek je na avtocestnem odseku med Redipuglio in Moščenicami prišlo do prometne nesreče, ki je terjala življenje 30-letne Nevenke Dragičević in njene komaj tri mesece stare hčerke Sare. V nesreči je bil težko ranjen tudi 4-letni Bojan. Lažje sta bila ranjena 7-letni Slobodan ter 40-letni Salvatore Motta, ki je bil z družino namenjen v Zagreb, od koder je bila njegova žena doma. Do nesreče je najbrž prišlo zaradi spolzkega cestišča, na katerega so nalivi nanesli nevarno plast ilovice.

NA 8. STRANI

Skupni svečanosti za obe Gorici

Župana obeh Goric Scarano in Pelhan sta se včeraj poklonila spomenu padlih v NOB na Trnovem, venec pa sta položila tudi pred lapidarijem deportirancem v goriškem spominskem parku

NA 8. STRANI

Od stopnje demokratičnosti odvisna nadaljnja finančna pomoč Amerika se poteguje za čimbolj demokratične volitve v Jugoslaviji

WASHINGTON — V zvezi s skorajšnjimi volitvami v štirih jugoslovanskih republikah je ameriško zunanje ministrstvo objavilo sporočilo, v katerem opozarja, da je najpomembnejše, da bodo volitve svobodne in poštene, s čimer bi se Jugoslavija usposobila za igranje vloge, ki jo zahteva v demokratični skupnosti narodov. Predstavnica zunanjega ministrstva za tisk Margaret Tutweiler je ocenila, da gre za proces demokratične politične reforme, ki spremlja vzhodno Evropo, in našela več mednarodno sprejetih standardov za svobodne in poštene volitve, kamor sodijo tudi določene obveznosti, ki jih je Jugoslavija sprejela junija

letos na sestanku KEVS o človekovih pravicah v Köbenhavnu. Našteli so skupaj 12 pogojev, ki jih je treba izpolniti, da bi ameriška vlada pozitivno ocenila volitve. Med njimi je tudi stališče, da je treba domačinom in tujim opazovalcem dovoliti spremljanje volilnega postopka in nemoteno poročanje o njihovih ugotovitvah. Če bi ameriška vlada ocenila, da volitve niso bile svobodne in poštene, lahko po pred kratkim sprejetim amandmaju v ameriškem kongresu pride do prekinitve ameriške pomoči Jugoslaviji in do ukaza, naj ameriški predstavniki v mednarodnih finančnih ustanovah glasujejo proti posojilom za Jugoslavijo. (dd)

Jugoslavija se pripravlja na pariški KVSE

BEOGRAD — Predsedstvo SFRJ je na seji, ki jo je vodil predsednik dr. Borisav Jović, preučilo priprave Jugoslavije na vrhunski sestanek voditeljev držav ali vlad držav udeleženk KEVS. Delegacijo bo na vrhu v Parizu vodil predsednik predsedstva Jović, ki bo govoril o tem najpomembnejšem srečanju suverenih evropskih držav.

V Italiji dež in sneg

RIM — Prvi dan novembrskih praznikov je »razpolovil« Italijo. Na Jugu je bilo sončno, s sorazmerno visokimi temperaturami, na Severu pa se je že najavila zima. Močni nalivi so vplivali tudi na promet, saj se je odločno manj ljudi spravilo na pot, čeprav bi bili lahko razpolagali s tridnevni mostom.

V Benetkah je voda preplavila mestno središče in kaže, da se do sobote ne bo umaknila. Megla je ponagajala v dolinah, predvsem v Padski, vendar so največje nevšečnosti zabeležili v Venetu in v naši deželi. Temperatura je padla, v gorah pa je zapadel sneg. Na Kokovem je obležala 20 centimetrov visoka snežna plast, prav tako kot na Stelviu. Tudi v nižjih krajih so zaplesale prve snežinke, čeprav so pustile le blede sled.

V Trstu je zapihala burja, temperatura pa je v eni sami uri padla za deset stopinj.

Sen. Spetič: Pohiteti z zakonom

NADALJEVANJE S 1. STRANI

organizacij in zastopnikih razu mnikov, ki so podpisali apel za sožitje. Nato je KD napovedala tudi možnost delegacije tistih sil iz videmske pokrajine, ki menijo, da v tej pokrajini živijo ljudje slovanskega izvora.

Nato pa se je spet še nekaj spremenilo...

Gre za spremembe, o katerih sicer nismo uradno obveščeni. Kaže pa, da je o vprašanju zaštite razpravljalo vodstvo KD in tudi vlada je baje sklenila, da bo aktivneje posegala in sicer s podtajnikom pri predsedstvu Cristoforijem. To je po eni strani pozitivno, ker pomeni, da vlada hoče nekaj narediti, po drugi strani pa lahko njeno poseganje restriktivno vpliva na delo ožjega odbora. Kar zadeva avdicije same, pa so bile razdeljene na dva dela: v torek bodo na vrsti dežela, pokrajine in gorske skupnosti, naslednji teden pa manjšina in »glasniki javnega mnenja«. Zanimivo pa je, da so iz avdicij izpadli prefekti in škofi.

Preidiva k vsebinskemu aspektu avdicij...

Ožji odbor je izluščil 8 problemov, na katere skuša najti odgovor in od katerih bo odvisno, kakšen bo zaščitni zakon. Predvsem gre za vprašanje opredelitve ozemlja, na katerem naj velja zaščita, in javne rabe slovenskega jezika. Pri teh dveh problemih je zaznavna težnja odlašanja, s tem, da bi definirali splošne načelne pravice, praktično uresničevanje le-teh pa bi prepustili pokrajinam in občinam. Osebnostem zagovarjal tezo, da mora državni zakon zelo točno določiti pravice, o območju, na katerem naj veljajo, in o njihovem uresničevanju, pa naj bi odločal paritetni organ, sestavljen iz predstavnikov dežele in manjšine, tako da bi bila narodnostna skupnost soudeležena v vseh fazah izvajanja pravic in bi lahko soodločala tudi o vsebinski in časovni postopnosti uresničevanja določil.

Nato gre za vprašanja šolstva, toponomastike, finansiranja kulturnih ustanov...

Kaj pa z družbeno in gospodarsko zaščito, za katero se zavzemajo vse slovenske komponente?

O tem problemu Macčanov osnutek ne govori, kot ožji odbor smo si ga pa postavili. Ob tem vprašanju je dilema: ali poseganja z državnimi podporami in torej asistencialistična politika, ali drugačen pristop z različnimi instrumenti za spodbujanje rasti manj razvitih področij. Pristop je pomemben, saj marsikdaj neka vrsta razvoja določenega področja

lahko spodbudi tudi interne migracije, kar bi lahko bilo za manjšino škodljivo. Zato je treba predvideti udeležbo predstavnikov narodnostne skupnosti v vseh telesih, ki odločajo o namembnosti teritorija.

V sklop problemov smo nato vključili še zelo kočljivi vprašanja javnih služb in preštevavanja. Kar zadeva javne službe, se osebno opredeljujem za pragmatično rešitev, po kateri bi javne službe prilagajale svoje organike na osnovi potreb. S tem pa je seveda povezano tudi vprašanje preštevavanja. Osebnost se mi zdijo popisi prebivalstva nepotrebni, sicer pa obstaja tudi študija statističnega zavoda ISTAT, ki je leta 1985 posredno preštel Slovence in ugotovil našo prisotnost v 45 občinah.

Kakšne pa so sedaj perspektive, da se zaščitni osnutek izoblikuje in začne svojo parlamentarno pot?

Če bomo v dveh tednih končali avdicije, bi se nato morali lotiti oblikovanja osnutka. Ožji odbor bo pred izbiro: oblikovati dejanski zaščitni zakon, ki jamči pravice, ali sestaviti zakon generičnih kriterijev in prepustiti krajevnim dejavnikom uresničevanje teh načel, kar je lahko zelo nevarno. Druga nevarnost je možnost krize in predčasnega razpusta parlamenta, tretja nevarnost pa je odločno poseganje vlade, ki bi lahko izsilila odobritev Macčanovega predloga, kakršen je. Doslej je bilo v ožjem odboru vsebinsko soočanje predvsem med mano in predstavniki KD, sedaj pa bi se morale v to soočanje aktivno vključiti tudi druge skupine, če hočemo končati z delom, saj se zelo mudi, ker je časa zelo malo.

Ob koncu pa še vprašanje, kaj je z zakonom o obmejnih območjih in s prispevkom za manjšini, ki je v njem predviden?

Kot slišim iz zbornice, kaže, da bodo v finančnem zakonu obnovili postavko za podporo slovenski in italijanski manjšini, predvideni v zakonu za obmejna področja. Ta vsota bi vsaj za prehodno obdobje zajamčila nekaj kisika slovenskim ustanovam. S tem bi se seveda spremenil sistem finansiranja teh ustanov. Zanimivo pa je, da se kot manjšina prerekamo o pomoči matice, ne razmišljamo pa, kako bi odločali o sredstvih, ki jih je dolžna zagotoviti Italija.

Pogovor zapisal
VOJMR TAVČAR

Pogovor s predsednikom ZSMS Jožetom Školčem

Pred kongresom liberalcev

LJUBLJANA — ZSMS - Liberalna stranka bo imela jutri svoj redni kongres v rudarskem Zagorju. Mladinci - liberalci vedno iščejo značilne kraje, kjer sklicujejo kongrese in kjer ustvarjajo nove politično-družbene poglede ne samo za lastno stranko, temveč za slovensko civilno družbo v celoti. To je bilo že pred daljnimi leti na Krškem, ko so do kraja prelomili s socialrealističnimi utvarami, se izrekli za oblast, za pragmatizem v raznih oblikah. To je bil kongres v senci jedrske centrale in prvih bitk za ekologijo, proti militarizmu. Tako je bilo lansko jesen, ko so se zbrali v Portorožu kot odprtem kraju, na meji z Italijo, kjer je že šlo za strankarske volitve, večpartijski sistem in s tem tudi za vse novo, kar se je zgodilo nekaj mesecev kasneje kot rezultat volilnih izidov. Kakšni bodo po Zagorju? Nekatere osnovne značilnosti nove stranke, stranke, ki ima trenutno še mladinski predznak, smo skušali izvedeti od predsednika Jožeta Školča.

Sedaj ste ZSMS - Liberalna stranka, kaj boste po Zagorju?

»Demokratični liberalci, če bo šlo v redu.«

Zakaj vse v redu, je to vaš interni problem, ali problem odnosov v družbi?

»Pučniki je blokiral socialdemokratska imena, liberalna niso tako dosledna, prvi smo jih registrirali mi, toda zavisi tudi od Pirnatovih jastrebov in novega sodstva. Vendar ne bi smelo biti pravnih težav, če smo še v pravni državi. Vsebinsko pa nimamo dvomov: mi smo liberalci, toda manj nemškega tipa, ki so za popolni liberalizem, mi imamo socialno primes bolj britanske vrste zato tudi kombinacija demokracije in liberalizma.

Liberalci ima pri nas tudi avstrijsko negativno konotacijo, mi pa mu hočemo dati anglosaksonski pozitivni naboj.«

Tu pa smo pri značilnostih programa, ki ste ga na novo napisali in ki je vsebinsko zanimiv?

»Program ima uvod, je obenem začetek in neke vrste programski manifest. Ne skrivamo ambicije, da bi nekoliko na splošno povedali osnovne stvari, mi ne pristajamo na velike načelne besede, kot je razred in narod, smo bolj pragmatični. V drugem delu pa so programske resolucije, ki niso večne, ki pa se nanašajo na konkretne zadeve, ki bodo prišle v ospredje tudi pri razpravi o slovenski ustavi. Na ta vprašanja nudimo tudi konkretne odgovore. Pri teh vprašanjih gre tudi za ključne razlike med demokratičnimi liberalci in predstavniki drugih strank. Osnovna vprašanja so naslednja:

Predvsem demilitarizacija. To je vseobsegajoč pojem, ki se ne reducira na to, da ne bomo imeli vojske, temveč na povsem nov in drugačen koncept zunanje politike, na povsem drugačne odnose v Jugoslaviji in še zlasti na gospo-

darsko strukturo razvoja. V Sloveniji te strategije nimamo. Velike države so izbrale povezavo vojaške in civilne strategije, ko se nove zadeve odkrivajo za vojaške potrebe in nato prehajajo v civilno proizvodnjo. Slovenija je majhna in ji je ta pot zaprta, zato bo treba izolirati nove poti. Tudi zato liberalci pravimo, da je treba iti na pot demilitarizacije takoj, brez obotavljanj in brez izjav, ki se čujejo drugod. Smo za demilitarizacijo, toda ne sedaj, sedaj ni prilika, neke v bodočnosti.

Naslednje ključno vprašanje je regionalizacija, ki ponovno pomeni ogromno stvari. To ni samo nujnost, ko se občine drobe na vrsto majhnih občin, slovenska država pa centralizira in vmes ni nič. To je slovenska zgodovina, gospodarski in kulturni razvoj, ki je šel po različnih poteh. To je tudi vprašanje slovenske demokracije, ki bo drugače strukturirana, če bosta obstajala oba zbora: zbor državljanov in zbor občin in bo torej slovenski parlament dvodomen. Ne na koncu pa gre tudi za zaščito obeh manjšin, ki živita v Sloveniji in s tem za zaščito vseh manjšin.

Tretje vprašanje pa je že povezano tudi z manjšinskimi zaščitami in zaščitami svobode življenja. Ne smemo se podrediti enemu načinu življenja, ki ga predpiše močna partija, država, cerkev, ali posvečena družina, ali družba. Zelo občutljivo je vprašanje pravice žensk, da same odločajo o spočetju, o splavu. Treba se je boriti proti spolni diskriminaciji, kar ne sme biti nekaj kar ljudi ločuje.«

S tem pa smo pri statutu, ki je povsem nov, toda kot vsi statuti zanima predvsem članstvo. Toda liberalci so vnesli pomembno novost. Katera je?

»V statutu smo uzakonili programska načela o enakih možnostih žensk. To smo dosledno zapisali in bomo dosledno izvajali. V vodstvu stranke, v vseh organih, med izvoljenimi itd. mora biti najmanj 20 odstotkov žensk, treba pa je težiti k tridesetim odstotkom. To je dolgoročno gradnja stranke, pa tudi dolgoročno spodbuda za družbo, v kateri se morajo ženske uveljavljati in prosperirati. V konkretni praksi so že v vodstvu in parlamentu nekatere odločne predstavnice žensk, ki so se politično in drugače uveljavile.«

Kaj pa članstvo, kako je s številom, organizacijo po občinah?

»Članstvo se spreminja, toda mi nismo naredili pretiranih kampanj in je to delo, ki stranko še čaka. Članov je sedaj približno toliko kot po volitvah 7-8 tisoč. Sedaj se ljudje sami postopoma, vztrajno, včlanjujejo. Že so premagane starostne bariere. Mi nismo podirali stare občinske strukture, toda tudi nismo vložili dovolj naporov, da bi zgradili nove. Tako je približno v polovici občin struktura trdna, je pa tudi niz občin, kjer je treba reorganizacijo še izvesti.«

Pogovor zapisal
BOGO SAMSA

TA TEDEN UGODNO NAPRODAJ

zastopnik **PEUGEOT TALBOT**

AUTOPALMA sas

Enrico Burra & c.

PEUGEOT

ALFA ROMEO 33 STATION WAGON
4x4 1984 srebrn

AUTOBIANCHI Y 10 LX 1988
sivorjave barve

CITROEN AX 10 RE 1988 sivorjave barve

FIAT UNO FIRE 1987 sinje barve

FIAT REGATA 70 S 1984 sivorjave barve

FIAT CROMA CHT 1988 sivorjave barve

FORD FIESTA 1.3 S 1984 antracitno rdeč

MERCEDES 190 E 1984 sive barve

PEUGEOT 205 AUTOMATSKI 1987
bele barve

PEUGEOT 405 SR 1.9 TA 1988 sivorjav

GARANCIJA 12 MESECEV

Drevored Tricesimo (TAVAGNACCO)
tel. (0432) 570627
mednarodna predklicna štev. 9939

ZASTOPNIK

LANCIA

IZREDNE PRILOŽNOSTI

FIAT 126 - 127
UNO 45 in UNO 60 S
PANDA 30 in 45
RITMO 65 in 131
CROMA CHT in 2.0 IE

LANCIA
DELTA 1.3 in 1.5
PRISMA 1.6 in DIESEL
BETA 1.6 BN in HPE 1.6
GAMMA BN 2.0

ALFA SUD
RENAULT R 5 in R 18

CITROEN DYANE 6

VOLKSWAGEN GOLF

SEAT IBIZA 1.2 GLX

AUSTIN METRO

INNOCENTI MINI 90

CENE
od 2.000.000 do 10.000.000

A. RUGGENINI

Drevored Tricesimo 13
VIDEM - TAVAGNACCO
mednarodna predklicna štev. 9939
ITALIJA (0432) 570595

Organizzazione Renault

Priložnosti

FIAT 126 P4 650 cc	1982
FIAT PANDA 750 CL	1986
FIAT UNO 60 5P 1100 cc	1988
FIAT UNO 45 S 5P 950 cc	1985
FIAT RITMO 75 S	1983
RENAULT Supercinque TC 3P 950 cc	1985
RENAULT Supercinque GTL 3P 1100 cc	1985
RENAULT R5 Alpine 1400 cc	1979
RENAULT R9 TLE 1100 cc	1985
RENAULT ESPACE TSE 2000 cc bencin	1987
INNOCENTI MINI TRE	1982
ROVER RANGE ROVER 2P	
plinski pogon	dec. 1979

DOSTAVNA IN KOMBINIRANA VOZILA
RENAULT, OPEL različni modeli

BORTOLOTTI

ZASTOPNIK RENAULT
Drevored Venezia 120
CODROIPO - VIDEM (ITALIJA)
tel. (0432) 900777
mednarodna predklicna štev. 9939

UDINE 20 km.
GORIZIA 38 km.
CODROIPO

Friulauto s.p.a.

VIDEM - PORDENON
PORTOGRUARO - CERVIGNANO

AUTOBIANCHI A 112	1971 rjav
INNOCENTI MINI «CLUBMAN»	1981 temnoplav z vinilsko streho
FIAT 128 1100	1973 zelen
FIAT 127 S	1981 bel
FIAT 127	1979 srebrn metal.
FIAT PANDA 30	1983 bel
FIAT RITMO 60 CL	1982 sinjeplav metal.
FIAT 131 1.3 CL	1975 bel
LANCIA DELTA 1.6	1983 srebrn metal.
LANCIA PRISMA 1.6	1983 rjav metal.
LANCIA DELTA 1.5	1981 sinjeplav
VW GOLF 1100/3P	1981 rdeč
RENAULT 14 TL	1982 bež
RENAULT 9 TD	1984 bel
MERCEDES 240 D	1984 temnoplav

MEDNARODNA PREDKLICNA ŠTEV. 9939

VIDEM: Ul. Nazionale 17 - tel. (0432) 570345
PORDENON: Drevored Venezia 59
tel. (0434) 30231
PORTOGRUARO: Drevored Venezia 43
tel. (0421) 274412
CERVIGNANO DEL FRIULI: Ul. Ramazzotti 1
tel. (0431) 34106

PRONIAUTO

ZASTOPNIK FIAT
km 146,4 ob državni cesti 13 PONTEBBANA
COLLALTO - tel. (0432) 784212
mednarodna predklicna štev. 9939

1) FIAT 126 P4 1982 bel	1.900.000
2) FIAT PANDA 750 CL 1986 rdeč	5.800.000
3) FIAT PANDA 1000 CL 1988 bel	6.500.000
4) FIAT UNO 45 3P F. 1988 temnoplav	7.700.000
5) FIAT UNO 70 SX 5P 1987 kvarc metaliz.	9.800.000
6) FIAT UNO TURBO IE 1988 rdeč	12.000.000
7) FIAT CROMA CHT 1987 sinje metaliz.	15.200.000
8) FIAT CROMA IE 1987 kvarc metaliz.	16.500.000
9) FIAT TIPO 1.4 M. 1989 aluminij. met.	12.000.000
10) FIAT TIPO TD 1988 škrlatno rdeč	10.800.000
11) FIAT REGATA 70 S 1986 zlato met.	8.200.000
12) FIAT REGATA 85 S 1985 kvarc met.	7.500.000
13) LANCIA PRISMA 1.3 1987 zlato met.	12.700.000
14) LANCIA PRISMA 1.6 1983 aluminij. met.	6.800.000
15) VW GOLF CABRIO 1979 zlato met.	7.500.000
16) VW HROŠČ CABRIO 1975 rdeč	13.900.000
17) SUZUKI 410 JS 1984 bel	9.000.000
18) SUBARU SW 4WD 1981 aluminij. met.	4.900.000
19) DUCATO KOMBINIRAN 1987 bel	13.900.000
20) FIAT 900 E 1985 bež	5.200.000

Med različnimi tipi rabljenih avtomobilov boste našli model po vaših meri. Ali pa celo paleto avtomobilov Fiat, pripravljenih za prodajo.

Koroški socialisti spremenili politiko do te »domovinske« organizacije

Ambrozy napovedal vojno koroškemu Heimatdienstu

CELOVEC — Po 35 letih popuščanja koroškemu Heimatdienstu (KHD), avantgardi protislovenskih organizacij, so koroški socialisti sklenili opustiti dosedanje taktiziranje do KHD. Na posvetu socialističnih poslancev v Bad Kleinkirchheimu je predsednik stranke dr. Peter Ambrozy oznanil spremembo politične smeri: odslej se bodo socialisti distancirano obnašali do organiziranega desnega krila nemških nacionalcev.

Še več, Ambrozy je napovedal ofenzivno soočenje s Heimatdienstom in njegovimi stališči. Kritična distanca naj bi veljala tudi Heimatdienstu sorodnim »domovinskim« in kulturnim organizacijam.

Kaj je napotilo vodstvo koroške SPÖ k takemu preobratu? V zadnjih petih letih se je Heimatdienst razvil v prednjo stražo Haiderjeve svobodnjaške stranke. Haider je osebn prijatelj predsednika KHD dr. Josefa Feldnerja, trdi predsednik SPÖ. Ljudska stranka (ÖVP) v Heimatdienstu nima več nobene besede. In tako je postal vprašljiv Heimatdienstov nadstrankarski značaj.

Koroški socialisti bodo poslej nasproti heimatdienstovskim strukturam postavili postavili svoje organizacijske strukture, zagotavlja Ambrozy. Politično strpnost bo SPÖ izpričala tudi v

bližnji parlamentarni debati o izvedbenem zakonu o manjšinskem šolstvu, kajti ta zakonski osnutek je »zelo restriktiven«.

Glasilu SPÖ objavlja uvodnik glavnega urednika dr. Hellwiga Valentina o slovesu socialistov od »dolgoletne strategije koroške SPÖ o integraciji v združenja, ki na splošno veljajo za nacionalno konservativna«. Stranka je v taka društva »poslala vrsto tovarišev, da bi tam uveljavili socialdemokratska stališča«. Smola pa je bila v tem, da je poskus v veliki večini primerov spodletel. Strankini »oficirji za zvezo« niso bili glasniki socialdemokracije, marveč so prevzeli nazore heimatdienstovskega okolja. Kot sodi predsednik stranke Ambrozy, je celo prišlo do povratnega učinka nacional-konservativnega prepričanja na socialistično stranko samo.

Kar zadeva zamisel o obnovi nekdanje strategije avstrijskih socialistov — vzpostavljaju organizacijskega omrežja v družbi kot nasprotni uteži buržoaznim organizacijam in društvom — je socialistični glavni urednik precej skeptičen: preteklosti ni mogoče oživiti. »Toda nekaj več samozavešti in zaupanja v lastne sile SPÖ ne bi škodilo.«

Tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev Marjan Pipp pa v Kleine Zeitung obsoja SPÖ, da je 40 let izvajala »strogo asimilacijsko politiko«, da je Haiderju pokazala, kako je treba slaviti koroški plebiscit, da sili svoje slovenske občinske odbornike, da glasujejo proti interesom lastnega naroda. Soglasje vodstva SPÖ z ustanovit-

vijo delovne skupine slovenskih socialistov da je »samo novi belež na razmajani hiši«. Ambrozy kot deželni minister za kulturo je zasnopal zakonska osnutka o otroških vrtcih in glasbenih šolah, v katerih Slovenci sploh omenjeni niso, ob 180 milijonih šilingov proračunskega denarja za kulturo pa je dotacijo za vsa slovenska kulturna društva in dejavnosti zamrznil pri 320.000 šilingih. Pipp hkrati napada Zvezo slovenskih organizacij (ZSO), da »išče novo — star domicil« v socialistični stranki. »Beg« ZSO v SPÖ naj bi ZSO zagotovil »videz demokratičnosti«.

Dan pred avstrijskim državnim praznikom je bilo polemično publicistično ukvarjanje s koroško družbeno preteklostjo in sedanostjo še posebej izrazito. Glavni urednik Kleine Zeitung je zavrnil tiste neimenovane avstrijske novinarje, ki so letošnje slavje vojaških veteranov Tretjega rajha na koroškem Ulrichsbergu (dejansko je bil del proslav 70-letnice koroškega plebiscita) označili kot slavljenje duha nemškega nacionalizma in nacizma. Publicistični starosta protislovenske politike Ingomar Pust pa je v Kärntner Krone ironično pisal o slovenskem predsedniku vlade Peterletu kot o možu s »čudovitim nemškim priimkom« in »simpatični pojavi, ki pa da pri koroških Slovenceh s svojimi izjavami podzavestno prebujajo nostalgijo po jugoslovanski vojski, ki je dvakrat zasedla Celovec. Poanta: Peterle naj bi se ovedel »krvne krivde lastne dežele«, kjer je nekoč »cvetelo nemško gospodarstvo in kulturno življenje«.

JOŽE ŠIRCELJ

Videmski prefekt Sorge obiskal dvojezično središče v Špetru

ČEDAD — Prejšnji teden je bil gost dvojezičnega šolskega središča v Špetru videmski prefekt, doktor Roberto Sorge. Visoki predstavnik italijanske države je tako sprejel vabilo slovenskih predstavnikov in vodstva dvojezične šole, ki jo je obiskal med uradnim obiskom občine Špeter. V šolo so ga spremljali župan Marinig z odborniki in nekaterimi svetovalci, didaktični ravnatelj Londero, ravnatelj vseh špetrskih šol in drugi predstavniki politične-

ga življenja občine. Prefekt Sorge je obiskal vrtec, prvi in drugi razred, nakar ga je v imenu slovenskih organizacij pozdravil prof. Černo. Nato je uglednemu gostu obrazložil odprte probleme šole predsednik Zavoda za slovensko izobraževanje Petricig. Prefekt Sorge je v svojem pozdravu omenil zaščitni zakon, o katerem se v Rimu razpravlja in torej, da se problem zaščite začenja reševati. Sami dvojezični šoli pa je želel, da bi dosegla cilje, ki si jih zastavlja.

Telefoni v Barki

BARKA — Program razvoja telefonije v KS Barka v Brkinih, ki vključuje vasi Gornje Ležeče, Buje, Suhorje, Kozjane, Vatovlje, Misleče, Podgrad in Barka, je bil okvirno pripravljen že v začetku lanskega leta. Predvideno je bilo, naj bi vasi v tem težkem, razgibanem višinskem predelu dobile telefone s pomočjo radijskih in kabelskih povezav.

Ceprav so projekt tudi letos spomlad podprli v vseh odločujočih službah in organih, za njegovo uresničitev še niso uspeli zagotoviti vsega denarja. Nakup in montažo telefonske centrale na Barki bo tako kot medkrajevni ka-

bel Sežana-Barka, zabojnik za akumulatorsko baterijo in predelavo ATC Sežana, na katero bodo priključili novo centralo na Barki, plačala PTT. Za to bodo poštarji prispevali 1,1 milijona dinarjev, medtem ko naj bi vsak novi telefonski naročnik za omrežje plačal najmanj 1.500 DEM dinarske protivrednosti.

Za ostalo delo tako manjka še približno 4 milijone dinarjev. Kako jih bodo zbrali, naj bi povedali sežanska in postojnska občina in tako omogočili začetek gradnje in montaže.

J. O.

Kljub skrbnemu varčevanju

Sežanskemu zdravstvu grozi pravi finančni zlom

SEŽANA — Sežanskemu osnovnemu zdravstvu, ki je že doslej po stanju ambulant, opremljenosti, deležu materialnih stroškov in osebnih dohodkih zaposlenih zadnje v regiji pa tudi v republiki, zaradi omejitvene politike za normalno delovanje vsak mesec kljub varčevalnim ukrepom manjka 710.000 din. Če se razmere kmalu ne bodo izboljšale, bo zdravstvo v tej občini naslednja dva meseca ostalo brez denarja celo za plače zaposlenih, kar bi lahko kolektiv prisililo v stavko.

Tako črne napovedi smo slišali na zadnji seji sežanskega izvršnega sveta, kjer je direktorica zdravstvenega doma Milena Pegan-Fabjan izrekla precej grenkih na račun novega načina financiranja zdravstva, nezadovoljna pa je tudi z odnosom domače občine do te dejavnosti. S takšnim mnenjem se je strinjala tudi predstavnica delavskega sveta, ki je opozorila, da bi bilo skoncentrirano zdravstvo, če bi se zanj odločili, za Sežano precej cenejše, kot sedanje delo na sedmih lokacijah in z dvojnimi dežurstvi. Člani IS so takšne pobude podprli, četudi so hkrati opozorili, da je za razpravo o kakršnih koli dolgoročnih spremembah zdravstvene mreže ali pravic uporabnikov potrebno dobiti natančno strokovno mnenje. Šele na osnovi strokovnih analiz in javne razprave naj bi se na koncu zdravstvo, občinska vlada in uporabniki lahko dogovorili o morebitnih cenejših rešitvah. O teh vprašanjih in problemih se bodo morali Se-

žanci čimprej pogovoriti tudi s predstavniki ministrstva za zdravstvo.

Ob tem, da je IS podprl notranje varčevalne ukrepe, kot so ustavljeno zaposlovanje (v ZD je 122 namesto 128 delavcev), pre zaposlovanje, vključevanje pripravnikov, zmanjševanje denarnih nadomestil delavcem in materialnih stroškov ter podobno, je občinska vlada za izboljšanje položaja zdravstva sprejela tudi nekaj lastnih ukrepov. Tako bo občina prispevala denar za nujna popravila v zdravstvenem domu. Prav tako bodo omogočili odložitve plačila družbenih prispevkov, če se finančne možnosti zdravstva in drugih družbenih dejavnosti ne bodo pravočasno izboljšale. V primeru, da bodo to omogočili na republiški ravni, bodo družbene dejavnosti plačila teh prispevkov celo oprostili. IS se je hkrati zavzel za čimprejšnjo sistemsko izboljšanje razmer za delovanje osnovnega zdravstva. Ustanovili bodo tudi občinski koordinacijski odbor, ki bo spremljal in usklajeval ukrepe na tem področju. Neuradno pa smo tudi slišali, da bi moralo zdravstvo ob odpravljanju zunanjih vzrokov za težave poskrbeti tudi za zmanjšanje pomanjkljivosti v domači hiši, saj je po mnenju članov IS tam neizkoriščenih še precej organizacijskih, kadrovskih in drugih rezerv, izboljšati pa bi se moral tudi odnos do pacientov.

JANEZ ODAR

Za pomoč Nadiškim dolinam in drugim prizadetim krajem

Biasutti pozval Andreottija

TRST — Predsednik deželne vlade Adriano Biasutti se je v sredo zvečer preko telexa obrnil na ministrskega predsednika Giulia Andreottija in na ministra za koordinacijo civilne zaštite Vita Lattanzia in ju prosil, da bi priznala kot hudo prizadeta področja vse tiste kraje, ki so jih prizadele in močno poškodovale vremenske ujme 23. in 24. septembra ter 27. in 29. oktobra. To priznanje bi moralo ministrstvo za civilno zaščito uzakoniti z odlokom, poleg tega pa bi moralo tudi dodeliti potrebna finančna sredstva in jih prenesti na deželni sklad za civilno zaščito.

Predsednik Biasutti je tudi sporočil rimskim oblastem, da je deželna uprava že nakazala dve milijardi lir za prve najnujnejše ukrepe, medtem ko so deželni tehniki ugotovili, da je za nujne posege na prizadetih področjih potrebnih ne manj kot 50 milijard lir.

V sporočilu Andreottiju in Lattanziju predsednik Dežele navaja, da so bili konec septembra predvsem prizadete občine Naborjet-Ovčja vas, Tablja, Dunja, Kluze, Režija, Na Bili, Mužac, Cavazzo Carnico, Amaro, Grmek, Sv. Lenart, Gradišče, Vileš, Zagraj, Farra in Romans.

Zadnja vremenska ujma pa je hudo prizadela občine Grmek, Sovodnje, Dreko, Srednje, Sv. Lenart, Špeter, Podbonesec, Romans, Medeo, S. Giovanni al Natisone, Vileš, Krmin, Koprivo in Mariano del Friuli.

Tako je hudo neurje poškodovalo cesto v bližini Ljese

KORAK NAPREJ NA POTI VAŠE VARNOSTI

MESEČNO BREZOBRESTNO PLAČEVANJE ZAVAROVALNINE

Tržaška kreditna banka nudi dodatno koristno storitev vsem svojim klientom, ki prejemajo mesečno plačo na tekoči račun. Poseben dogovor z Noricum Assicurazioni omogoča imetnikom teh tekočih računov plačilo zavarovalnih premij v dvanajstih brezobrestnih mesečnih obrokih. Odgovorni naših operativnih enot so vam na razpolago za vsa dodatna pojasnila.

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

V sodelovanju z

NORICUM ASSICURAZIONI

LJUBLJANA — Komisija za varstvo okolja pri Turistični zvezi Slovenije je letos že dvaindvajsetič ocenjevala urejenost slovenskih turističnih krajev in ugotovila, da so se med vsemi najbolje odrezali Radenci. To je za prizadevne turistične delavce Radencev (menda v tem kraju ni družine, kjer ne bi bil vsaj en družinski član delaven v turističnem društvu) vzpodbudilo, da bodo v petek, 16. novembra, pripravili posebno praznovanje, na katerem bodo podelili priznanja Turistične zveze, nanj pa bodo povabili tudi predstavnike vseh krajev, ki so sodelovali v tej akciji.

Doslej so sitem tekmovanja sicer že večkrat spremenili, v zadnjih letih pa oblikovali štiri skupine (kategorije) turističnih krajev in sicer tako, da so tudi sami udeleženci tekmovanja (tokrat je tekmovalo 28 turističnih krajev), pristali na tako razporeditev.

V kategoriji večjih turističnih krajev, oziroma v posebni skupini tekmuje samo pet krajev. Takoj za Radenci (ki so dosegli 4,82 točke) se je uvrstila Rogaška Slatina (4,78). Lani je bila Rogaška Slatina prva, Radenci pa drugi, vendar so v Radencih v minulem letu res temeljito zavili rokave. Sledijo Postojna (4,77), Bled (4,67), najbolj pa zaostaja Portorož (4,52).

V skupini »turistični kraji« so na prvem mestu Šmarješke Toplice (4,61), drugo mesto si delita Bovec in Ptuj (4,60), sledijo Nova Gorica (5,54), Laško (4,49) Kranjska Gora (4,48), Murska Sobota (4,45) in Kanal (4,27). Med izletniškimi in tranzitnimi kraji so na prvem mestu Braslovče (4,53), drugo

mesto si delita Lokve in Mojstrana (4,50), zatem pa še Veržej (4,49), Slovenj Gradec (4,48), Kobarid (4,33). Med manjšimi turističnimi kraji je najbolj urejena Osilnica ob Kolpi (4,72), zatem pa še Mengeš (4,68), Svečina (4,61), Domažale (4,40), Ribno (4,27), Polzela (4,22), Šentrupert (4,18), Semič (4,16), Straža (4,01).

Zanimivo je, da se zadnja leta med tekmujočimi ponavadi najbolj odrežejo zdravilišča, zato so predstavniki turističnih društev z Gorenjske predlagali, da bi zdravilišča tekmovala v posebni komisiji, kjer bi se merila med seboj in tako skrbela za kakovost. Večina članov predsedstva Turistične zveze Slovenije pa je menila, da so zdravilišča res pri vrhu najbolj urejenih slovenskih krajev in da bi lahko oblikovali tudi posebno tekmovalno kategorijo izključno zdraviliških krajev, da pa s tem ne bi opustili sedanjega tekmovalnega sistema in bi zdravilišča še zmeraj sodelovala tudi v dosedanjih štirih uveljavljenih skupinah, predvsem zato, da bi imeli priložnost tudi z drugimi dokazovati svojo kakovost.

Sicer pa so v predsedstvu Turistične zveze Slovenije predlagali, da bi morali najboljše slovenske turistične kraje bolj sistematično uvrstiti v tekmovanje jugoslovanskih turističnih krajev. Dosedanje izkušnje niso slabe. Ko se je v tako tekmovanje uvrstila Rogaška Slatina, je bila proglašena za najbolj urejen jugoslovanski turistični kraj.

BORIS ŠULIGOJ

Radenci prvi - Portorož zadnji

Med 28 slovenskimi turističnimi kraji

Vrsta spominskih svečanosti pred obeležji padlim Cvetje k spomenikom

Kot vsako leto so se tudi letos zvrstile (ali pa se še bodo) številne spominske svečanosti pred spomeniki, ki so jih domače roke, domači ljudje postavljali s svojimi sredstvi, v počastitev tistih, ki so pred tolikimi leti začeli boj proti nacizmu in fašizmu - pri nas že od njegovega začetka dalje - boj proti veliko premočnemu sovražniku, ki so ga pa uspešno zaključili, ker so jih vodile misel o svobodi, enakopravnosti majhnih in velikih narodov, o miru, mirnem sožitju med vsemi narodi in državami.

Vsa ta čustva so bila prav gotovo na letošnjih svečanostih še bolj prisotna. Svet doživlja velike spremembe, ljudske množice težijo po svobodi, demokraciji, ne pozabljajo pa tistih, ki so za to demokracijo in svobodo dali tudi svoje življenje.

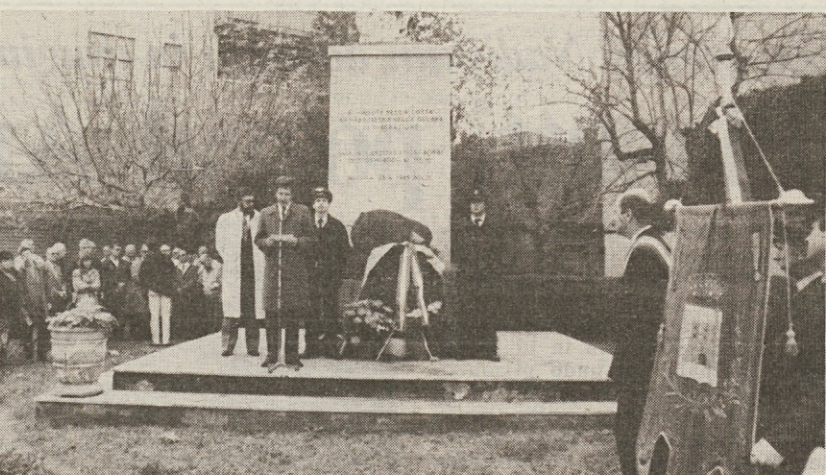
In tu so bili na vseh svečanostih in proslavah pred spomeniki govorniki jasni v svojih besedah - za demokracijo, pa tudi spravo, toleranco in željo po mirnem in skupnem življenju, toda ne za ceno, da bi se zanimalo to, kar je v italijanski republiki pomenilo odpornišvo, na Slovenskem pa narodno osvobodilni boj. »Ponosni smo na naše padle, ne bomo jih pozabili, bili so nam in ostajajo svetel vzgled samoodpovedi, največje žrtve v želji, da bi svet zadihal v miru in resnični svobodi.«

Ni ga groba, spominskega obeležja, spomenika, ki ne bi bil v teh dneh okrašen, kjer ne bi gorele v spomin na padle sveče. Ponekod so se zbrali le vaščani pred svojim spomenikom, drugje so bile večje svečanosti z udeležbo govornikov, s polaganjem vencev, z udeležbo predstavnikov Jugoslovanskega generalnega konzulata, borčevskih organizacij, predstavnikov raznih ustanov in organizacij, šol, kulturnih društev. Ponekod so nastopali zbori: pred spomenikom pri Sv. Ani ženski zbor Ivan Grbec in mešani zbor iz Škedenja, v Miljah zbor Ongia in mešani zbor Jadran, v Dolini zbor upokojencev, na Opčinah moški pevski zbor Tabor, v Križu moški zbor Vesna, drugod pa še drugi zbori, recitatorji, govorniki itd. Nekatere svečanosti, posebno one v zgodnjih popoldanskih urah, je motila nenadna ploha z burjo, tako da so morali ponekod program skrajšati.

Vse spominske svečanosti so, lahko rečemo, izzvenele v velikem spoštovanju do padlih, predvsem pa v spoštovanju idealov, za katere so pred tolikimi leti padli.

Kot rečeno, bodo svečanosti ob dnevu mrtvih tudi danes in jutri. Med temi naj omenimo vsaj osrednjo manifestacijo v tržaški Rižarni, ki jo prirejajo organizacije VZPI-ANPI, ANED in ANPPA. Začetek ob 11. uri.

Na naših slikah (z vrha navzdol): predstavniki jugoslovanskega generalnega konzulata v Trstu z novim konzulom Šušmeljem na čelu polagajo vence v Rižarni skupaj s predstavniki VZPI-ANPI; spominska svečanost pri začasnem obeležju padlim s Kolonkovca, iz Škedenja in od Sv. Ane pri starem vhodu na pokopališče pri Sv. Ani; osrednja svečanost v Miljah med govorom Jurija Vodopivca v slovenščini (vse tri foto Magajna); polaganje vencev na pokopališču na Colu (foto Križmančič).

Za reševanje upravnih problemov vasi V Križu so ustanovili koordinacijski odbor

Križ je zemljepisno gledano zadnja vas tržaške občine, zadnji pa je tudi glede marsikaterih pomembnih občinskih služb, tako da se njegovi prebivalci čutijo zapostavljene oziroma "pozabljene" od Občine Trst. Javna razsvetljava nujno potrebuje korenitih popravil (v vasi dejansko zmanjka luč ob vsaki nevihti), smetarska služba posluje zelo slabo, vse več težav pa je tudi s prometom, saj so vaške ulice postale posebno v zadnjem času neke vrste obvoznica med obalno in pokrajinsko cesto. Tem problemom je treba še dodati geografsko utesnjenost vasi, ki je razdeljena med tremi občinami (tržaško, zgonsko in devinsko-nabrežinsko) in se lahko razvija le onkraj pokrajinske ceste (v smeri Nabrežine in Zgonika), saj v tržaškem delu dejansko ni zazidljivih površin, staro vaško jedro pa kaže vidne znake propada. Od tega je odvisno tudi postopno staranje prebivalstva, demografski izgledi pa ne obetajo nič dobrega. Odnosi med Križem in Občino Trst so bili tudi zaradi političnih razlogov vedno precej slabi, veliko boljši pa so bili in so še danes stiki z zahodnokraškimi rajonskim svetom, ki pa ima sam resnici na ljubo hude težave v odnosih z upravo.

S konkretnimi upravnimi vprašanji se bo ukvarjal nedavno ustanovljen koordinacijski odbor, ki je nastal na pobudo skupine vaščanov slovenske in italijanske narodnosti in ki je odprt sodelovanju vseh (posameznikov in organizacij), ki hočejo prispevati svoj delež, da bo vas premostila sedanjo emarginiranost. Odbor ni nastal v polemiki z rajonskim svetom, a bo skušal po svojih močeh pomagati temu izvoljenemu telesu pri njegovem vsakdanjem delu, vzporedno s tem pa bo dal tudi pobudo za samostojne akcije, posebno za tiste, ki zahtevajo angažiranost večjega števila ljudi.

Da se odnosi med tem odborom in rajonskim svetom razvijajo v pozitivno smer, priča nedavno srečanje s predsednikom sosveta Renatom Busetijem, ki je hotel na lastne oči preveriti, da kriški odbor ni nastal v kontrapoziciji ali celo v polemiki z rajonskim telesom, ki ostaja še dalje institucionalno gledano prvi sogovornik Občine.

Busetti je priznal, da Občina Trst močno zanemara ne samo Križ, a tudi celotno kraško območje, ki ga upravitelji večkrat ocenjujejo le v funkciji mesta in meščanov. Težave ne izvirajo samo iz tehničnih ali birokratskih razlogov, gre tudi za odklonilno politiko, ki ima čisto kulturne vzgibe, je še podčrtal predsednik, ki na lastni koži doživlja veliko zaprtost mestne uprave. Busetti je nato orisal razvojni načrt za Križ, Prosek in Kontovel, ki je naletel na soglasje rajonskega sveta in ki predvideva vrsto urbanističnih in drugih upravnih posegov za te tri vasi. Po njegovem to ni "sanjska knjiga", za njegovo izvajanje pa bo potrebna angažiranost ne samo rajonskega sosveta, ampak vseh krajevnih dejavnikov, torej tudi kriškega odbora, ki ga začasno koordinira novinar Luciano Ceschia, v kratkem pa bodo izvolili posebno vodstveno telo.

Novoustanovljeni odbor se bo predstavil vaščanom na javni skupščini, ki bo v nedeljo, 18. novembra, v občinskem rektoriju. Takrat bodo pred-

stavili njegov okvirni program in tudi delo, ki so ga doslej opravile tri ožje delovne skupine za vprašanja prometa, smetarske službe in javne razsvetljave. Na srečanju s predsednikom Busetijem pa je tekla beseda tudi o nekaterih drugih aktualnih vprašanih, začeni s problematiko jursarskih zemljišč, ki jih v pomanjkanju vaškega odbora upravlja Občina. V Križu bodo sprožili akcijo za izvolitev krajevnega jurskega odbora, v bližnji bodočnosti pa načrtujejo sestanek z županom Richettijem in tudi srečanja z zgonskimi ter devinsko-nabrežinskimi upravitelji.

S. T.

Kmalu en sam kraški rajon?

Tržaška občinska uprava pripravlja v teh dneh korenito spremembo rajonskih svetov in tudi pravilnika, ki urejuje poslovanje teh izvoljenih teles. Načrt oblikujejo strokovnjaki odbornišva za decentralizacijo, s tem vprašanjem se bo v kratkem ukvarjal občinski odbor, zadnja beseda pa pripada občinskemu svetu.

Kot smo lahko izvedeli, name-rava Občina sedanjih dvanajst rajonskih svetov skčiti celo na šest. Vzhodnokraški in zahodnokraški rajonski svet namera-vajo združiti v en sam kraški rajon, ki bi obsegal ozemlje od Bazovice do Križa, ostali rajoni pa bi bili takole razdeljeni: Sveti Ivan-Kolonja-Škorlja, Barkovlje-Rojan-Novo mesto, Rocol-Nova Mitnica, Sv. Vid-Sv. Jakob-Stara Mitnica in Škedenj-Sv. Ana-Naselje sv. Sergija. Šlo bi, kot vidimo, za pravo revolucijo, posebno na Krasu, kjer so problemi vzhodnokraškega območja zelo različni od tistih, s katerimi se dnevno soočajo v Križu, na Proseku in Kontovelu.

Kot rečeno, pripravlja Občina tudi nov pravilnik rajonskih svetov, ki trenutno uživajo zelo omejeno samostojnost, politično in tudi finančno pa so popolnoma odvisni od osrednje uprave, ki je centralistična in je doslej močno zanemarljiva potrebo po decentralizaciji oblasti ter upravnih pristojnosti. To so večkrat javno povedali tudi predsedniki teh izvoljenih teles.

Sedanji pravilnik priznava pravico svetovalcem slovenske narodnosti, da na sejah govorijo slovensko. Kolikor toliko redna prisotnost uradnega občinskega prevajalca pa je zaimljena le na zasedanjih obeh kraških rajonskih svetov, v Barkovljah in pri Sv. Ivanu, drugod pa Občina ne spoštuje pravilnika. Kršitve so dejansko na dnevnem redu pri Sv. Jakobu in v Škedenju, kamor uprava, kljub navzočnosti slovenskih predstavnikov, ne pošilja svojih prevajalcev.

Neznanci so ga oskrnili pred dobrim mesecem Škof Bellomi spet posvetil katinarsko pokopališče

Tržaški škof Bellomi je včeraj popoldne ponovno posvetil katinarsko pokopališče, ki so ga neznanci oskrnili pred dobrim mesecem dni. Po zgodnje popoldanski maši v katinarski cerkvi se je škof Bellomi na čelu spreveda domačinov napotil na malo pokopališče na katinarskem griču in posvetil grobove, ki so bili okrašeni s cvetjem.

Kot smo svojčas poročali, so neznanci, ki naj bi po mnenju preiskovalcev pripadali okultnim sektam, v noči med soboto, 22., in nedeljo, 23. septembra, oskrnili katinarsko pokopališče. Ponoči so nemoteno prišli na povsem nezavarovano pokopališče, se znesli nad približno desetimi grobovi, na katerih so polomili razne kipe in križe, strgali z njih napise in svete podobe ter razmetali cvetje. Že naslednji dan po shrljivem odkritju je domači župnik gospod Žužek blagoslovil oskrunjeno pokopališče.

Predsednik IACP obiskal župana Nabrežine in Doline

Novi predsednik Avtonomnega zavoda za ljudske hiše Emilio Terpin nadaljuje te dni z obiski pri raznih krajevnih upraviteljih. Tako se je pred dnevi srečal z devinsko-nabrežinskim županom Dariom Locchijem in z dolinskim županom Marinom Pečenikom. Na srečanjih so spregovorili o ljudskih stanovanjih, ki jih ima ustanova IACP v omenjenih občinah. Namen obiskov pa je, kot je povedal sam Terpin, da bi se pred predstavitvijo novih načrtov utanoval, seznanil s krajevnimi stvarnostmi in tako upošteval resnične potrebe krajev in ljudi. V tem smislu se je obvezal tudi z obema županoma in jima obljubil, da se bo z njima ob potrebi predhodno posvetoval.

Harmonikarji Synthesis 4 odšli v Porabje

Danes zgodaj zjutraj so člani harmonikarskega orkestra Synthesis 4 odpotovali na tridnevno gostovanje k porabskim Slovencem. Na madžarskih tleh bodo zamejski harmonikarji pod vodstvom prof. Claudia Furlana po uradnem sprejemu tamkajšnjih gostiteljev že nocoj nastopili na prvem celovečernem koncertu v Monoštru, glavnem središču slovenske narodnostne skupnosti na Madžarski, kjer je orkester že pred poldrugim letom navdušil občinstvo. Po ogledu krajevnih znamenitosti Porabja in obisku nekaterih zgodovinskih obeležij tega obmejnega pasu, se bo harmonikarski orkester Synthesis 4 predstavil občinstvu še jutri zvečer. Tridnevno gostovanje bo zaključila nedeljska še zadnja opoldanska družabnost skupaj z gostitelji.

Člani harmonikarskega orkestra Synthesis 4, ki deluje pod okriljem tržaške Glasbene matice, so v prejšnji sezoni nastopili manj kot sicer, v zameno pa so posvetili veliko pozornost snemanju samostojne kasete, ki bo v kratkem izšla pri Založništvu tržaškega tiska. Ob tej priložnosti bo ansambel priredil tudi celovečerni koncert, ki bo v letošnji sezoni nadomestil sicer običajni junijski koncertni zaključek leta. (dam)

Težave za stanovalce in promet v Ul. Mazzini Počila vodovodna cev

Včeraj ob približno 7.30 je v Ul. Mazzini v bližini denarnega zavoda Banco Ambroveneto počila debela vodovodna cev. Pritisk vode je bil tako močan, da je dvignil asfaltno plast pločnikov, velika količina blata pa je zasula ulico.

Na mesto so nemudoma prišli teh-niki občinskega podjetja ACEGA in poiskali mesto okvare. Njihovo delo pa je otežkočala visoka plima morja, saj je slana voda pronicala pod površino tal in ovirala posege na vodovodni napeljavi. Računajo, da bodo okvaro na vodovodu dokončno popravili danes zjutraj. Okvara na vodovodu pa je povzročila vrsto nevšečnosti. Kot smo zapisali, je dvignilo asfalt, blato pa je zasulo cesto. V nekaterih hišah so morali prekiniti z dobavo vode in zato so postavili posebno vodovodno pipo na ulici. Morali so zapreti tudi promet in sicer od Ul. Mazzini do Ul. Cassa di Risparmio. Avtobusom so spremenili smer in so zato vozili po dveh različnih ulicah. Konec težav pa bo danes, ko bodo popravili okvaro in zamenjali počeno cev.

Na sliki (foto Križmančič) delavci in tehnik podjetja ACEGA so morali v Ul. Mazzini izkopati veliko jamo, da bi prišli do počene cevi in jo popravili.

Jutri in v nedeljo v priredbi tržaške pravne fakultete

Mednarodni posvet o tipologiji in zaščitenju manjšin v Evropi

Jutri se bo v konferenčni dvorani tržaške ekonomske fakultete pričel dvodnevni mednarodni posvet na temo »Tipologija in zaščita manjšin v Evropi«. Posvet prireja pravna fakulteta Univerze v Trstu v sodelovanju z Italijanskim društvom za mednarodno organizacijo, pod pokroviteljstvom italijanskega ministrstva za zunanje zadeve ter ob podpori Dežele Furlanije-Juljske krajine, Pokrajine Trst, Odbora za pospeševanje raziskovanja evropskih ustanov in Tržaške kreditne banke. Posvet se bo odvijal po naslednjem sporedu:

SOBOTA, 3. NOVEMBRA

9.00 pozdravni nagovori;
9.30 prof. Giorgio Conetti, Univerza v Trstu: Uvodne misli;
10.00 prof. Danilo Türk, Univerza v Ljubljani: Zaščita manjšin v konvencijah o človekovih pravicah;
10.45 prof. Otto Kimminich, Univerza v Regensburgu (ZR Nemčija): Etnične skupnosti v bodoči organizaciji miru v Evropi;
11.30 prof. Ziemowit Jacek Pietraś, Univerza v Lublinu (Poljska): Vloga manjšin v transnacionalni Evropi;
13.00 delovno kosilo;
15.00 prof. Sergio Bartole, Univerza v Trstu: Zaščita manjšin v notranjem pravu;
15.30 prof. Silvo Devetak, Univerza v Mariboru: Evropska karta o pravicah manjšin in porajajoča se Evropa narodov;
16.15 prof. Konstantin Obradović, Inštitut za mednarodno politiko in ekonomijo v Beogradu: Jugoslovansko stališče o pojmu manjšina, ki ga je osvojila Konferenca Pentagonale.
S krajšimi poročili bodo sodelovali še: prof. Hanna Bokor Szego (Budimpešta), prof. Vladimir Degan (Reka), prof. Umberto Gori (Firence), prof. Hubert Isak (Gradec), prof. Vanda Lamm (Budimpešta), prof. Adam Lopatka (Varšava), prof. Nelida Milani Kruljac (Reka, Pulj), prof. Natalino Ronziti (Pisa), prof. Vera Klopčič (Ljubljana).

NEDELJA, 4. NOVEMBRA

9.30 okrogla miza, za katero bodo razpravljali: senator Arduino Agnelli, bivši evropski poslanec Manlio Cecovini in evropski poslanec Giorgio Rossetti;
11.30 splošna razprava.

Cilji (a tudi meje) tržaškega posveta

»Posvet je predvsem znanstvene narave in na njem nameravamo poglobiti zlasti status manjšin v mednarodnem pravu.« Tako nam je povedal prof. Giorgio Conetti, dekan tržaške pravne fakultete, ki je kot tak tudi glavni organizator posveta o tipologiji in zaščiti manjšin v Evropi.

Prof. Conetti nam je pojasnil, da so se za prireditev posveta odločili predvsem iz dveh razlogov. Prvič zato, ker se narodnostno vprašanje in še zlasti vprašanje narodnostnih manjšin postavlja v sedanjem času na posebno pereč način v bližnjih deželah srednje in vzhodne Evrope, kjer se je dolgo dozdevalo, da so ti problemi preseženi v okviru realsocialistične ureditve. Drugič pa zato, ker se v zadnjem času zlasti na evropski ravni množijo dokumenti mednarodne veljave, ki zadevajo pravice manjšin. Poleg resolucij evropskega parlamenta gre tu omeniti predvsem dokument, ki so ga 5. junija letos predstavile države Pentagonale (Avstrija, Češkoslovaška, Italija, Jugoslavija in Madžarska) v Københavnu na Konferenci o človeški razsežnosti v okviru Konferenca o varnosti in sodelovanju v Evropi. Prof. Conetti nam je omenil še dokument, ki ga Evropska komisija za demokracijo prek prava namerava v kratkem predložiti Svetu Evrope.

Kaj pa vprašanje slovenske manjšine v Italiji? Je mogoče, da ga bo tržaški posvet povsem obšel? »Ne, delno se ga bomo le dotaknili,« nam je pojasnil prof. Conetti. »Zelo verjetno bo o njem govoril npr. prof. Bartole v svojem poročilu o zaščiti manjšin v notranjem pravu ter o njem bodo najbrž govorili tudi drugi sobotni poročevalci, zlasti tisti, ki bodo prišli iz Slovenije. Poleg tega bo vprašanje Slovencev v Italiji prav gotovo prišlo do izraza tudi v nedeljskem delu posveta, ki je že tako bolj politično usmerjen,« je pristavil.

Saj, v nedeljo bodo glavno besedo imeli senator Arduino Agnelli (PSI), bivši evropski poslanec in tržaški župan ter sedanjí deželni svetovalec Manlio Cecovini (LpT) in evropski poslanec Giorgio Rossetti (KPI), se pravi izraziti politiki, in to kljub prvenstveno strokovni oziroma nepolitični naravi, ki naj bi jo po zadržanju samih prirediteljev imel posvet. Toda če so že vabili politike, zakaj niso potem povabili tudi predstavnikov slovenske narodnostne skupnosti? »Nam je šlo za to, da na posvetu nastopijo nekateri tukajšnji vidni izvoljeni predstavniki,« je odvrnil Conetti. »Pri tem smo skušali upoštevati obstoječa politična ravnanja. Poleg tega so povabljeni politični predstavniki vseh, saj se pri nas ne voli po kakem etničnem ključu.«

Priznati moramo, da nismo pričakovali takšnega odgovora od prireditelja posveta o manjšinah. Je mogoče prirejati takšen posvet v Trstu, ne da bi na primeren način upoštevali, da tu živi neka manjšina, ki bi lahko posredovala nekaj konkretnih izkušenj? Ne da bi upoštevali, da je v njeni sredi tudi nekaj ljudi in ustanov, kot je npr. Slovenski raziskovalni inštitut, ki se s problematiko manjšin strokovno ukvarjajo, in to celo med redkimi, če že ne kot edini, v Trstu? Smo spet pred primerom tiste tipične tržaške svetovljanske odprtosti navzven, ki pa se navznoter izkazuje kot izrazita provincialna ozkost? Zdaj lahko samo upamo, da se bo posvet izkazal boljše, kot pa se napoveduje.

MARTIN BRECELJ

Medtem ko se gladovna stavka nadaljuje

»Albansko vprašanje« na notranjem ministrstvu

Položaj albanskih beguncev v Trstu je iz dneva v dan slabši. Rekli bi lahko celo, da se njihov položaj slabša v sorazmerju z njihovim številom, ki je iz tedna v teden večje. Tudi v terek je trajekt Palladio izkrcal v Trstu okrog 40 novih beguncev, ki so prav tako kot njihovi »predhodniki« prosili za politično zatočišče. Prav njihove prošnje po političnem zatočišču pa trčijo ob številne zapreke in ovire. Komisija, ki odloča o teh vprašanjih, hoče namreč ugotoviti, ali so bili v Albaniji res preganjeni in če si torej resnično »zaslužijo« status političnega izgnanca. Na osnovi tovrstnih dokazov in pričevanj je komisija sprejela samo 101 prošnjo na skupnih 280. Zaradi tega so albanski pribežniki, katerih prošnje so bile odvrnjene, uprizorili v prejšnjih dneh vrsto protestnih manifestacij: v terek zvečer so zasedli Trg Unità, da bi prefektu izsilili pogovor o njihovem položaju. Isti dan pa se je okrog 80 moških odločilo tudi za gladovno stavko.

Po njihovem mnenju je metoda, s katero komisija sprejema prošnje, namreč nepravilna. »Vsa Albanija je velik zapor,« pravijo, »tudi tisti, ki niso bili konkretno preganjeni, so morali živeti v nesvobodi in ob pomanjkanju osnovnih državljanskih in človeških pravic. Takšna groba diskriminacija je povsem neosnovana. Zato bomo raje gladovali do smrti, kot da nas pošljejo nazaj v Tirano.«

Istega mnenja je tudi poslanec Willy Bordon, ki je problem o albanskih beguncih v Trstu predložil tudi podtajniku na notranjem ministrstvu za notranje zadeve Valdu Spiniju. Bordon meni namreč, da vprašanja ni mogoče rešiti na »birokratski« način in z lekarniško tehtnico, kot je storila omenjena komisija. Begunci potrebujejo pomoč italijanske vlade, ki pa se mora zavdati, da gre res za politične begunce.

Samo s statusom političnega begunca si bodo Albanci v Trstu lahko poiskali stanovanje in službo, saj ne morejo biti deležni ugodnosti, ki jo predvideva dekret Martelli o pribežnikih iz držav, ki niso članice ES. Po tem odloku lahko sicer prejmejo v prvih 40 dneh svojega bivanja v Italiji 25 tisoč lir. Po tem roku pa je njihovo bivanje v Italiji nezakonito, če medtem niso prešli statusa političnih beguncev.

Nekaterim bodo to finančno pomoč odpovedali že v prihodnjih dneh, ko bo komisija sporočila imena oseb, katerih prošnje so sprejeli. Številni Albanci se bodo znašli torej na cesti in se bodo pridružili svojim sodržavljanom, ki so v zadnjih dneh že morali spati v čakalnici železniške postaje.

V pričakovanju vladne pomoči, ki naj bi po zagotovilih Valda Spinija morala prispeti v doglednem času, pa je pripotovala v Trst funkcionarka Vsedržavnega sveta za begunce. Danes pa se bo prefekt sestal tudi s predstavnikoma Caritas in ACLI, ki sta v zadnjem mesecu nudila ogromno pomoč albanskim pribežnikom.

Poštni uradi jutri zaprti

Ob jutrišnjem prazniku tržaškega patrona sv. Justa bodo številne javne storitve zaprte. Med te sodijo tudi poštni uradi. Poštno ravnatelstvo namreč sporoča, da bodo glavna pošta in ostali poštni uradi v mestu in v Bazovici, Grljanu, na Proseku, v Križu in na Opčinah zaprti. Delovala bosta samo urada za oddajanje telegramov na Trgu Vittorio Veneto in urad za sprejemanje priporočenih in ekspresnih pism v Ul. Flavio Gioia. Telegram bo mogoče narekovati tudi po telefonu (na št. 186), a le od 8. do 14. ure.

Pokojnine, ki jih navadno oddajajo na prvi dan meseca, bodo začeli deliti danes. Pokojnine, ki jih začnejo deliti na drugi ali tretji dane meseca, pa bodo izplačali 5. novembra.

Ob prazniku sv. Justa nakupovalci v težavah

Ob sv. Justu bodo tudi letos težave s trgovinami. Nekatere trgovine bodo tudi letos odprte, vendar še ni znano, kako se je odločila večina trgovcev. Občina Trst je vsekakor sporočila, da bo pokrita tržnica v Ul. Carducci za neslajvo odprta ves dan, medtem ko bo tržnica za prodajo sadja in zelenjave na debelo na nabrežju Ottaviano Augusto zaprta tako jutri kot v nedeljo.

V nedeljo izredni vlaki za Redipuglio

Ob spominski slovesnosti 4. novembra, ki jo tudi letos prirejajo v Redipugli, je okrogno ravnatelstvo državnih železnih poskrbelo za izredni vlak za Redipuglio. Vlak bo odpotoval ob 9.30 iz Trsta, v Redipuglio pa bo pripotoval ob 10.10 (ob 9.47 bo postal v Nabrežini, ob 9.51 v Sesljanu, ob 10.02 v Tržiču in ob 10.08 v Ronkah). Ob povratku bo izredni vlak odpotoval iz Redipuglie ob 12.30 in bo pripotoval v Trst ob 13.14 (postal pa bo ob 12.34 v Ronkah, ob 12.40 v Tržiču, ob 12.54 v Sesljanu, ob 12.58 v Nabrežini).

V Redipugli pa se bosta ustavila tudi vlaka v smeri proti Vidmu, ki običajno ne ustavita na tej postaji, in sicer vlaka, ki iz Trsta odpotujeta ob 8.10 in ob 12.20.

Prometni položaj v FJK glavna tema razgovorov prevoznikov s PSI in KPI

Člani deželnih tajništva sindikatov prevoznikov CGIL, CISL in UIL so se te dni srečali s člani socialistične in komunistične deželne svetovalske skupine in skupaj preučili sindikalni dokument o prevoznih v FJK.

Kot piše v tiskovnem sporočilu, so na srečanju s socialističnimi deželnimi svetovalci ugotovili vrsto skupnih misli in točk. Predvsem so soglašali s potrebo, da postane Furlanija-Juljska krajina pomembno prometno središče med Zahodom in Vzhodom. To naj bi okrepilo deželno gospodarstvo, vendar so za dobro opravljanje pomembne vloge potrebne nove investicije.

Z marsikatero točko sindikalnega dokumenta so soglašali tudi komunistični deželni svetovalci. Med drugim so na sestanku poudarili, da je prometna mreža v FJK vsedržavno vprašanje, na tej ravni pa ostajajo dokajšnje razlike med obljubami in dejstvi. Tako je minister Bernini napovedal marsikatero rešitev, v praksi pa se problemi rešujejo dokaj počasi.

Ob izgubi dragega Viktorja Carlija, našega dolgoletnega člana, izreka svojcem iskreno sožalje

Godba Viktor Parma iz Trebč

Slabo vreme je povzročilo povsod vrsto nevšečnosti Iz južnega vremena v burjo

Včeraj je prišlo v Trstu do nenavadno hitrega vremenskega preobrata, ki je presenetil tudi nekatere vremenske napovedi, predvsem pa ljudi.

Zjutraj je bilo v Trstu in na Krasu izrazito južno in toplo vreme. Pihal je jugovzhodni veter, pred 12. uro pa je termometer kazal kar 20 stopinj nad ničlo in to v vlagi in dežju. Dve uri pozneje pa se je vremenska slika korenito spremenila. Pričela je pihati burja in živo srebro je na termometru strmo padlo. V nekaterih kraških vaseh so izmerili komaj 6 stopinj nad ničlo, kar pomeni, da je v nekaj urah temperatura padla za kar 14 stopinj. Gre torej za močan preobrat, ki je ponekod povzročil tudi nevihte z dežjem in ostrim vetrom.

Včerašnje vreme pa je bilo nenavadno v vsej deželi Furlanije-Juljski krajini. V jutranjih urah je povsod deževalo, temperature so bile v ravni precej visoke, v višjih legah pa je, v nasprotju z nižinskim južnim vremenom, snežilo. Sneg je naletaval tudi od Pontablja do Trbiža in proti avstrijski meji. Vse to kaže na močne zračne tokove in na kontraste med južnimi in severnimi vetrovi, ki so povzročili dokaj hitre spremembe.

Vsekakor pa je zadnje dva tedna slabo vreme pestilo predvsem Furlanijo in Benečijo. Zaradi posledic hudega naliwa, ki je bil v Furlaniji prejšnjo soboto in se ponovil še v naslednjih dneh, je predsednik deželne odbora Biasutti poslal ministrskemu predsedniku Andreottiju in ministru za civilno zaščito Lattanziju telegram, v katerem je zaprosil, naj vlada prizna prizadetemu območju posebni status, ki ga predvideva zakon o naravnih katastrofah. Deželna uprava bo morala namreč potrošiti za prve in nujne posege preko dveh milijard lir.

Kot smo zapisali, se je tržaška pokrajina bolje »izmazala«. Slabo vreme ni povzročilo hujše škode, čeprav je bilo nekaj nevšečnosti. Med ostalim naj omenimo včerašnje prometne zastoje na mejnih prehodih, predvsem na Fernetičih. Prav tu je bila včeraj kolona avtomobilov, ki je čakala pred prehodom v Jugoslavijo, dolga do štiri kilometre, pri Rabujezu pa so bile vrste dolge do treh kilometrov. Vzroke za vrste (predvsem pri Fernetičih) pa je treba očitno iskati drugje in ne v vremenski ujmi.

Na vsedržavnem tekmovanju odlična uvrstitev para boljske plesne šole

Martina Marc in Christian Zottich (na sliki v značilni »scenski« preobleki) sodita med najboljše plesne pare v Italiji: na letošnjem italijanskem prvenstvu v standardnih in latinskoameriških plesih, ki je pred kakim tednom bilo v Arezzu, sta se namreč v svoji kategoriji uvrstila na odlično drugo mesto z eno samo točko zaostanka za parom, ki se je uveljavil kot najboljši. Po tem res zavirljivem nastopu v ritmu latinskoameriških melodij pa sta se dobro izkazala tudi v drugi preizkušnji: v standardnih plesih sta sicer zasedla »le« četrto mesto, uvrstitev pa bi bila verjetno še veliko boljša, ko bi pred nastopom ne bilo tako mučno dolgega čakanja, ki je mlada plesalca precej utrudilo.

Martina in Christian že štiri leta vadita v plesni šoli KD France Prešeren. Njun nedavni uspeh pomeni odličen dosežek za boljsko plesno šolo, ki je se je s svojimi gojenci že uveljavila na raznih deželnih in meddeželnih tekmovanjih. Poleg tega ponuja dogodek tudi novo spodbudo za nadaljevanje zastavljenega in - resnici na ljubo - nelahkega dela. O svojem podvigu sta nam Martina in Christian sicer uspešno spregovorili z rahlo zamudo, saj sta poleg rednega obiskovanja osnovne šole trenutno prezasedena z nadaljnjim plesnim izpopolnjevanjem. Mlada plesalca, ki sta že doslej vadila z uveljavljenima učiteljema Mariso in Fulvijo Settominiem v Boljuncu in v šoli Cluba Diamante iz Turriaca, se sedaj vneto pripravljata za naslednje tekmovanje, ki pa bo od njiju terjalo še temeljitejšo pripravo, saj bosta nastopala v starejši kategoriji. (dam)

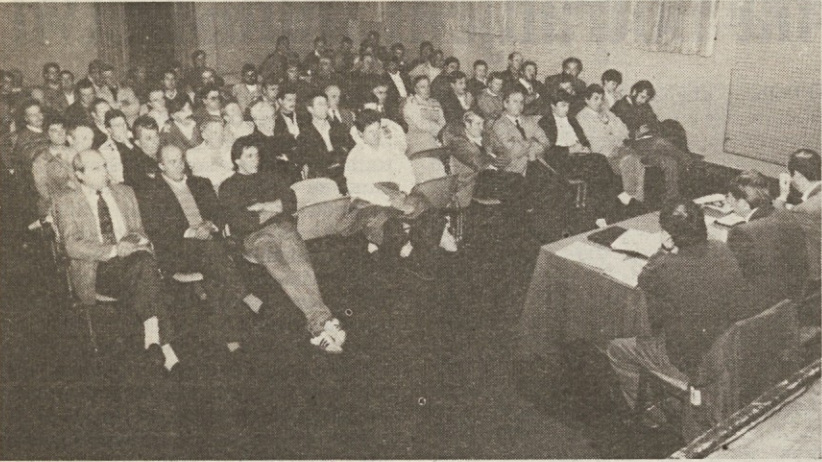
Miljski občinski upravi grozi politična kriza

Upravna koalicija med KD, PSI, PSDI, PRI in Listo za Milje, ki od lanskega leta vodi miljsko občino, je na robu krize, če že ni zabredla vanjo. Krhkost odnosov med upravnimi zavezniki je ponovno prišla do izraza na zadnji seji občinskega sveta, na kateri je župan Jacopo Rossini (PSI) predstavil proračun. Na seji je načelnik svetovalske skupine KD Derossi izjavil, da se njegova skupina udeležuje seje izključno zaradi »tehnične predstavitve proračuna« in da je bodočnost koalicije odvisna od izteka političnega preverjanja, ki ga je njegova stranka sprožila na pokrajinski ravni.

Medtem pa se je zbralo vodstvo miljske sekcije PSI in ob navzočnosti strankinega pokrajinskega tajnika Alessandra Perellija potrdilo stališče, ki ga je že poprej izrazil sekcijski tajnik Di Candia, po katerem naj bi »najnovejše zadržanje KD bilo neuskladjeno z nadaljevanjem plodnega upravnega sodelovanja«. PSI meni, da je treba priti do političnega razčiščenja med upravnimi partnerji pred obravnavanjem proračuna v občinskem svetu. Po mnenju PSI je treba tudi takoj rešiti vprašanje vode in metana, s katerimi se miljska občina že predolgo spopada.

Kaže, da bo o vsem tem govor v ponedeljek na pokrajinski ravni na sestanku peterih strank tržaške upravne večine. Medtem pa se je oglasila tudi miljska lista Frausin, ki meni, da je v miljski občini kriza virtualno že odprta. Po njeni oceni se je dosedanja upravna koalicija izkazala kot skrajno neučinkovita in izraža pripravljenost na večstranska pogajanja za prebroditev krize.

Občni zbor obrtniške sekcije pri SDGZ

V torek zvečer je v Prosvetnem domu na Opčinah izvedla svoj občni zbor tudi obrtna sekcija pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju v Trstu. Na dobro obiskanem občnem zboru (kot je razvidno tudi iz gornje slike - foto Magajna) so za novega predsednika izbrali peka Dragota Oto, ki je nadomestil gradbenika Rada Andolška. Res številni udeleženci so se lahko seznanili z vrsto zakonskih novosti, ki bodo v naslednjih letih v dobrem in v slabem pogojevale delovanje obrtnih podjetij. V predsedniškem poročilu in v posegih pa so bili izpostavljeni problemi in upi, ki označujejo vsakdanjost naših obrtnikov. Naj navedemo, da bodo v ponedeljek, 5. novembra, imeli občni zbor tudi člani zunanjetrgovinske sekcije SDGZ. Skupščina bo v prostorih SDGZ v Ul. Cicerone 8 z začetkom ob 17. uri.

gledališča

ROSSETTI
Gledališka sezona 1990/91
V torek, 6. novembra, ob 20.30 se bo predstavila gledališka skupina Giulia Bosettija s Pirandellovim HENRIKOM IV. v režiji Marca Sciaccalunge. Nastopajo Giulio Bosetti, Marina Bonfigli, Camillo Milli in Edoardo Siravo. V abonmaju odrezek št. 1. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI
Operna sezona 1990/91 - Pri blagajni gledališča Verdi je v teku vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih. Urnik: od 9. do 13. in od 16. do 19. ure. Ob ponedeljkih zaprti.

Nocoj ob 20. uri (red L) sedma ponovitev Mozartove opere DON JUAN. Dirigent Wolfgang Rennert, režiser Francesco Giraldi.

Osma ponovitev bo v nedeljo, 4. novembra, ob 16. uri za red D.

V mali dvorani gledališča Verdi bodo v ponedeljek, 5. novembra, ob 17. uri predvajali drugi del video filma »Le nozze di Figaro« W. A. Mozarta z orkestrom Wiener Philharmoniker. Vstopnice pri blagajni gledališča Verdi.

LA CONTRADA - Gledališče Cristallo
Pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev.

Nocoj ob 20.30 bo na odru ponovitev komedije Francesca Macedonia in Nini Perne »Quela sera de febraio...«, igrajo Ariella Reggio, Mimmo Lo Vecchio, Gianfranco Saletta in Orazio Bobbio.

Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti.

čestitke

Danes praznuje svoj rojstni dan lju-ba mama DANICA ŠKRK. Obilo zdravja in sreče ji iz srca želijo hčerke Fran-ka, Kristina, Katja z Jožkom in vsi, ki jo imajo radi.

Draga nona in teta DANICA! Vse naj, naj ti voščimo za tvoji 46. rojstni dan tvoje Sanja, Erika in Eliza.

razstave

V TK Galeriji v Ul. sv. Frančiška 20 je na ogled razstava ilustracij MILKA BAMBIČA ob njegovi 85-letnici.

V prostorih TKB v Ul. F. Filzi 10 je na ogled razstava olj in temper MILKA BAMBIČA.

V galeriji Juliet's room v Ul. della Guardia 16 je na ogled razstava slikarke PATRIZIE DEVIDE.

V galeriji »Piccola arte« v Ul. Bernini 4 (Trg Sansovino) bodo jutri, 3. novembra, ob 18. uri odprli razstavo NEREA VENIERA.

V galeriji Tommaseo v Ul. del Monte 2/1 bo do 20. novembra na ogled razstava GIORGIA COLOMBANJA. Urnik: od torka do sobote ob 17. do 20. ure.

V Trstu je na ogled vrsta razstav, ki spadajo v okvir pobude »Neoklasicizem - aktualnost in zgodovina Trsta« in ki bodo na ogled do konca decembra.

V Villi Sartorio je na ogled razstava »Neoklasicizem - umetnost, arhitektura in kultura v Trstu«, v Muzeju Revoltella »Aktualnosti neoklasicizma«, urnik od 11.1.: vsak dan 10.00-19.00, ob nedeljah 10.00-13.00 in 17.00-20.00, v bivšem anglikanskem templju pa je na ogled razstava »Potovanje, potniki, neoklasicizem«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

V galeriji Nadie Bassanese na Trgu Giotti 8 je do 24. novembra odprta razstava z naslovom »Leo Castelli post pop artists«. Na ogled so risbe in grafike od šestdesetih let do danes, razstavljajo pa Richard Artschwager, Ed Rosch, Ellsworth Kelly, Robert Morris, Bruce Nauman, Richard Serra in Keith Sonnier. Urnik: ob delavnikih ob 17. do 20. ure.

Na sedežu Trgovinske zbornice - Ul. S. Nicolò 7 - II. nad - bo do 10. novembra na ogled razstava slikarja FERNANDA DE FILIPPIJA. Urnik: od ponedeljka do petka ob 10.00 do 12.30 in od 15.30 do 19.00.

V Palači Costanzi je na ogled razstava slikarke ALICE GOMBACCI.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 2. novembra 1990
DAN MRTVIH
Sonce vzide ob 6.46 in zatone ob 16.51 - Dolžina dneva 10.05 - Luna vzide ob 16.08 in zatone ob 6.11.

Jutri, SOBOTA, 3. novembra 1990
JUST
PLIMOVANJE DANES: ob 2.15 najnižja -30 cm, ob 8.23 najvišja 60 cm, ob 15.08 najnižja -64 cm, ob 21.26 najvišja 34 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20,2 stopinje, zračni tlak 1002,3 mb, ustaljen, veter 18 km na uro, severovzhodnik, vlaga 75-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 17 stopinj.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 29. oktobra, do petka, 2. novembra 1990
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41.
BAZOVICA (tel. 226210), MILJE, Maz-zinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.
BAZOVICA (tel. 226210), MILJE, Maz-zinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.
BAZOVICA (tel. 226210), MILJE, Maz-zinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Sobota, 3. novembra 1990
Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30
Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.
Dnevna služba - od 13.00 do 16.00
Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41.
Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.
BAZOVICA (tel. 226210), MILJE, Maz-zinijev drevored 1 (tel. 271124) - Odprti od 8.30 do 13.00. Od 13. ure dalje samo po telefonu za najnujnejše primere.
ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba ob 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

koncerti

VERDI
Koncertna sezona 1990/91
Pri gledališču Verdi so v teku vpisovanja novih abonmajev za koncertno sezono 1990/91.

V četrtek, 8. novembra, ob 20.30 (red A) enkratna izvedba koncerta TRŽASKEGA TRIA. Na sporedu bodo Brahms-ove in Beethovnovne skladbe.

GLASBENA MATICA TRST
Koncertna abonmajska sezona 90/91
V četrtek, 8. novembra, ob 20.30 v Stolnični sv. Justa - HUBERT BREGANT, orgle. Na sporedu dela C. Francka.

razne prireditve

SKD Slavec Ricmanje-Log priredi 7. SREČANJE OKTETOV PRIMORSKE v nedeljo, 4. novembra 1990, ob 18. uri v Kulturnem domu v Ricmanjih. Vabljeni!

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo v ponedeljek, 5. novembra, večer na temo IGNACIJEVA SPREOBRTNITEV v LUČI SODOBNOSTI. Ob 500-letnici rojstva sv. Ignacija in 450-letnici Družbe Jezusove bo govoril Marko Rupnik. Začetek ob 20.30.

kino

ARISTON - 15.30, 22.15 Presunto inno-cente, r. Alan Pakula, i. Harrison Ford.
EXCELSIOR - 16.00, 22.15 Pretty Woman, r. Garry Marshall.
EXCELSIOR AZZURRA - 17.30, 22.00 Stanno tutti bene, r. Giuseppe Tornatore, i. Marcello Mastroianni.
NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Weekend con il morto.
NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Le comiche.
NAZIONALE III - 16.20, 22.15 Dick Tracy, r.-i. Warren Beatty, i. Madonna.
NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 Cadillac man, i. Robin Williams.
GRATTACIELO - 17.00, 22.00 Caccia a ottobre rosso, i. Sean Connery.
MIGNON - 16.30, 22.15 Gremlins II - La nuova stirpe.
EDEN - 15.15, 22.00 The Mistress, la ruffiana, porn., □□
CAPITOL - 16.00, 22.00 Fantasia, prod. Walt Disney.
LUMIERE - 16.00, 22.15 Ragazzi fuori, r. Marco Risi.
ALCIONE - 16.45, 22.00 Quei bravi ragazzi, r. Martin Scorsese, i. Robert De Niro, □
RADIO - 15.30, 21.30 Stallone superdotato offresi... per femmine bestiali, porn. □□

izleti

Društvo slovenskih upokojencev Trst organizira izlet v Predjamski grad in Postojnsko jamo 14. novembra. Vpisovanje v ponedeljek, 5. novembra, ob 9. uri na sedežu društva v Ul. Cicerone 8.

PUBLIEST S.r.l.
Ul. Montecchi 6/III. nad., tel. 7796611
obvešča, da sprejema oglase vsak dan od 8.30 do 12.30, popoldne pa samo osmrtnice in sožalja od 13.30 do 17. ure.
Jutri, 3. novembra, pa bo sprejemalo SAMO OSMRTNICE in SOŽALJA uredništvo Primorskega dnevnika od 9. do 21. ure na št. 7796600.

Darujte v sklad Mitje Čuka

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1138,40	1120.—
Nemška marka	749,55	740.—
Francoski frank	223,76	220.—
Holandski florint ...	664,75	658.—
Belgijski frank	36,409	35.—
Funt šterling	2214.—	2180.—
Irski šterling	2008,30	1970.—
Danska krona	196,14	190.—
Grška dramma	7,421	7.—
Kanadski dolar	971,80	900.—

razna obvestila

ŠD Adria - Odsek za žensko telovadbo obvešča udeležence, da se začne telovadba v ponedeljek, 5. novembra, v telovadnici na Melari s sledečim urnikom: v ponedeljek od 20. do 21. ure in v četrtek od 21. do 22. ure.
Tržaška knjigarna obvešča cenjene odjemalce, da bo jutri, 3. novembra, odprta z običajnim urnikom od 9. do 13. ure.
Skupnost vrtnarjev in vinogradnikov Union obvešča, da sprejema vzorce vin, za analizo vsak dan v Ljudskem domu v Podlonjerju. Vzorec mora biti opremljen z imenom in naslovom vinogradnika.
ZSKD: Mavrica misli - vez med ljudmi. Pod tem geslom sklicuje Trzest slovenskih kulturnih društev - Trst, Gorica, Videm - 28. redni občni zbor v soboto, 17. novembra, v mali dvorani Kulturnega doma ob 14.30 v prvem in ob 15. uri v drugem sklicanju.

mali oglasi

PRODAM vespo 125 v dobrem stanju, brez evidenčne tablice, s spremnimi dokumenti, za 35.000 lir. Telefon 229246.
PRODAM GOLF diesel, letnik 1986, v dobrem stanju. Tel. 364469 v večernih urah.
PRODAM veliko stanovanje v okolici Trsta z dvema kletama. Tel. 360644.
PRODAM nemški črn klavir za začetnike za 900.000 lir. Tel. 228766.
MLADA ZAKONKA iščeta v najem ali za nakup stanovanje po zmerni ceni v občini Devin-Nabrežina. Telefonirati ob večernih urah na št. 200707 ali 291425.
RESNO mlado dekle išče zaposlitev tudi kot otroška varuška. Telefonirati na št. 757339.
PROFESORICA nudi privatne lekcije iz latinščine. Telefonirati na št. 728601 ob uri obedov.
PROFESSIONAL SPORT, Ul. Udine 45/A, tel. 418315, vam nudi bogato izbiro jensko-zimske športne konfekcije najboljših firm.
MARIO DEVETAK, Ul. Zanetti 22/A, 34070 Sovodnje ob Soči, tel. (0481) 882112, pgnuja: terapijske deke merinos za preprečevanje artroze in revme ter posodo moderne generacije za hitro kuhanje brez vode in za pečenje brez maščob. Ugodna tovarniška cena.
PODARIM mladega volčjaka. Tel. 220333 od 18. do 19. ure.
PODARIM pisalno mizo s tremi predali in omaro. Tel. ob večernih urah na št. 395003.
PODJETJE v Trstu išče operaterja za sistem IBM 36. Ponudbo poslati na Publi-est s.r.l. Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro OPERATER.
LJUBITELJEM malih mačic podarim mladiče iz mojega hišnega legla. Telefonirati na številko (0481) 34313.
PARCELO z ruševinami, hlevom in vrtom, z gradbenim dovoljenjem za zidavo stanovanjske hiše in delavnice v Dutovljah 14 v občini Sežana prodam. Tel. 003867/72749.

31. 10. 1990

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen	8,781	8,60
Švicarski frank	883,93	875.—
Avstrijski šiling	106,544	104,50
Norveška krona	192,74	188.—
Švedska krona	201,64	198.—
Portugalski eskudo .	8,521	7.—
Španska peseta	11,952	11.—
Avstralski dolar	890.—	800.—
Jugoslov. dinar	—	100.—
ECU	1553,30	—

BCKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Tel.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131 Agencija Rojan 411-611

Zimski vozni red vlakov Velja od 30. septembra 1990 do 1. junija 1991

TRST-BENETKE-BOLOGNA-RIM-MILAN-TURIN-GENOVA-VENTIMIGLIA-BARI-LECCE
Odhodi iz Trsta
4.20 H/K Benetke
5.05 K Benetke § (1)
5.45 IC (Svevo) Mestre-Milan *
5.50 H Benetke
6.17 K Portogruaro § (1)
7.25 E Benetke
8.25 H Benetke
9.25 E Benetke
10.00 K Benetke §
10.45 IC (Marco Polo) Mestre-Rim Termini *
12.25 H Benetke
13.48 K Portogruaro § (1)
14.20 H Benetke
15.25 H Benetke
16.10 IC (Tergeste) Mestre-Milan-Turin **
17.10 H Benetke
17.25 K Benetke
18.15 E Benetke-Bologna-Bari-Lecce (pogradi 2. raz. Trst-Lecce)
19.25 K Portogruaro §
20.25 H Benetke
20.40 E (Simplon Express) Mestre-Milan Lambrate-Domodossola-Pariz (pogradi 1.-2. raz. Trst-Pariz; spalniki Zagreb-Pariz)
21.40 H Benetke-Milan-Turin in Benetke-Milan-Genova-Ventimi-

glia (spalniki in pogradi 2. raz. Trst-Ventimiglia)
23.00 E Mestre-Rim Termini (spalniki in pogradi 1.-2. raz. Trst-Rim)
Prihodi v Trst
0.10 E Benetke
2.12 H Benetke
6.50 K Portogruaro § (1)
7.15 H Turin-Milan-Benetke in Ventimiglia-Genova-Milan-Benetke (spalniki in pogradi 2. raz. Ventimiglia-Trst)
7.45 H Portogruaro (1)
8.10 E Rim Termini-Mestre (spalniki in pogradi 1.-2. raz. Rim-Trst)
8.45 E (Simplon Express) Pariz-Domodossola-Milan Lambrate-Mestre (pogradi 1.-2. raz. Pariz-Trst; spalniki Pariz-Zagreb)
9.25 K Benetke §
10.10 E Lecce-Bari-Bologna-Benetke (pogradi 2. raz. Lecce-Trst)
11.05 K/H Benetke
13.00 H Benetke
14.15 H Benetke
14.50 K Portogruaro § (1)
15.15 H Benetke
16.15 H Benetke §
18.10 K/H Benetke
19.00 H Benetke
19.50 K Benetke §
20.15 H (Benetke Express) Benetke

20.40 IC (Marco Polo) Rim Termini-Mestre *
22.08 IC (Tergeste) Turin-Milan-Mestre **
23.17 K Benetke
23.25 IC (Svevo) Milan-Mestre *
* - samo 1. razred z dodatkom za brzovlak in obvezno rezervacijo
** - 1. in 2. razred z dodatkom za brzovlak
§ - samo 2. razred
(1) - ne vozi ob praznikih
TRST-OPČINE-LJUBLJANA-ZAGREB-BEOGRAD-BUDIMPEŠTA-VARŠAVA-MOSKVA-ATENE
Odhodi iz Trsta
9.15 E (Simplon Express) Opčine-Ljubljana-Zagreb-Bograd-Budimpešta-Varšava-Moskva (spalniki Rim-Moskva, razen ob sobotah)
13.40 E Opčine-Ljubljana § (1)
18.38 H Opčine-Ljubljana § (1)
20.45 H (Benetke Express) Opčine-Ljubljana-Zagreb-Bograd-Skopje-Atene (spalniki in pogradi 2. raz. Benetke-Bograd; pogradi 2. raz. Benetke-Atene)

Prihodi v Trst
7.30 E (Benetke Express) Atene-Skopje-Bograd-Zagreb-Ljubljana-Opčine (spalniki in pogradi 2. raz. Beograd-Benetke; pogradi 2. raz. Atene-Benetke)
9.40 H Ljubljana-Opčine § (1)
16.28 H Ljubljana-Opčine § (1)
20.00 E (Simplon Express) Moskva-Varšava-Budimpešta-Bograd-Zagreb-Ljubljana-Opčine (spalniki Moskva-Rim, razen ob četrtkih)
§ - samo 2. razred
(1) - ne vozi ob nedeljah, 1. in 3. 11.; 8., 25. in 26. 12.; 1. 1.; 1. in 25. 4.; 1. 5.
TRST-VIDEM-TRBIŽ-DUNAJ
Odhodi iz Trsta
5.56 H Videm-Trbiž §
7.00 H Videm
8.10 H (Gondoliere) Videm-Trbiž-Dunaj
10.15 K Videm §
12.20 H Videm-Trbiž
13.10 K Videm
14.10 H Videm (1)
14.35 K Videm §
16.40 H Videm (1)

17.16 K Videm §
17.50 H Videm (1)
18.25 H Videm §
19.20 H Videm §
21.15 H (Italien-Österreich Express) Videm-Trbiž-Dunaj-München
23.25 K Videm §
Prihodi v Trst
0.28 K Videm §
6.25 K Gorica § (1)
7.05 K Videm §
7.50 H Benetke-Videm (1)
8.40 K/H (Österreich-Italien Express) München-Dunaj-Trbiž-Videm
9.35 K Videm (1)
10.50 H Videm
14.22 H Videm (1)
15.05 K Videm §
15.45 H Videm § (1)
16.40 H Videm
18.18 K Videm §
19.07 K Videm §
19.42 H Trbiž-Videm
21.10 K Videm §
22.20 H (Gondoliere) Dunaj-Trbiž-Videm
§ - samo 2. razred
(1) - ne vozi ob praznikih

Komik Gigi Proietti danes petdesetletnik

Priljubljen italijanski komik Gigi Proietti praznuje danes svoj 50. rojstni dan. Rodil se je namreč v Rimu 2. novembra 1940. Po krajšem »vaje-ništvu«² z Giancarlo Cobellijem v rimskem gledališču Ateneo se je pri-bližal kabaretu in avantgardnemu gledališču skupine Centouno. Pravi debut pa je doživel leta 1966 v delu Direzione memorie Corrada Augiasa in tri leta kasneje v Stalnem gleda-lišču L'Aquile z vlogo protagonista v

treh zahtevnih postavitev - v delih Duo Kurt Alberta Moravie, Opereta Witolda Gombrowicza in Koriolan Williama Shakespeara. V isti dobi se je približal tudi filmu pod vod-stvom Sidneya Lumeta (L'appunta-mento), sledili so Un matrimonio Ro-berta Altmana, Lattuada ga je izbral za protagonista v filmu Le farò da padre, nato je sodeloval spet z Al-tmanom, z Monicellijem, Citti-jem in Brassom.

Za Gigija Proietti je prehajanje od klasičnega gledališča do glasbe-ne komedije nenaporno, resnično pa zablestel leta 1976 s showom A me gli occhi, please. Vsak večer je sam nastopal pred zahtevnim in včasih bojevitim občinstvom rimskega gleda-lišča Tenda z vrsto monologov in s pesmimi, ki jih je nalašč zanj napi-sal Roberto Lerici, včasih pa je moti-ve črpal iz rimljanskega repertoarja. Uspeh je potrdila tudi TV, ki je isto prireditev ob režiji samega Proietti-ja ponudila po malem ekranu. Na TV se je Proietti kamlu nato pojavil tudi v delih Il circolo Picwick, Le tigri di Mompracen in v mnogih varietejih.

Sicer Proietti ni nikoli zamenjal gledališkega odra, nasprotno, leta 1978 je ustanovil lastno šolo v bivši kinodvorani Brancaccio. Velik uspeh je doživel tudi v gledališču Sistina s Cyranojem de Bergeracom Edmonda Rostanda (delo je tudi režiral).

Do junija letos je bil umetniški vodja Stalnega gledališča v L'Aquili, torej v istem gledališču, kjer je leta 1966 debitiral. Že nekaj časa sanja, da bi se ukvarjal s Shakespearjevim Rihardom III, a zdi se, da mu števil-ne obveznosti ne bodo dovolile, da bi uresničil te sanje ne v tej ne v naslednji sezoni. Kritiki mu včasih očitajo, da je preveč »osvajalski«. Proietti pa meni, da ima v tej fazi svoje kariere pravico dajati in zahte-vati čim več in čim boljše. Uspehi mu, kritikom navkljub, dokazujejo, da ima prav.

filmske premiere Videmčanka, ki je očarala svet

Tina Modotti ni bila ženska, na ka-tero bi lahko kar tako pozabili. Tem-nolasa Videmčanka je v mladih letih zapustila rodno Furlanijo (kjer se je rodila 1896. leta) in se odpravila v svet. Umrla je pred petdesetimi leti v Mehiki, prav toliko let pa je trajalo tudi njeno burno življenje.

Modottijeva je bila predvsem iz-jemna fotografinja. Njeni portreti in njene reportaže so sestavni del zgo-

dovine fotografije, predvsem utrinki iz proletarskega življenja. Njene iz-mučene ženske, kmetice in delavke so okrasile marsikatero naslovno stran, sicer pa bi tudi brez fotografskega aparata Modottijeva ostala za-pisana v zgodovini.

Kot politična aktivistka, predvsem pa kot nenadomestljiva življenjska spremljevalka umetnikov in politi-

kov je Modottijeva neke vrste sodob-nejše Alme Mahler. Če je Mahlerjeva pomagala Kokoški, je Modottijeva podpirala Rafaela Albertija, Pabla Neruda, Johna Dos Passosa, fotografa Roberta Capo ter celo Augusta San-dina. V zanjih letih svojega življenja se je navezala na Vittoria Vidali in tako se je njeno ime vrnilo v rodne kraje, kjer je bil »komandant Carlos«² znan, Dos Passos pa veliko manj.

Modottijeva je v svojih mladih le-tih obiskala tudi Hollywood, kjer je igrala v nekaterih filmih. Tega nje-nega obdobja se je spomnil tudi reži-ser Karpo Godina, ko je v film o Frit-zu Langu Umetni raj vključil epizodo o Tini v Hollywoodu. Čeprav je bila njena igralska kariera kratka, a še kar uspešna, se je večina »njenih«² fil-mov izgubila. Šele pred nedavnim so našli film Tiger's Coat (Tigrova koža), v katerem je 1920. leta nasto-pala v vlogi protagonistke.

Filmsko redkost so našli izvedenci Dnevov nemega filma, Tiger's Coat pa bodo vrteli v Trstu v petek, 9. no-vembra. Za projekcijo je poskrbel krožek Che Guevara (Ulica Madon-nina 19), na sedežu katerega bo tudi večer posvečen Tini Modotti. Po pro-jekciji filma, ki bo ob 18. uri, bosta o nadebudni, inteligentni in pogumni Videmčanki spregovorila Margherita Hack in Riccardo Toffoletti.

Sicer pa je huminska kinoteka po-skrbela za restavrirano kopijo filma, ki je bil v dvajsetih letih deležen po-hvalnih kritik na reviji Variety. V fil-mu igra Tina vlogo mlade Mehican-ke, saj se je redno dogajalo, da so temnelaske lepoto proglasili za očar-ljivo Mehikanko. Furlanija očitno ni bila dovolj eksotična, da bi lahko vz-gala fantazijo ameriških producen-tov, še manj pa občinstva.

Scnaristi so si zamislili celo doda-ten zaplet, saj se v filmu nekdo zalju-bi v Tino, ker je prepričan, da je škotskega porekla...

Na sliki Tina Modotti v fotogra-mu filma Tiger's Coat.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
6.55 Aktualno: Uno mattina
10.15 Nad.: Santa Barbara
11.00 Jutranji dnevnik
11.05 Film: Fiori nella polvere (biog., ZDA 1941, r. Mar-vyn Le Roy, i. Marsha Hunt), vmes (11.55) vesti
13.00 Variete: Fantastico bis
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Kvarkov svet: Rastline, živali, zagonetka spola
15.00 Dokumentarica: Srednji vek v Bologni, 15.30 Kultura vode
16.00 Mladinska oddaja: Big!
17.55 Iz parlamenta in vesti
18.05 Nanizanka: Cose dell'al-tro mondo
18.45 Nad.: Santa Barbara
19.40 Almanah in dnevnik
20.40 Film: Kramer contro Kramer (dram., ZDA 1979, r. Robert Benton, i. Dustin Hoffman, Meryl Streep)
22.30 Predstavitve filma Capitan Fracassa Ettoreja Scole
23.00 Dnevnik in nabožna od-daja
24.00 Dnevnik in vreme
0.25 Rubrika: Mezzanotte e dintorni
0.40 Petrarco Canzoniere

CANALE 5
7.50 Nanizanka: La piccola grande Nell
8.25 Film: Tutto può accadere (kom., ZDA 1952, r. George Seaton, i. José Ferrer)
10.30 Aktualno: Gente comune
12.00 Kvizi: Il pranzo è servito, 12.45 Tris, 13.30 Cari ge-nitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Rubrike: Agenzia ma-trimoniales, 15.30 Ti amo, parliamone, 16.00 Cerco e offro
16.30 Variete: Buon complean-no 1982
16.55 Kvizi: Doppio slalom, 17.25 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e mari-to
20.25 Striscia la notizia
20.40 Variete: Buon complean-no Canale 5 (vodita He-ather Parisi in Mike)
23.15 Variete: Maurizio Co-stanzo Show
0.55 Striscia la notizia
1.15 Nanizanki: Marcus Wel-by M. D. - Amiche per la pelle, 2.15 Fantasilandia

RAI 2
7.40 Nan.: Lassie in risanke
8.40 Nad.: Clayhanger
9.30 Tečaj angleščine in francoščine
10.00 Film: Via delle cinque lune (dram., It. 1942, r. Luigi Chiarini, i. Luisel-la Beghi)
11.30 Nanizanka: Il brivido dell'imprevisto
11.55 Nadaljevanka: Capitol
13.00 Dnevnik - Gospodarstvo
13.45 Nadaljevanki: Beautiful, 14.30 Destin
15.20 Film: Le ragazze di Har-vey (kom., ZDA 1946, r. George Sidney, i. Judy Garland)
17.00 Vesti in Iz parlamenta
17.10 Videocomic
18.10 Knjige: Casablanca
18.20 Sport in Rock Café
18.45 Nanizanka: Un giusti-ziere a New York
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Variete: La TV può at-tendere
23.00 Dnevnik - nocoj
23.10 Dok.: Črni orkester
24.00 Dnevnik in horoskop
0.15 Film: Avventurieri dell'a-ria (pust., ZDA 1939, r. Howard Hawks, i. Cary Grant, Jean Arthur)

RETE 4
8.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 9.30 Andrea Celeste, 10.00 Amandoti, 10.30 Aspettando il do-mani, 11.00 Così gira il mondo
11.25 Filmske novosti
11.30 Nanizanka: La casa nella prateria - La colletta
12.30 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.35 Marilena, 15.40 La mia piccola solitudine, 16.10 Ribelle, 16.50 La valle dei pini, 17.25 Ge-neral Hospital, 18.00 Febbre d'amore
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati
19.30 Nanizanka: Top Secret - Un uomo nell'armadio
20.35 Film: Timbuctù (pust., ZDA 1957, r. Henry Hat-haway, i. John Wayne, Sofia Loren)
22.30 Rubrika: Ciak - Vikend v kinu
23.25 Aktualno: Parlamento in Film: Trappola mortale (dram., ZDA 1982, r. Sid-ney Lumet, i. Michael Caine, Dyan Cannon)

RAI 3
12.00 Vabilo v gledališče: Agamemnon (Ajshil, r. Mario Ferrero, i. Sarah Ferrati, Ivo Garrani)
14.00 Deželne vesti
14.30 Teniško prvenstvo Francije, vmes kolesar-ska rubrika Bici & Bike
17.00 Nanizanki: Vita col nonno - Scontro a due, 17.30 Throb - Nappe e bottoni d'oro
18.10 Dokumentarna oddaja: Geo
18.45 Športna rubrika: Derby
18.55 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 BlobCartoon
20.00 Varieteja: Blob. Di tutto di più, Una cartolina spedita da Andrea Bar-bato
20.30 Posebna oddaja: Chi l'ha visto?
22.40 Večerni dnevnik
22.45 Aktualno: Sodniki na meji - Giovanni Falcone
23.20 Glasbeni variete: L'im-portante è esagerare (2. del)
23.55 Nočni dnevnik
0.25 Pred 20 leti
0.55 Teniško prvenstvo Francije

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
8.30 Nanizanke: Batman, 9.00 Skippy, 9.30 Arnold, 10.00 Amore in soffitta, 10.30 La famiglia Brady, 11.00 Strega per amore, 11.30 Tre nipoti e un maggiordomo, 12.00 Charlie's Angels, 13.00 La famiglia Bradford - Passo di danza, 14.00 Happy days
14.30 Radio Carolina 7703 (vodi Kay Sandvik)
15.30 Nanizanka: Compagni di scuola
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.30 Nanizanke: Chips, 19.30 Casa Keaton - La parola al saggio, 20.00 Cri Cri - Tata dove vai?, 20.30 21 Jump Street - La peggiore notte della mia vita, 21.30 Scuola di football - Gioco pesante
22.30 Rubrika: Calciomania
23.30 Playboy Show
0.35 Nanizanke: Mike Ham-mer, 1.35 Appartamento in tre - Due volte Mic-key, 2.05 Benson

TV Slovenija 1
9.00 Spored za otroke in mlade: nanizanka Delfin Flipper
9.25 Dokumentarna niza: Slovenija (zadnji del), 9.50 Pionirji sodobne ki-rurgije (1. del)
10.40 Nadaljevanka: Podmor-nica (pon. 2. dela)
11.35 Video strani
14.55 Video strani
15.05 Dokumentarni niz: Slo-venija (pon. zadnjega dela)
15.30 Sova (pon.)
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.05 Mozaik. Tednik (pon.)
18.05 Spored za otroke in mlade: dokumentarec Gradovi, 18.40 nanizan-ka Hov!
19.05 Risanke in TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Dok.: Nebu naproti
21.20 Nanizanka: Zakon v Los Angelesu
22.10 Dnevnik in vreme
22.30 Nočni program Sova, vmes nanizanka Družin-ske vezi in film Stvor (ZDA 1982, r. John Car-penter, i. Kurt Russell)

ODEON
8.30 Matineja Trivenete
13.00 Risanke
14.45 Variete: Telemeno
15.00 Nad.: Signore e padrone
16.00 Film: Un amore senza tempo (kom., ZDA 1982, r. William Bartman, i. Jo-die Foster, Ed Asner)
17.45 Nanizanki: Doc Elliot, 18.30 Flash Gordon
19.00 Film: in risanke
20.00 Nanizanka: Casalingo Superpiù
20.30 Nad.: Pasiones
22.00 Šport: American Ball
22.30 Aktualno: Blue News
23.00 Film: Tunnel (dram., It. 1983, r. Marco Pirri, i. Helmut Berger)
0.45 Rubrika o motorjih

TMC
8.30 Nanizanka: Get Smart
9.00 Risanke: Snack
10.30 Nad.: Terre sconfinite, 11.15 Potere
12.00 Kosilo z Wilmo
12.30 Prijateljska narava
13.00 Šport in dnevnik
13.30 Aktualno: Ženska TV
15.00 Film: Compagni di via-gio (dram., ZDA 1972, r. Delbert Mann, i. Step-hanie Powers)

TV Koper
12.30 Dokumentarec: Campo Base
13.00 Rubrika o nogometu: Gol d'Europa
14.00 Rubrika: Veliki tenis
15.45 Oddaja o boksu: Bordo Ring
16.45 Wrestling Spotlight
18.30 Spored v slovenščini
18.45 Odprta meja
19.00 TVD Novice
19.30 Otroška oddaja
20.00 Dokumentarec: Manjši-ne, evropsko bogastvo
20.30 Nadaljevanka
21.00 Nogomet - nemško pr-venstvo
22.15 Oddaja o košarki: Assist
22.45 Oddaja o odbojki: Su-pervolley
23.15 Športna parada: Sport Parade
0.15 Nogomet - nemško pr-venstvo

TV Slovenija 2
17.30 Studio Maribor
19.00 Ansambel Lojzeta Slaka
19.30 Dnevnik in Žarišče
20.30 Oči kritike
21.10 Koncert z Dunaja ob dnevu vseh svetih (pon.)
23.00 Skupščinska kronika

16.30 Aktualno: Ženska TV
18.00 Nanizanki: Autostop per il cielo, 19.00 Anna e il suo re
19.30 Variete: C'era questo...
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Variete: Banane (vodita Fabio Fazio in Stefano Bicocchi)
21.30 Nanizanka: Matlock
22.30 Šport: Mondocalcio
24.00 Nočne vesti
0.20 Film: La notte in bianco (dram., Fr. 1979, r. Claris-se Gabus, i. Jean Louis Trintignant)

TELEFRIULI
15.30 Nadaljevanka: L'albero delle mele
16.00 Otroška oddaja
18.00 Nad.: Vite rubate
19.00 Igra: Marameo
19.30 Dnevnik
20.00 Zelena dežela
20.30 Film: Blaise Pascal (biog., 1. del)
21.45 Rubrika: Album
23.00 Ob čakanju na polnoči
24.00 Nanizanka
0.30 Nočne vesti

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Aladinova svetilka; 8.40 Evergreen; 9.30 To je življenje; 9.40 Melodije; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Rock zvezde; 12.00 Iz filmskega sveta; 12.20 Orkestralna glasba; 12.40 Zborovska glasba; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 Poslušali boste; 13.30 Na-rodnozabavna glasba; 14.00 Deželna kro-nika; 14.10 Otroški kotiček: To pa si velja zapomniti; 14.30 Od Milj do Devina; 15.00 Francoski šanson; 15.30 Blues; 16.00 Mi in glasba: antologija slovenske vio-linske glasbe; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Kulturni dogodki; 17.40 Novembr-ski večer; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Pesmice na potepu; 9.05 Glasbena matineja; 10.00 Gospodarstvo in glasba; 11.05 Petkovo srečanje; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski na-sveti; 12.40 Glasba; 13.00 Danes; 13.38 Do štirinajstih; 14.05 Gremo v kino; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Priljubljene melodije; 17.00 V stu-diju; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Zabavni ansambli; 20.00 Za pomorščake; 20.30 Slovencem po sve-tu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nokturmo, nato Nočna glasba.

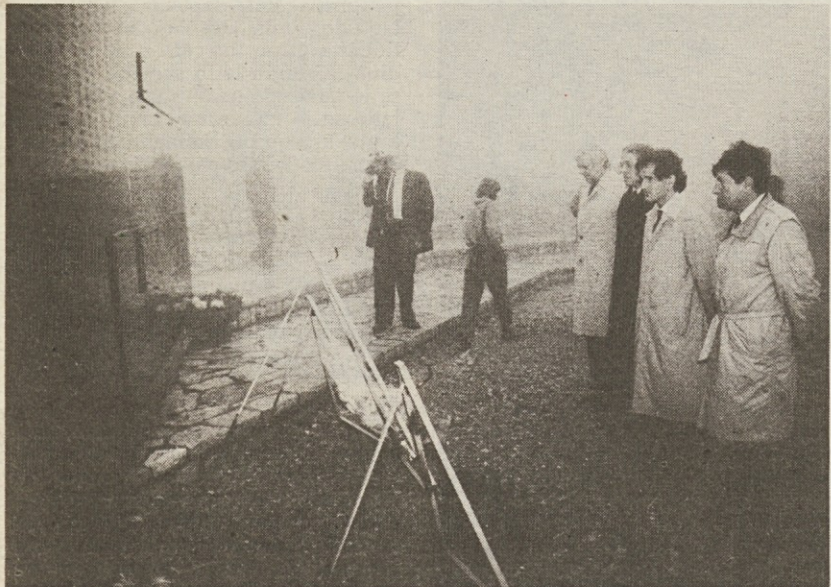
RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutra-njik in cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.15 Mladi val Ra-dia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Do-godki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 O glasbi ob glasbi; 18.30 Glasbene želje po telefo-nu; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Alma-nah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfo-nija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vse-ga po nekaj; 9.00 Cric; 9.20 Pesem po že-lji; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Dnevni pre-gled tiska; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Pripoved; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.00 Poreška obala; 14.40 Pesem tedna; 15.00 Srečanje z...; 16.00 Moderato con brio; 16.32 Hot hits; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.32 Instru-mentalna glasba; 19.00 Klasična glasba; 20.00 Nočni program - glasba.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mix Time; 21.00 Nočna glasba.

Scarano, Pelhan in Crisci položili cvetje padlim v NOB in deportirancem

Oddolžitev za mrtve, obveza za žive

Ob številnih tradicionalnih komemoracijah in polaganjih vencev k spomenikom in grobnicam padlih je včerajšnji dan mrtvih prvič v povojni zgodovini naših krajev bil priložnost za pomembni spravi dejanja, ki naj bi prispevali k odpravi nerazumevanja in nezaupanja med prebivalstvom na obeh straneh državne meje. Župana Gorice in Nove Gorice Antonio Scarano in Sergij Pelhan, ter z njima predsednik Pokrajine Gian Franco Crisci in bivši novogoriški župan Albet Bevčič so s položitvijo cvetja k spomeniku padlim v NOB na Trnovem ter k lapidariju deportirancem v goriškem spominskem parku (tu sta polaganju prisostvala tudi goriški prefekt in kvestor) opravili pogumno in kot so sami ocenili zgodovinsko dejanje. Z njim so hoteli utišati polemike o preteklosti, ki še vedno bremenijo sedanjost, in s preprosto a vendar pomembno potezo počastiti vse žrtve nasilja.

O pomenu teh dveh polaganj so nam predstavniki sedanjih in prijateljskih mest povedali sledeče.

Goriški župan Scarano: »Mimo protokolarne neuradnosti današnjih slovesnosti - vsekakor pa sva s Pelhanom polagala cvetje kot župana - mislim, da gre za zelo pomemben,

skoraj bi rekel zgodovinski trenutek za naši skupnosti. Bilo je namreč to prvo uradno priznanje škode, ki smo jo v naših krajih utrpeli zaradi nestrpnosti ljudi in ideologij.«

Novogoriški župan Pelhan: »Mislim, da je to eden najpomembnejših korakov za to, da odstranimo ovire, ki zavirajo boljše sodelovanje. To sodelovanje je sicer že dobro, vendar ovire še obstajajo, kot je prav v teh dneh pokazala anketa med prebivalstvom, ki ocenjuje da so preteklost, fašizem in fojbe še vedno glavne ovire za sodelovanje in ga zavirajo dosti bolj kot jezikovne, kulturne ali politične razlike. To pomeni, da smo politiki pravilno izbrali to dejanje kot prvi korak za poglobitev sodelovanja, na tem pa bodo nato lahko delale skupne komisije. Današnje polaganje cvetja je torej skromna oddolžitev za mrtve, tudi deportirance, obenem pa velika obveza za nas žive.«

Predsednik Pokrajine Crisci: »Današnji dan pomeni zgodovinski datum za utrjevanje bratstva, ki postaja vse bolj splošen izraz obeh obmejnih skupnosti.«

Na slikah (foto Marinič) župana obeh Goric Pelhan in Scarano ob polaganju cvetja k spomeniku padlim na Trnovem in lapidariju deportirancem v Gorici.

Slovesnosti povsod na Goriškem

Pred partizanskimi spomeniki in obeležji žrtvam nasilja v vseh krajih na Goriškem so se včeraj, ponekod pa tudi že prejšnje dni, odvijale spominske slovesnosti. Včeraj zjutraj je bila slovesnost v Gonarsu ob udeležbi generalnega konzula SFRJ Jožeta Sušmelja in predstavnikov konzulata, SKGZ in ZZZB iz Nove Gorice ter občinske uprave iz Gonarsa z županom Baggiom na čelu. Krajši nagovor je na slovesnosti imela Silva Skubin. Igrala je godba z Anrovega.

Slovesnosti so bile včeraj dopoldne tudi v krajih števčanske, sovođenjske in doberdobske občine ter v Gorici, Pevmi, Podgori in Štandrežu.

Delegacija VZPI, SKGZ in ZZZB iz Nove Gorice je dopoldne obiskala glavno goriško pokopališče in položila vence pred spomenik tamkaj pokopanim partizanskim borcev. Govorila sta Silva Skubin in Silvino Poletto.

V Pevmi je slovesnost pripravil rajonski svet pred partizanskim spome-

nikom. Govorila sta predsednik Silvan Primožič in Silvino Poletto, v predstavništvu VZPI-ANPI: Priložnostni kulturni spored so oblikovali zbor iz Štavnra, otroški zbor Podgora in mešani zbor iz Podgore ter recitatorji, učenci 5. razreda osnovne šole.

Otroci, učenci podgorske oziroma pevmske osnovne šole so sodelovali tudi na slovesnosti v Podgori. Pripravila jo je sekcija VZPI-ANPI v sodelovanju z društvi. Pela sta zbora Podgora in Paglavca, priložnostni nagovor pa je imel Milan Jarc. Budala, zatem pa je bila osrednja komemoracija pred spomenikom, kjer je govoril Erik Bensa. Polaganje vencev je potekalo ob priložnostnem nastopu zbora Oton Župančič in recitorjev.

Osrednja komemoracija v števerjanski občini je bila pred spomenikom na

glavnem trgu. Pela sta zbora - Briški grič in Sedej, vence pa so položili predstavniki Občine, VZPI, obeh kulturnih društev, SSK in zveze borcev s Kojškega. Slovesnost s polaganjem vencev je bila zatem tudi na Jazbinah.

V sovođenjski občini so se slovesnosti pričele na Vrhu, pred partizanskim spomenikom, nadaljevale pa v Gabrjah, Rupi, na Peči in zaključile v Sovodnjah. Povsod so bile slovesnosti združene s priložnostnim pevskim nastopom. Spominu padlih so se poklonili predstavniki občine, borcevskih sekcij in društev ter konzulata, v Rupi pa tudi sekcije SSK.

V doberdobski občini so tudi letos počastili spomin padlih avstro-ogrskih vojakov na pokopališču v Jamljah ter italijanskih vojakov pri Bonetih. Vence so zatem položili pred spomenike NOB v Dolu, Jamljah in Doberdobu. Tudi tu so na slovesnostih sodelovali predstavniki jugoslovanskega konzulata.

V sredo ponoči na avtocesti med Redipuljo in Moščenicami

Mrtva mati in dojenček

Nekajdnevni obisk pri sorodnikih se je za mlado družino iz Zagreba končal v tragediji. Na kraju nesreče na avtocesti A4, približno dva kilometra pred izvozno postajo pri Moščenicah, je umrla 30-letna Nevenka Dragičević. V bolnišnici na Katinari je nekaj ur zatem umrla komaj tri mesece stara hčerka Sara, zdravniki bolnišnice se trudijo, da bi rešili življenje 4-letnemu Bojanu. V nesreči sta bila laže ranjena, vendar sta pod močnim šokom, 7-letni Slobodan in 40-letni Salvatore Motta. Slednji je doma v kraju Rovello Porro v pokrajini Como. Peljali so se v fiat cromu, ki ga je upravljal Motta, namenjeni proti Trstu in naprej v Jugoslavijo. Nesreča se je zgodila nekaj pred 23. uro, po vsej verjetnosti zaradi spolzkega cestišča, ko je vozilo začelo zanašati in je najprej silovito trčilo v skalnati rob na desni strani avtoceste, se zatem odbilo proti železni ograji in drselo naprej še nekaj deset metrov. Med nesrečo je dva potnika vrglo iz vozila. Truplo Nevenke so našli nekaj deset metrov stran v grmovju ob avtocesti šele uro po nesreči. 4-letni Bojan je obležal na cesti v globoki nezavesti in le čudnemu naključju je pripisati, da ni postal žrtev druge nesreče. Trimesečna Sara je sicer ostala v razbitinah, vendar je zadobila usodne poškodbe.

Nekaj trenutkov zatem je na kraju nesreče prišlo do verižnega trčenja štirih avtomobilov. Voznik opel kadet-eta Egon Sedmak je na cestišču opazil 7-letnega Slobodana. Z naglim zaviranjem se je uspel, v zadnjem trenutku ogniti trčenju, vendar je bil sam ob

tem žrtev naleta drugega avtomobila, mercedesa s švicarsko registracijo. Voznik drugega vozila se je po prvih trenutkih zbežanosti "odlepil" in odpeljal dalje. V past sta zatem padla še voznika dveh drugih avtomobilov, ford sierra in golfa. Voznika sicer nista bila ranjena, pač pa je na vozilih nastala precejšnja gmotna škoda.

Šele po drugi nesreči, ki se je pripetila kakšno uro zatem, ko so bili agenti prometne policije in reševalci še na kraju, zaposleni z ugotavljanjem dinamike in odstranjevanjem razbitin, so avtocesto na odseku med Foljanom in Moščenicami zaprli za promet. Ponovno so jo odprli včeraj okrog poldne, potem ko so na nevarnem mestu postavili opozorilne table in znake za omejitev hitrosti.

Zdi se, da je poglaviti vzrok strahotne nesreče spolzko cestišče. Deževje zadnjih dni je na cesto, z bližnjih kraških obronkov, nanosilo tanko plast ilovice in cestišče se je tako dejansko spremenilo v drsališče. Da ne gre za neutemeljeno trditev priča tudi število v sinočnih nesrečah vpletenih avtomobilov.

Medtem ko so bili pripadniki policije še na kraju nesreče je namreč, okrog 2. ure, prišlo do ponovnega naleta treh avtomobilov s švicarsko registracijo. Šlo je za jugoslovanske državljane na začasnem delu v Švici, ki so se ob praznikih vračali domov. Poleg precejšnje gmotne škode, je bilo nekaj oseb tudi ranjenih. Tako se bo moral 24-letni Mato Ganza zdraviti mesec dni. V neposredni nevarnosti so

se znašli tudi trije pripadniki prometne policije.

Na konzulatu SFRJ so nam povedali, da se je včeraj iz Zagreba oglašil Nevenkin brat.

Javna razprava o slovenski ustavi

V dvorani skupščine občine Nova Gorica bo v ponedeljek, 5. t. m., ob 17. uri javna tribuna o osnutku ustave Republike Slovenije. Sodelovala bosta predsednik Socialistične stranke Slovenije Viktor Žakelj in Tobe Jerovšek, član strokovne skupine komisije za pripravo ustave republike Slovenije.

Do konca leta 400 tisoč potnikov preko deželnega letališča v Ronkah

Še pred koncem leta bodo svečano otvorili vse naprave v popolnoma novi letališki zgradbi v Ronkah. Že sedaj, ko je le del čakalnice dostopen, lahko ugotovimo, da imamo takšno letališče kakršnega nam bo marsikdo zavidal. V njem je od včeraj odprta tudi brezcarinska prodajalna, za katero skrbi družba Sole iz Benetk, ki tam posluje že več let. Res je, da bo za zdaj ta trgovina služila le majhnemu številu potnikov, saj iz Ronk vsak dan vzletata dve letali v smeri Münchna, dvakrat tedensko pa eno letalo v smeri Budimpešte.

Na mednarodnem mejnem prehodu pri Štandrežu stoji okrog tristo tovarnjakov, na prisilno bivanje pa je prisiljenih nekaj sto šoferjev. Pri družbi SDAG se trudijo, da bi težave kolikor mogoče omilili, predvsem pa da bi prišlo do čimprejšnjega sporazuma in prekinitve stavke. V tem smislu je predsedstvo družbe SDAG posredovalo pri vladi in pri krajevnih organih. Spricho napovedane zaostritve sindikalnega boja v prihodnjem tednu, ko se napoveduje že v ponedeljek celodnevna stavka, se utegnejo razmere zaostriti do nepredvidenih posledic.

Za posredovanje pri vladi s ciljem zgladitve spora in odprave težav so se odločili tudi socialisti.

razna obvestila

KD Kras Dol-Poljane vabi na martinovanje, ki bo 10. novembra ob 20. uri v gostilni Peric na Poljanah. Vpisovanje pri Branku Pericu in pri Aldu Croselliju na Palkišču.

Sindikat slovenske šole prireja 16. t. m. ob 19.30 večerjo pri Francetu v Sovodnjah. Prijave sprejemajo odborniki.

KD Skala Gabrje prireja v nedeljo, 4. novembra, ob 14. uri tradicionalno martinovanje na trgu v Gabrjah. Nastopil bo pevski zbor Skala, na voljo bodo domače jedi in vino.

Društvo slovenskih upokojencev sporoča, da je še nekaj prostih mest za martinovanje 18. novembra na Mostu na Soči. Prijave pri odbornikih.

KD Briški grič priredi 10. novembra martinovanje na Bukovju. Prijave za družabnost sprejemata Silvan Pittoli (tel. 884226) in R. Juretič (884018). Gost večera bo komponist in harmonikar Rudi Bardorfer. Za šaljive točke bo poskrbel Sten Vilar.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Giorni di tuono«. Igra Tom Cruise.

VERDI 18.00-22.00 »Week end con il morto«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Fantasia«. Walt Disney. Risanka.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri 18.00-22.00 »Dick Tracy«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Občinska lekarna št. 2 — Ul. Garzaroli 154 — tel. 522032.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
San Nicolò — Ul. I. Maggio 94 — tel. 790338.

Ob smrti drage mame Norme izrekajo sožalje Nordiu Gergoletu in svojcem člani sekcije KPI Jože Srebrnič - Doberdob.

Svojemu predsedniku Nordiu Gergoletu in družini ob smrti drage mame izrekajo sožalje SZ Mladost iz Doberdoba.

PRESTIAUTO

■ Do trideset milijonov lir, ki jih boš lahko vračal z ugodnimi mesečnimi obroki v časovnem roku do štirih let

■ V prvem letu boš brezplačno razpolagal z vrsto posebnih zavarovanj, ki smo si jih zamislili v sodelovanju s SAI

■ (0481) 387333
NEPOSREDNA ZVEZA
PRESTIAUTO
Posebna telefonska številka, na kateri boš dobil katerokoli pojasnilo

Banca Agricola Kmečka banka Gorica

Izšel je nov slovar italijanskega knjižnega jezika

Obogatena govorica Italijanov

Ko je izšel pred dvajsetimi leti, je slovar italijanskega jezika Giacomo Devota in Gian Carla Olija vseboval 75 tisoč besed; danes, v novi izdaji, jih je natiskanih kar 120 tisoč na 2.200 straneh (petsto strani več od prejšnje izdaje). Kaj se je torej v samih dvajsetih letih zgodilo italijanskemu jeziku, ki je danes navidezno obogaten z novimi besedami in pojmi?

O tem so razpravljali na okrogli mizi v Perugii, ki jo je priredila založba Le Monnier, da bi ustrezno predstavila novo jezikoslovno delo. Upravitelj založbe Vanni Paoletti je podčrtal, da je v zadnjih dvajsetih letih slovar registriral kar 18 odstotkov novih izrazov, 15 odstotkov pa razširjenih, pomenko dopolnjenih. Skratka, približno tretjina celotnega korpusa živega jezika se je spremenila v večji meri, kot je bilo zaslediti sprememb v celotnem prejšnjem stoletju. Predsednik RAI Manca in bivši direktor tiskovne agencije Ansa Lepri pa sta govorila o dveh glavnih »modifikacijskih faktorjih« — televiziji in tisku. Ob ustanovitvi javne televizijske mreže, je dejal Manca, je samo 18 odstotkov populacije govorilo knjižno italijanščino. Prav televizija je ponudila najrazličnejšim družbenim slojem in različnim deželnim stvarnostim »vsakodnevni model

nacionalnega jezika«, ob čemer je mogoče trditi, da je opravila »središčno funkcijo v procesu jezikovnega združevanja v državi«. Gre sicer za model z mnogimi prisvojenkami iz tujih jezikov, s primeri »standardnega« govora, ki je leksikografsko in sintaktično pomanjkljiv, z narečnimi otenki (viden je predvsem vpliv rimskega žargona), pisanim jezikom športnih, literarnih in znanstvenih kronik dokumentarcev in nekaterih nanizank. V tem je seveda tudi tveganje, da bi ta ljudska italijanščina postala tudi »deficitarna italijanščina, ki ne odpravlja nesoglasij in neenakosti iz objektivnega obvladovanja jezika«. Od tu potreba in predlog za »politiko jezika«, ki naj bi bila v nekakšni sintezi med javnimi občili, šolo in ustanovami.

Za Sergia Leprija je pri izbiri jezikovnih modelov novinarjev pri časopisih pet pogojevalnih faktorjev. Prvi izhaja iz že ustaljene rabe nekaterih izrazov, ki so povezani z značilnostmi njihovega poklica, pogojenega od hitrice in omejenega prostora. Drugi zadeva rabo besed določenega lingvističnega področja (na primer politika, znanost...). V obeh primerih pa je največkrat novinar tisti, ki razširja in bogati, dopolnjuje, besedni zaklad in opravlja tako visoko kulturno vlogo. Skratka, gre za pozitivno delo, kar ni moč reči za ostale tri pogojevalne elemente, ki negativno vplivajo na jezik dnevnikov: iskanje »lepega pisanja« kot estetska in narcizistična samozagledanost; sprejem politične in birokratske govornice, ko postane tisti, ki piše, orodje oblasti nad državljan in ne branilec njihovih interesov; vpeljavanje tehnike in modelov govornice reklamne propagande, ko se novinarstvo razumeva v logiki spektakla in reklamnih spotov. Giuseppe De Rita, generalni tajnik Censis, pa je poudaril oziroma osvetlil razvoj jezika kot spremljevalca razvoja celotne družbe in pri tem je individualiziral tri magnetna polja, ki so to determinirala: vse večja internacionalizacija poklicev, obramba narečja kot obramba socialne identitete, rast subjektivnosti, ki je razširila govorico, spremenjeno od psihologije in psihoanalize. Ti magneti seveda niso izkrivljajoči, ampak bogatijo celotno skupnost, ki je prišla od novih instrumentov izražanja. Jezikoslovec Gian Carlo Oli pa je podčrtal, da je jezik »orodje, ki nas predstavlja in nam rabi do tiste točke, ob kateri mu dopuščamo, da nas predstavlja in služi. Zaradi tega je današnji odnos leksikografa do jezika različen od tistega iz preteklosti.

Pazove pesmi v odmevnih ponatisih

Potem ko je znameniti mehiški pesnik Octavio Paz pred dnevi prejel Nobelovo nagrado za književnost, je bilo že takoj jasno, da bodo razni založniki ponudili občinstvu v branje njegove knjige. V Italiji je za priljubljenost, ki je ob komercialnem seveda tudi kulturno dejanje, zgrabila založniška hiša Mondadori. Pred izidom sta tako dve Pazovi knjigi. »Labirint samote« je znana zbirka najrazličnejših Pazovih spisov, v katerih avtor posrečeno prepleta antropologijo in zgodovinsko filozofijo, esej in poezijo. Gre za očarujoče in lucidno razmišljanje o današnjem času. Druga knjiga pa je ponatis pesniške zbirke »Glavni veter in druge poezije«, ki je pravzaprav nekakšna antologija ustvarjalnih pesniških dosežkov mehiškega besednega umetnika, letošnjega dobitnika Nobelove nagrade.

Fallacijeva še vedno prevladuje

»Inciallah« Oriane Fallacijeva (Rizzoli) je še vedno najbolj prodana italijanska pripovedna knjiga na Apeninskem polotoku, čeprav je izgubila absolutno prvenstvo pri prodaji. Na drugem mestu v okviru italijanskega pripovedništva ostaja »Dolgo življenje Marianne Uraie« pisateljice Dacie Maraini, zmagovalke Supercampella, medtem ko je na tretjem mestu »Baol, mirna režimska noč« pisateljica Stefana Bennija. Ta roman je komaj izšel.

Na italijanskem tržišču pa je prevzel vodstvo med najbolj prodanimi knjigami roman Scotta Turrowa »Teža dokaza«. Najbrž se gre za tak tržni uspeh zahvaliti Pakulavemu filmu, ki je zgrajen prav na vsebini tega romana in bo v kinematografih po Italiji že prihodnji teden.

Pred nastopom (23. novembra) v goriškem Kulturnem domu

Slovenski oktet gostoval v Izraelu

Slovenski oktet (na sliki — foto Križmančič — med nastopom na abonmajskem koncertu Glasbene matice) je prejšnji teden »osvojil« še eno državo. Mudil se je, in to prvič, v Izraelu, kjer je imel dva nastopa in en samostojen koncert.

Najprej je nastopil na otvoritvi razstave primorskega oblikovalca Oskarja Kogoja; razstavo, imenovano Nature Design, so ob prisotnosti tamkajšnjega župana Teddyja Koleka otvorili v osrednjem jeruzalemskem muzeju v torek, 23. oktobra. Zatem je oktet imel v prostorih iste stavbe samostojen koncert, na katerem je predstavil repertoar renesančnih klasičnih skladb domačih in tujih avtorjev. Zadnji nastop je imel na srečanju med slovenskimi in izraelskimi politiki ter kulturnimi delavci.

Srečanja so se med drugimi udeležili predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan, republiški minister za kulturo Andrej Capuder in ljubljanski župan Jože Stergar. V naslednjih dneh je oktet obiskal zgodovinske znamenitosti v tej deželi. Kot nam je povedal Danilo Čadež, eden od članov Slovenskega okteta, je obisk v Izraelu povsem uspel, saj so se za oktet zanimali tamkajšnji kulturni menežerji; ti so izrazili željo, da bi oktet sodeloval na enem od izraelskih koncertnih festivalov. Že dan po prihodu iz Izraela (tj. v petek) je Slovenski oktet imel celovečerni koncert v Sentjakobu v Rožu, v nedeljo pa je sodeloval na slovesnem zaključku Borštnikovega srečanja v Mariboru. V ponedeljek je nastopal v Narodni galeriji v Ljubljani, za bližnjo bodočnost pa načrtuje turnejo po severni Italiji in Nemčiji; na turneji naj bi predvidoma sodeloval tudi tenorist Nikolaj Gedda. V zamejstvu bo oktet ponovno koncertiral 23. novembra, in sicer v Kulturnem domu v Gorici.

I. Vogrič

Goriški fotograf Assirelli je tenkočuten ustvarjalec

Priznani goriški fotograf Giuseppe Assirelli bo do 10. novembra 1990 razstavljal v galeriji Kulturnega doma v Gorici (Ul. Brass 20). Otvoritev razstave »mojstra italijanske fotografije« je bila 29. oktobra.

Z razstavo Assirellija se je pravzaprav pričela letošnja razstavna dejavnost Galerije Kulturni dom, katera ima na programu vrsto zanimivih pobud, ki se bodo zvrstile v naslednjih mesecih. Naj omenimo le J. Cesarja, D. Jelčiča, A. Tonuttija, skupinsko razstavo Srednjeevropske grafike, razstavo koroških likovnih metnikov itd. Prvi na vrsti pa je tokrat fotograf Assirelli.

Za razstavo vlada na Goriškem precejšnje zanimanje, saj je nedavno od tega, in sicer konec septembra, Assirelli razstavljal svoja dela v galeriji Ville Manin v Passarianu, v okviru zgodovinske razstave Langobardov. Naj k zgornjemu le dodamo, da je v vseh letih goriški fotograf prejel nad 300 državnih in mednarodnih priznanj, obenem pa, da je leta 1982 prejel drugo nagrado na svetovnem prvenstvu fotografije, ter leta '84 1. mesto na svetovnem pokalu FIAP z italijansko državno reprezentanco Fiaf v Turčiji. Letos pa je ponovno prejel posebno fotografsko priznanje »mojstra italijanske fotografije« (maestro della fotografia italiana). O njem so že marsikateri fotografski kritiki že spregovorili.

Med temi tudi dva slovenska poznavalca fotografskega sveta.

Novogoričan Rafael Podbonik je o Assirelliju takole napisal: »Giusepppe Assirelli je občutljiv in izviran fotografski ustvarjalec. Čeprav je prve uspehe v državnem in mednarodnem merilu dosegel s črnbelo fotografijo, ga v zadnjih letih zaposlujejo predvsem barve. Assirellijev razvoj potrjuje že večkrat ugotovljeno dejstvo, da se Mediteranci ne bojijo barv. Lahko bi celo rekli, da večina umetnikov iz sončnih dežel prej ali slej ugotovi, da brez barve ne more. Assirelli je neobremenjen s fotografskimi klišeji. Ko zasluži zanimiv posnetek, ki pa mora biti oplemeniten z izrazno noto, mu ni žal filma. Zaradi vrtoglavih cen fotografskega gradiva tako fotografi kot ne-fotografi vse prerači pozabljamo, da je to posebno pri portretu edina pot do izjemnih fotografij. Seveda se v množici posnetkov lahko znajde samo umetniško izoblikovan fotograf, kar Assirelli nedvomno je. Ne samo številna priznanja, ampak tudi zadnja dela kažejo, da je postal vodilni fotograf v sosednji goriški pokrajini...«

Giuseppe Assirelli se nam z razstavljenimi deli predstavlja kot umetniško dozorela osebnost. Fotografska občutljivost in delovna energija mu odpirata široka pota za nadaljnje umetniško ustvarjanje...«

Spominski zapis o skladatelju prve opere v slovenščini Jakobu Zupanu

V novomeški frančiškanski cerkvi je bila pred dnevi ponovitev koncerta ohranjenih del nekdanjega znamenitega, a danes žal povsem pozabljenega slovenskega cerkvenega in svetnega skladatelja Jakoba Franciškega Zupana, ki sta ga pred meseci, ob 180-letnici smrti tega glasbenika, pripravila v Narodni galeriji v Ljubljani Muzikološki inštitut Slovenske akademije znanosti in umetnosti in pevski zbor Consortium musicum pod vodstvom dr. Mirka Cudermana. Ni dvoma, da je prireditelj na visoki umetniški ravni v celoti upravičila programsko odločitev organizatorjev o oživljanju pomembnih del iz slovenske glasbene zgodovine. In malodane v vsem moramo pritrditi Cvetki Hribarjevi, odlični poznavalki Zupanovega življenja in dela, ko je ob večeru njegovih skladb v Novem mestu dejala: »Koncert pri novomeških frančiškanih je bil popravi izpit za doletnjsko metropolo spriču njene dolgoletne zadržanosti do umetnostnih zakonov naše glasbene preteklosti. Prav v osrčju Novega mesta, v knjižnici frančiškanskega samostana in delno v kapiteljskem arhivu, se namreč nahaja bogata zbirka notne literature skladatelja, katerega delo Slovenci spoznavamo šele ob koncu našega stoletja.«

Sporod spominskega koncerta Zupanovih del v novomeški frančiškanski cerkvi, je obsegal več znanih skladateljevih skladb. Med njimi velja omeniti predvsem *Litanije* za soliste, zbor in orkester, *Tri arije* za sopran in orkester, *Tri duete* za sopran in alt ter orkester in *Te Deum* za sopran, tenor in bas solo, zbor in orkester: kot solisti so ga oblikovali sopranistka Olga Gracelj, altistka Dragica Kovačič in tenorist Marjan Trček. Ob teh uglednih slovenskih opernih umetnikih je na koncertu nastopil še manjši komorno instrumentalni ansambel in solist na pozitivu Maks Strmčnik, vse izvedbe pa je z zborom Consortium musicum vodil dirigent Mirko Cuderman.

Ind kdo je bil pravzaprav Jakob Francišek Zupan? Ugledni slovenski muzikolog in glasbeni publicist dr. Danilo Pokorn iz Muzikološkega inštituta Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti je na temelju dolgoletnih proučevanj zbral vrsto zanimivih podatkov o skladatelju, s čigar najpomembnejšimi deli se srečujemo šele

danes. Tokrat posredujemo nekaj najbolj značilnih Pokornovih zapisov:

Jakob Francišek Zupan (Suppan) se je rodil 27. julija 1734 v Schrötnu pri Hengsbergu na avstrijskem Štajerskem v kajžarski družini z desetimi otroki. Priimek kaže na rod slovenske korenine; naš živelj se je nekoč v večjem številu priseljeval v te vinorodne kraje iz Haloz in Slovenskih goric. Osnovalne splošne in glasbene izobrazbe je Zupan dobil od učitelja in organista v Hengsbergu in najbrž na njegovo pobudo, domnevno s štipendijo nekdanjega župnika v tem mestu Brennerja, leta 1749 odšel na študij v Gradec. Še mlad, vsekakor pa pred letom 1757, je Zupan prišel v Kamnik. Sprva je bil pomočnik učitelja in organista Valentina Götzla, 1757 se je oženil z njegovo hčerko, tri leta pozneje pa postal Götzlov naslednik kot ludimagister in regens chori župne cerkve na Šutni pri Kamniku. Od 1762 do 1765 je bil glasbeni vodja in učitelj v deškem semenišču Petra Pavla Glavarja. Tu je z vokalno-instrumentalnimi mašami, deloma tudi s svojimi, vzbudil tolikšno pozornost, da so ljudje iz bližnje in daljne okolice trumoma prihajali v komendsko cerkev. Kot skladatelj je menda že v tem času posegel tudi na področje posvetne glasbe. Po treh letih se je vrnil v Kamnik. Po skladateljski in izvajalski strani je bilo pomembno tudi njegovo delo v Accademische Confoederation Stae. Ceciliae. Že pred letom 1770 je Zupan, morda po Glavarjevem zgledu, ustanovil šolo, ki so mu jo oblasti 1787 prepovedale in ga napotile na učiteljsko preizkušnjo. Ko jo je uspešno opravil, je bil imenovan za učitelja na kamniški glavni šoli. Čeprav je veljal za sposobnega učitelja, se je njegov gmetni položaj z leti bistveno poslabšal, kar je verjetno vplivalo tudi na njegovo glasbeno ustvarjanje. Vsem težavam so se pridružile še tegobe z zdravjem. Umrl je 11. aprila 1810, osem let za svojo ženo, v starosti 76 let. Zupan, po Pohlinu »egregius Compositor et Musicus«, je pomemben predvsem kot skladatelj Belina, prve opere v slovenskem jeziku in »ene zgodnjih v slovanskem svetu«, kakor pravi D. Pokorn. Komponiral jo je na libreto ljubljanskega bosonogega avguština Janca Damascana Deva, objavljen leta 1780 v Kranjskih pisanicah. Nad 300 stihov obsegajoče besedilo izraža po

Pokornovih izsledkih v alegorični obliki radost ob rojstvu domače posvetne poezije. Pobudo za to delo je skladatelj morda dobil iz Zoisovega kroga ali pa v spominu na predstave jezuitskega gledališča, ki jih je videl med študijem v Gradcu. Prva opera v slovenščini se ni ohranila, tudi ni znano, ali je bila izvedena, ne povsem jaseen Pohlinov zapis pa po Pokornovih besedah dopušča domnevo, da so jo uprizorili v Kamniku. Dr. Danilo Pokorn: »Sodeč po libretu bi lahko bila še baročna, a če upoštevamo čas, v katerem je nastala, in slog drugih Zupanovih kompozicij, je precej verjetno, da je vsaj deloma že bila v stilnem orisu zgodnjega klasicizma.«

Sicer pa je ohranjenih, nekaj le delno, nad 20 Zupanovih skoraj izključno duhovnih skladb: dueti za dva ženska glasova in večidel sopranske arije z orkestralno spremljavo, tri krajše skladbe (kantate) za soliste, zbor in orkester, dve maši ter ena skladba za instrument a tipkami. Po Pokornovih zapisih je največ Zupanovih del v glasbeni zbirki frančiškanskega samostana v Novem mestu, ostala pa so v glasbenih arhivih ljubljanske stolnice, novomeškega kapitlja in frančiškanskega samostana v Klanjcu na Hrvaškem. Morda se bo kaj Zupanovega še kje našlo, ker naši glasbeni arhivi še niso do kraja raziskani.

Dr. Danilo Pokorn ob koncu svoje kratke študije ugotavlja, da je najmočnejša stran Zupanove glasbe njena prikupna melodika, preprostost in poljudnost pa jo postavlja v bližino tistega, kar je v strokovni literaturi včasih označeno kot frančiškanski slog. Zato ni presenetljivo, da se je pretežni del kompozicij skladatelja prve slovenske opere našel prav v glasbenih arhivih tega reda. Ob mlajšem Janezu Krtniku Novaku je Jakob Francišek Zupan osrednja glasbena osebnost slovenskega prepoda in prvi pomembnejši slovenski skladatelj, ki je deloval na naših tleh in v slovenskem prostoru ustvaril glasbeni opus večjega obsega, ki se je vsaj v glavnem tudi ohranil. Zato je prav, da s koncerti Zupanovih skladb oživimo spomin na velikana slovenske glasbene preteklosti. Zgleda ljubljane in Novega mesta bi morala sedaj slediti še vsa večja slovenska kulturna središča, večerom Zupanovih glasbenih del pa bi prav gotovo radi prisluhnili tudi Slovenci v Italiji, Avstriji in v Porabju.

IVAN VIRNIK

Po sinočnih zmagah v košarkarskem pokalu prvakov Scavolini in POP 84 v osmerici najboljših

SCAVOLINI - HERAKLITH 88:73 (41:33)
SCAVOLINI PESARO: Calbini, Gracis 15, Magnifico, 10, Cook 5, Daye 6, Cognolato, Zampolini 18, Costa 20, Grattoni 14.
HERAKLITH ZALAEGERSZEG: Lukosius 26, T. Bencze 8, Farkas 3, Dobi, A. Bencze 2, Kovacs 7, Kis 2, Polster 15, Bodrogi, Lekaraukas 10.
SODNIKA: Gallo (Šp.) in Grbac (Jug.); PM: Scavolini 16:20, Heraklith 5:6; 3 TOČKE: Scavolini 2:10 (Gracis 1:2, Magnifico 0:1, Calbini 0:1, Zampolini 1:4, Grattoni 0:2), Heraklith 6:14 (Lukosius 2:5, T. Bencze 2:4, Farkas 1:1, Dobi 0:1, Kovacs 1:3); GLEDALCEV: 4 tisoč.
PESARO — Potem ko so že v prvi tekmi osmine finala igralci iz Pesara zmagali v gosteh (114:102), njihova uvrstitev v nadaljnje tekmovanje pokala košarkarskih pokalov ni bila v dvomu. Sinočnja povratna tekma je bila tako gola formalnost, ki naj bi

služila predvsem za preizkušanje raznih shem. Izkazala pa se je povsem nekoristna, saj je Scavolini igral dočela nekoncentrirano, poleg tega je v drugem polčasu Cook zaradi udarca moral predčasno na klop, tako da je njegov nedeljski prvenstveni nastop proti Phonoli iz Caserte precej vprašljiv. Edino, kar je bilo omembe vredno, je bil napredek, ki ga je pokazala obramba in nekaj več odločnosti pod košema.
OSTALI IZIDI: Barcelona (Šp.) - Heffingen (Luks.) 117:77, prva tekma 113:73, kval. Barcelona; POP 84 (Jug.) - Galatasaray (Tur.) 101:70, 1. tekma 97:86, kval. POP 84; CSKA Moskva (SZ) - Kingston (Angl.) 74:72, 1. tekma 77:93, kval. Kingston; Pils Malines (Bel.) Bayer Leverkusen (Nem.) 94:83, 1. tekma 88:103, kval. Bayer; Aris Solun (Gr.) - Ussikaunpunkki (Fin.) 140:81, 1. tekma 116:92, kval. Aris; Limoges (Bel.) - CSKA Sofija (Bol.) 119:99, 1. tekma 105:90, kval. Limoges.

V Saležu Ponteco predstavil televizijsko oddajo »6. krog« Živi dogodki na malem ekranu

podobnih, čeprav radijskih oddaj, naj bi v novo serijo oddaj vnesel kanček pikrosti. Večja kritičnost celotne zadeve naj bi izšla iz neposrednega oddajanja, pri katerem bodo morda padle besede, ki so sicer »tabu« pri ostalih medijih.
Vsekakor bo oddaja prvenstveno namenjena rezultatom sobotnih in nedeljskih športnih dogodkov. Prednost bodo imele članske ekipe. Življenjski prostor pa si bodo lahko priborili tudi drugačni izjemnejši dogodki ali problemi. Glede tega odgovorni oddaje veliko pričakujejo sodelovanje in tudi nasvete domačih športnih društev.
Načelno bo vsak ponedeljek v studiu prisotnih šest gostov, ki bodo iznašali svoje vtise o prikazanih dogodkih in kramljali z voditelji oddaje.

Novost seštega kroga bo svojevrstna ugankarska rubrika z nenavadnim imenom »Škrtoc«. Nekdo od gostov bo imel na glavi papirnato vrečko z majhnimi odprtini za oči in usta. Gledalci bodo lahko telefonirali v studio in skušali uganiti, kdo se skriva pod škrtocom. Ta del oddaje bo vodila »domača Maria Teresa Ruta«, ali bolje Ksenija Starec. Najspretnější bodo prešli za nagrado športne torbe firme Kronos. Producent oddaje je Sergij Ferrari.

BRUNO KRIŽMAN

Na sliki (foto Križmančič) s predstavitev Ponteca v Saležu, z leve proti desni: Ksenija Starec, Igor Malalan, Erik Dolhar in Sergij Premru.

Svetovno veslaško prvenstvo Pred finalnimi boji

LAKE BARRINGTON (Avstralija) — Na svetovnem veslaškem prvenstvu na Tasmaniji so se v finale včeraj uvrstila še dva italijanska čolna, in sicer četverca s krmarjem (eden v lahki in eden v članski konkurenci), ki sta zasedla prvo mesto v svojih polfinalnih skupinah. Italijani imajo v finalu še četverec brez krmarja ter osmerec v lahki kategoriji in dvojec s krmarjem v članski vrsti, kar je seveda manj od tega, kar so v taboru »azzurrov« pričakovali.
V finale se je uvrstil tudi jugoslovanski dvojec brez krmarja (člani), ki je v svoji polfinalni skupini zasedel 2. mesto. V finalu bo Jugoslavija imela še enega dvojca in četverec s krmarjem.

Nov trener pri tržaškem Aromcaffè

TRST — Tržaška ženska košarkarska ekipa Ginnastica triestina Aromcaffè, ki nastopa v A-1 ligi, ima novega trenerja. Društvo je namreč odslovilo Giuseppea Garana ter na njegovo mesto poklicalo Giannija Pituzzija. Garano je ekipi vodil v zadnjih treh letih in jo iz A-2 popeljal v A-1 ligo. V začetku letošnje sezone pa je bilo nekaj težav (ameriška igralka je zbolela, prejšnji sponzor je odšel in ga je šele septembra nadomestil Aromcaffè), tako da so v dosedanjih 6 tekmah zabeležili eno samo zmago.

Hlasek boljši od McEnroea

PARIZ — Na mednarodnem teniškem turnirju Pariz-Bercy (nagradni fond znaša dva milijona dolarjev) je Jakob Hlasek v treh setih (3:6, 6:3, 7:6) premagal McEnroea. Hlasek se je tako prebil v osmino finala.

Nogometna kupoprodajna borza Branco pri Genoi

GENOVA — Jesenska kupoprodajna nogometna borza se je za Genoo končala daleč od Milanoforiji. Kaže namreč, da so dogovor z brazilskim branilcem Vazom Lealom Claudiom Ibrahimom, poznamim kot Branco, ki je doslej igral za portugalski Porto, dosegli v Bukarešti, kjer je Porto gostoval v pokalni tekmi proti Dinamu. Dokončni sporazum pa so podpisali v Milanu. Pogodba je dveletna z možnostjo opcije še za eno sezono, Genoo pa naj bi stala okrog pet milijard lir. Z nakupom Branca, ki je v sezoni 1988-89 igral za Brescia, so se istočasno prekinila pogajanja s Sovjetom Dobrovoljskim, čeprav je kazalo, da so bili že na tem, da sklenejo dogovor. Pri Genoi pa je včeraj spodletela zamenjava Pusceddu-Pacione z Verono, ker Pusceddu ni hotel v Ligurijo.

Sedaj pričakujejo, kako se bo razvil položaj pri Bologni. V Milanoforiji se je namreč razširil glas, da nameravajo kupiti tujca. Čakanje pa je bilo brezuspešno. Bologna se sicer zanima za Farino, vendar je vse težje, da bi Avstrelac italijanskega porekla, ki igra pri Brugesu, dopotoval v Bologno.

Včeraj so sporočili, da ima Cosenza novega trenerja: mesto Giannija di Marzia, ki so ga odslovili v ponedeljek, je prevzel 45-letni Edoardo Reja. Lani je bil Reja pomožni trener Castagnierja pri Pescara in ko je Castagner po porazu v Cosenzi zgubil mesto, ga je nadomestil prav Reja. Slednji je že vodil Pordenone, Gorizio in Mestre v C-2 ligi ter Treviso v C-1 ligi, nakar je skrbel za mladinski sektor Pescara.

Glede »premikov« na tujem velja omeniti vratarja Higuito, ki bo odslej igral pri Valladolidu.

Šesti krog se bo na koprski televiziji po poletnem premoru ponovno zavrtil v ponedeljek, 5. t. m., ob 21.45.

Televizijska oddaja o zamejskem športu bo letos stekla s prenovljeno garnituro. Prof. Pavletiča bo nadomestil Igor Malalan, ob »veteranu« Eriku Dolharju pa bo pred kamerami vrtela tudi Ksenija Starec.

Drugi cikel oddaj je družba Ponteco predstavila v sredo zvečer v prijetni dvorani občinske knjižnice v Saležu ob prisotnosti številnih športnih delavcev. Prisoten je bil tudi zgoniški župan Miloš Budin.

Uvodoma je o namenu oddaje spregovoril direktor Ponteca Sergij Premru, ki je poudaril, da gre pri »6. krogu« za pravilno vrednotenje zamejske aktivnosti, ki ima največji mobilizacijski odziv in zaposluje predvsem mladino. Premru se je tudi zahvalil TV Koper-Capodistria, ki daje na razpolago visoko vrednoteni časovni pas.

Za koprsko televizijsko hišo je bil med drugim prisoten njen direktor Janko Tedeško, ki je spodbudil predvsem društva k sodelovanju in koriščenju oddaje, ker je koprski televizija tudi za Slovence.

Igor Malalan bo v glavnem v studiu, iz katerega bodo oddajali v živo. Malalan, ki ima za seboj izkušnje iz

Dvoboj Kasparov-Karpov Zopet remi

NEW YORK — Deveta partija šahovskega dvoboja za svetovni naslov med Karpovom in Kasparovom se je končala v 34. potezi z remijem, tako da ostaja rezultat še naprej izenačen (4,5:4,5).

Ta partija je bila dokaj mirna, kar je bilo v bistvu tudi pričakovati, saj je bila prejšnja partija izredno naporna. Trajala je namreč kar deset ur in se končala pri 84. potezi. Po porazu v sedmi partiji je bilo tudi pričakovati, da bo Kasparov na včerajšnji nekaj menjal. In tako je tudi bilo, saj se je svetovni prvak prvokrat odločil za indijsko obrambo, sicer njegovo priljubljeno orožje na prejšnjih dveh dvobojih.

Karpov pa je sklenil, da ne bo zaostрил poteka partije in tako se je vse končalo že pri 34. potezi, čeprav sta najprej Karpov, nato pa Kasparov storila grobi napaki. Sicer pa je značilnost tega dvoboja prav ta, da oba šahista delata veliko napak, kar je seveda tudi čudno za tako kakovostna tekme. Očitno pa je, da sta šahista tako psihološko obremenjena, da nikakor ne moreta pokazati vsega svojega znanja.

Po zmagi v včerajšnjem srečanju za deželni nogometni pokal Štandreška Juventina naprej po podaljških

PIEDIMONTE - JUVENTINA 0:2 (0:0, 0:0)
STRELCA: v 110' Klanjšček, v 115' Trevisan (11-metrovka).
PIEDIMONTE: Barazzutti, Brandolin, Milloch, Primožič, Peressin, Rupil, Nitti, Terpin, Soffientini (Bon), Tesolin, Marega.

JUVENTINA: Cettolo, Chizzolini (V. Andalaro), Travagin, Trevisan, Krpan, Kavs, Klanjšček, Bastiani, Tabaj, Cingelli, Del Negro.

SODNIK: Tomasulo iz Trsta. GLEDALCEV: 50.

PODGORA — Z zadetkoma Klanjščka in Trevisana v drugem podaljšku si je štandreška Juventina zagotovila mesto v nadaljnjem delu deželnega pokala. V izredno slabih vremenskih pogojih in na igrišču, ki ni dovoljevalo nikakršne igre, so Campijevi izbranci zasluženo slavili: vseskozi so namreč imeli pobudo v rokah in še posebno v začetnem delu drugega polčasa so zapravili nekaj ugodnih priložnosti za zadetek.

Ko je vse kazalo, da bodo o zmagovalcu odločale enajstmetrovke, je Klanjšček s prostega strela in ob pomoči nepazljivi

vega vratarja dosegel prednost. Drugi gol pa je bil le posledica splošne demotivacije, ki je v sklepnih minutah zavladovala med Podgorci. (r.p.)

VESNA - PORTUALE 5:6 po 11-metrovkah
STRELCA: v 35' Barilla, v 40' Coslievaz.

VESNA: Messina, Soavi, Massai, Barilla, N. Sedmak, Pichierr, Pertan, Venturini, Puntin (v 46' Canazza), Kriščjak (v 85' Germani), P. Sedmak (v 46' Leonardi).

Kriška Vesna je nezasluženo izgubila proti Portualeju na težkem, blatnem igrišču, ki je onemogočalo pravo kontrolo žoge. Tekma, ki je bila bogata s številnimi priložnostmi za zadetek, bodisi na eni kot na drugi strani, se je končala šele po 11-metrovkah, pri čemer so bili gostje natančnejši, saj so izkoristili vseh pet strel, ki so jih imeli na razpolago. Vesni je bila usodna četrtina 11-metrovka, ki jo je napadalec Canazza zgrešil. Prvi zadetek je padel v 35. minuti po zaslugi Barille, ki je na desnem krilu preigrati igralce in nato premagal vratarja. Gostje so izenačili 5 minut kasneje s kapetanom

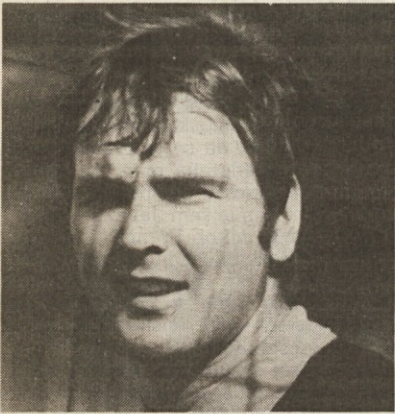
Coslievazom. Kriški nogometaši so po zadetku upravičeno protestirali, kajti položaj nasprotnika je bil pred zadetkom nedvomno nepravilen. (S. K.)

ZARJA - COSTALUNGA 0:1 (0:0)
STRELEC: Gandolfo v 61'
ZARJA: Sardi, Antonič, Borelli, Varljen, Germani (v 63' Marjan Kalc), Grgič, Tognetti, Monzoni, Egon Fonda, Gombač, Robert Kalc.

Zarja je v deželnem pokalu nezasluženo izgubila proti renomirani Costalungi. Zarjani, ki so tokrat nastopili v okrnjeni postavi so se popolnoma enakovredno borili s Tržačani, ki nastopajo v višji ligi. Costalunga je zmagala po naključni akciji v drugem polčasu, ko je vse zgledalo, da bodo Bazovci le strli njen odpor. Od vsega začetka se je igra odvijala predvsem na sredini. Prav kmalu pa sta ekipi pokazali tudi nekaj dopadljivih kombinacij. Toda v prvem polčasu se rezultat ni spremenil. V drugem delu so Bazovci takoj pritisnili in imeli tudi nekaj lepih priložnosti, toda gostje so v edinem resnem protinapadu v 61. minuti povedli. Vsi napor Zarje, da bi vsaj izenačila, so bili do konca tekme zaman. (Big)

danes igra za vas - danes igra za vas

Rado Tence

Rado Tence (letnik 1946, na sliki, ko je igral z Vesno) je začel nogometno kariero kot mladinec pri Oransodi v Nabrežini. Potem je prestopil k tržaški Romani, kjer je igral v 3., 2. in 1. kategoriji. Po odsluženju vojaškega roka je leta 1967 prestopil h kriški Vesni, kjer je igral kar sedem let, večinoma v 2., dve sezoni pa v 1. kategoriji. Bil je odbornik pri kriškem društvu in tudi pomagal pri mladinskem sektorju. Prejšnji teden je Silvester Koren pravilno napovedal 7 izidov.

totocalcio

Ancona - Verona	2
Avellino - Triestina	1 x
Barletta - Modena	1
Brescia - Cosenza	1 x
Cremonese - Ascoli	1 x 2
Lucchese - Salernitana	1
Pescara - Messina	1
Reggiana - Padova	1 x
Reggina - Taranto	1
Udinese - Foggia	1
Como - Venezia	1 x
Siena - Perugia	1 x 2
Teramo - Sambenedettese	1

konjske dirke - konjske dirke

Insella Op (skupina 2) ima v Bologni možnost, da se izkaze, čeprav starta v drugi vrsti. Od skupine 1 bi omenili It Pro, ki bo gotovo med protagonisti te dirke, medtem ko bo Gullgal (skupina x) skoraj nepremagljiv, če se bo prerinil v vodstvo.

V Firencah bo eden glavnih favoritov nedvomno Irambo Jet (skupina 2). Od skupine x je treba omeniti Icaro Lb, medtem ko od skupine 1 ima dobre možnosti Eclair, ki je na vseh tekmah zelo kostanten.

Tekma v Neaplju utegne biti zelo težka in vsaka napoved je zato tudi dokaj tvegana. Od skupine x bi omenili regularnega Iervanta Lf. Možnost za uspešen nastop ima tudi istizion (skupina 2), medtem ko od skupine 1 je Godly dokazal, da je trenutno v zelo dobri formi in se bo gotovo boril z najboljšimi.

Cosmetico (skupina x) je velik favorit tekme v Padovi. Nevaren pa utegne biti Fusio (skupina 2), medtem ko bi Flora Cik (skupina 1) lahko poskrbela za ugodno presenečenje.

Če ne bo napravil gorbih napak, bo Sipin Ms (skupina x) gotovo eden izmed glavnih favoritov. Od skupine 1 bi utegnil presenetiti Exceptional, med-

tem ko je zadnje čase v zelo dobri formi Inulto (skupina 2).

Na zdnji preizkušnji v Montegiorgiu je Fiorano (skupina 1) zanesljivo zmagal in je zato tudi tokrat glavni faviar. Od skupine x se je Ibiasca na zadnjih tekmah lepo izkazala, medtem ko bi lahko bil zelo nevaren tudi Godwin Or (skupina 2).

DIRKA TRIS

Naši favoriti: št. 14 Gubbia d' Ausa; št. 11 Esculapio Mas; št. 10 Greg Fc. Za sistemiste: št. 12 D' Ercole; št. 18 Scherise Kosmos; št. 4 Famulo di Già.

totip

1. — prvi	2 x
— drugi	1
2. — prvi	2
— drugi	x 1
3. — prvi	x
— drugi	2 1
4. — prvi	x
— drugi	1 2
5. — prvi	x
— drugi	1 2
6. — prvi	1
— drugi	x 2

obvestila

ŠPORTNA ŠOLA TRST
obvešča, da bo prvi dan vadbe za predšolske otroke v četrtek, 8. novembra, na stadionu 1. maj v Trstu, Vrdelska cesta 7, tel. 51377, po sledečem sporedi: od 16. do 17. ure vadba otrok z roditelji (2 in 3 leta); od 17. do 18. ure starejša skupina (4 in 5 let). ŠD BREG

OTROŠKA TELOVADBA
Sporočamo, da bo vpisovanje, oziroma prva vadbena ura v sredo, 7. t. m., ob 16. uri v občinski telovadnici v Dolini.

SK DEVIN
obvešča, da je iz tehničnih razlogov tečaj na plastični smučarski stezi prestavljen na vsak ponedeljek od 17. do 19. ure.

SK DEVIN
obvešča, da se začenja splošna rekreativna telovadba v telovadnici socialnega centra v Sestlanu vsako sredo in petek od 19.30 do 21. ure.

SK BRDINA
obvešča vse ljubitelje smučanja, da imajo na razpolago izkaznice FISU in Smučarske zveze Slovenije. Izkaznice in informacije dobite na sedežu društva ob ponedeljkih od 20. do 21. ure.

SK DEVIN in ŠD SOKOL
organizirata 10., 11. in 12. t. m. v prostorih KD I. Gruđen sejem nove in rabljene smučarske opreme.

PLANINSKI ODSKEK
SZ SLOGA in SK DEVIN organizirata v nedeljo, 4. t. m., izlet v neznanu z osebnimi avtomobili. Zbirališče in odhod ob 7. uri izpred spomenika v Bazovici. Informacije V. Stopar (tel. 226283) in B. Škerk (tel. 200236).

ŠD BREG - REKREACIJA
sporoča, da je v teku rekreativna telovadba v občinski telovadnici v Dolini, in sicer ob torkih in petkih ob 21. uri. ZŠSDI

obvešča, da bosta danes, 2. t. m., urada v Trstu in Gorici zaprta.

DSMO - REKREACIJSKA TELOVADBA ZA ODRASLE
Sporočamo, da so že v teku ure rekreativne vadbe v mali telovadnici italijanske srednje šole N. Sauro v Ul. D' Annunzio 48. Urnik: sredo in petek od 17. do 18. ure. Vadi prof. Igor Tul. Pri-dite!

TENIŠKA ŠOLA SZ GAJA
Teniška sekcija Športnega združenja Gaja organizira v novem pokritem objektu na Padričah redno teniško šolo za mladino od 6. do 14. leta starosti. Šola bo trajala od novembra letos do 1. junija 1991, tečajji pa bodo dvakrat na teden v prvih popoldanskih urah. Vpi-teden v prvih popoldanskih urah. Vpi-ševanje ter informacije na telefonskih številkah: 212988 (od 12.00 do 14.00), 410740 (od 14.00 do 16.00) ali neposredno na sedežu Gaje v dneih 5., 6. in 7. t. m. od 18.00 do 20.00 (tel. 226115). Vpi-ševanje se zaključuje v sredo, 7. t. m.

Težka plovba posadk kapitanov Kalca in Peterlina po razburkanih vodah C-1 lige

Odkrivanje odbojkarskega Veneta

Bor Elpro Cunj

Kar 8 ekip iz sosednje dežele

Bo ženska C-1 liga, ki je po uvedbi B-2 lige po rangi šele peto italijansko odbojkarstvo, letos na nižji kakovostni ravni? Vprašanje je kajpak umestno, a vse kaže, da odgovor ne more biti pritrdilen. Vsaj ne, če sodimo po informacijah o nasprotnih ekipah, s katerimi razpolagamo. Letos bo v tem prvenstvu nastopalo kar osem šesterk iz sosednjega Veneta. V tej deželi pa je ženska odbojka med najbolj razvitimi v Italiji. V C-1 ligi naj bi tako nastopala hkrati vrsta perspektivnih mladink (šestnajst, sedemnajstletnic z lepo igralsko bodočnostjo pred sabo) in pa odsluženih veterank, ki po dologetnemu nastopanju v prvih in drugih ligah trošijo na tej ravni svoje poslednje energije (in verjetno pograbijo zraven še kakšno lירו), a bogatijo ekipe s svojo izkušnostjo in svojo profesionalnostjo.

Tudi med ekipami iz FJK je nekaj takih, ki so si zastavile kar precej ambiciozne cilje.

Kakšna bo torej usoda naših dveh predstavnikov - Bora in Sloge? Težko je reči, vendar verjetno ne grešimo, če rečemo, da imata obe ekipi v bistvu za cilj obstanek, ob dejstvu, da bodo iz lige izpadle kar štiri ekipe. V Sloginem taboru bi se kajpak uvrstitve na 10. mestu še kako veselili, ekipa je pač novinec. Borovce takšen rezultat ne bi ravno navdušil, pričakujejo namreč več, vendar pa je navsezadnje vseeno ali si na koncu tretji ali deseti, kajti za napredovanje štejata le prvi dve mesti, vse ostale uvrstitve so izključno prestižnega pomena.

Kakorkoli že, se ljubiteljem odbojke obeta zelo zanimivo prvenstvo, v katerem bo veliko novih obrazov, novih konceptov igre, novih družtev. Bosta tudi derbija, ki jih na najvišji možni ravni pogrešamo že od začetka prejšnjega desetletja, za časa igranja Bora in Sokola v B ligi.

Skratka, dologočasili se zanesljivo ne bomo!

Kalc: »Igralski kader je krepkejši a uspeh odvisi od dela in pristopa«

Odbojkarstvo društvo Bor bo s svojo člansko žensko ekipo že tretjič po vrsti nastopalo v C-1 ligi. Ogródje ekipe ostaja tisto iz sezone 88/89, sestavljeno iz bivših izkušenih meblovk (Maver, Nacinovi), iz predstavnice Borove (igralsko) srednje generacije (Foraus, Stoper) in mlajšega rodu (Vitez, Vidali, Grbec, Fučka), od leta do leta pa so ekipo še dopolnile nekatere posameznice, letos Venierova in Traettino.

Ekipo še naprej trenira 24-letni Marko Kalc (njegova pomočnika pa sta Silva Meulja in Massimo Iesu), ki je pred nedavnim diplomiral na visoki šoli za telesno kulturo v Rimu. Zastavili smo mu nekaj vprašanj.

Ze lani so mnogi od tvoje ekipe pričakovali več, letos skorajda ni mogoče zgrešiti visoke končne uvrstitve...

»Treba bi bilo prej natančno vedeti, kakšna je kakovost ostalih tekmecev. Mislim, da je naša ekipa v zadnjem letu vendarle pokazala napredek in še napreduje, a tudi drugi ne ostajajo križem rok. To vsekakor noče biti nobena pretveza ali vnaprejšnje pričanje, da morebitno slabšo uvrstitev. Dejstvo je, da imamo letos boljše ekipo kot lani, igralški kader je s Traettino in Venierovo številčnejši in bolj kakovosten. Rezultat pa bo odvisen od pristopa deklet do treninga in tekem, predvsem od mentalnega pristopa do te-

kem. Mislim, da ni v tej ligi za našo ekipo nihče nepremagljiv, tudi letos pa bo nemara veljalo, da lahko prav z vsakim tudi izgubiš, če ne igraš dobro. Dosti je vsekakor odvisno od nas samih. Naš cilj mora biti ta, da na vsaki tekmi igramo čimboljše, čimbolj angažirano in brez nepotrebnega strahu. Če nam bo to uspelo, bo tudi rezultat dober.

Kakšne so bistvene letošnje novosti v igri ekipe?

»Prav gotovo smo morali letos v naš stroj vključiti predvsem Traettino, z revolucionirali pa smo tudi sistem sprejemanja servisa. Zdaj sprejemamo s tremi igralkami in v tem elementu smo se precej izboljšali, ta napredek pa nam hkrati omogoča, da bolje igramo tudi v napadu.

Ste začrtali program priprav tudi uresničili? Kaj vam še manjka, zato, da boste kompetitivni?

»Smo uresničili, rekel bi 90% načrta, prav na koncu smo namreč imeli nekaj težav z boleznimi in poškodbami, nič hujšega sicer, saj bi mogla ekipa letos navsezadnje »prenesti« tudi morebitne odsotnosti, ker je menjav dovolj. Kaj nam manjka? Vse moramo še izboljšati, izboljšati se moramo do konca prvenstva! Pravilo je - povečati učinek ob vse manjšem številu napak.

Bi kaj sporočil navijačem, ki vas bodo prišli gledat?

»Naj čimbolj navijajo in pomagajo dekletom, še posebej naj navijajo takrat, ko bomo doživljali težke trenutke. Upam, da bo teh vsekakor čim manj.

TAKO BOROVKE

FORAUS Sandra	1969	168	univ.
FUČKA Nadja	1973	170	univ.
GRBEC Nataša	1973	165	pod.
MAVER Elena	1964	180	cen.
NACINOV I Elisabetta	1962	170	tol.
STOPPER Vera	1965	170	tol.
TRAETTINO Luisella	1971	171	tol.
VENIER Ivana	1968	175	cen.
VIDALI Tamara	1973	176	cen.
VITEZ Karin	1972	184	pod.

TRENER: Marko Kalc
POMOČNIKA: Silva Meulja in Massimo Iesu

Sloga Koimpex

Peterlin: »Obljubljamo, da se ne bomo nikomur vnaprej predajali«

igre s poostrojitvijo tempa in uvedbo nekaj kombinacij. Letos smo vsekakor prilagodili sistem obrambe zahtevnosti lige.

Je ekipa dobro pripravljena? Kje so še morebiti težave?

»Rekel bi, da smo program izvedli 100%. Nekaj težav imamo sedaj zaradi delovnih obveznosti Fabrizijeve in Sosičeve. Sadovi dela so se pokazali prav v vseh elementih igre, posebej pa moramo še izboljšati sprejem servisa, povsem zadovoljen nisem niti še z blokom. Letos smo velik poudarek dali fizičnemu delu, vedno seveda z žogo. Treba nam bo veliko vzdržljivosti. Lani so o našem napredovanju v bistvu odločale štiri tekme, letos pa bo o našem obstanku odločalo 26 tekem!«

Pa še poziv navijačem...

»Ekipa, strokovni tabor, društvo, vsi smo v vseh teh letih za igranje v tej ligi vložili ogromno napora. Da nismo bili prisiljeni se odseliti v kako drugo telovadnico (Sloga je prav te dni iz Rima prejela uradno sporočilo, da sme izjemoma še igrati na Opčinah op.ur.), smo morali na lastne stroške in s prostovoljnim delom prilagoditi pravilniku opensko telovadnico. Upam, da bodo to naši navijači upoštevali in da nas bodo prišli podpreti v še večjem številu kot doslej. Obljubljamo, da se na nobeni tekmi ne bomo vnaprej predajali, tudi če bo nasprotnik objektivno močnejši. Navsezadnje pa bo konkurenca letos taka, da bodo na svoj račun lahko prišli tudi sladokusci.

TAKO SLOGAŠICE

FABRIZI Katja	1972	175	cen.
GRGIČ Mira	1959	163	pod.
KOSMINA Martina	1971	176	cen.
LUPINC Lara	1972	164	pod.
MARUCELLI Ai Ling	1972	168	tol.
MILKOVIČ Katja	1970	171	cen.
MIJOT Jana	1971	169	tol.
PERTOT Irina	1973	169	tol.
SOSIČ Alenka	1970	167	univ.
ŠKERK Erika	1972	183	univ.
UKMAR Martina	1968	172	tol.
ZBOGAR Savina	1972	178	cen.

TRENER: Ivan Peterlin
POMOČNIK: Bruno Milič

Prvenstvo mladih in izkušenih veterank

Glede jakosti letošnje C-1 lige prevladuje med poznavalci in udeleženci precejšnja negotovost. Nihče se noče prenehati, nihče resnično ne ve, kdo se bo v restrukturiranem prvenstvu bolje obnesel, vsi pa soglašajo, da bo prvenstvo težko in naporno, verjetno z nepredvidljivim razpletom, kajti po tistem mnogi upajo, da jim bo uspelo presenetiti tekmece. Po telefonskih pogovorih s protagonisti in poznavalci, smo o prvenstvu sestavili približno takšno sliko, pri čemer pa je treba upoštevati še dveje: 1. »jesenska kupoprodajna borza« se po novem zaključuje šele danes zvečer, možne so torej spremembe; 2. za to ligo je sploh značilno, da se razmerje moči naglo spreminja v teku same sezone. Malce smo se poglrali in ekipe v pregledu razvrstili po (zelo) domnevni moči, kot izhaja iz omenjenih pogovorov.

VICENZA TRE LIBERTAS

Tempirana bomba. Gre za premočno društvo, ki je letos poleti odkupilo ligo od Nervese. V lanskoli sezoni je ekipa brez poraza zmagala v D ligi in bi morala letos igrati v C-2 ligi. Odborniki so že solidno in izkušeno ekipo še okrepili. Od prvotigaša Noventa so najeli 30-letno in 185 cm visoko tolkačico Antonello Usai, od drugotigaša Marana pa je prišla še 28-letna univerzalka Raffaella Negro. Za Vicenzo Tre igra tudi 16-letna Monica Maran, najboljša igralka under 16 iz Veneta, gonilna sila deželne reprezentance na zadnji Trofeji dežel v Aosti. Pri društvu se nekoliko sprenevedajo, a iz dobro obveščenih virov je moč izvedeti, da na tihem merijo zelo visoko...

LOW WEST LATISANA

To je verjetno najboljši predstavnik FJK v ligi. Ze lani je Low West pokazal v teku sezone velik napredek in nekatere igralko tega društva (zlasti obetavni Pineše in Gori) so dobile ponudbe klubov iz višjih lig, tako da so pri Latisani že zadovoljni s tem, da so jih sploh obdržali. Novi pa sta Peressinova (univerzalka od Cervignana) in 15-letna Vignando iz Portogruara. Latisana ima odlični blok, spretno podajalico in močan napad.

GHEMAR PIOVE DI SACCO

Lani je Ghemar v povratnem delu skupine, v kateri so igrale tudi borovke, zbral 20 točk od 24 možnih. Štartno izhodišče za letošnjo sezono je torej dokaj spodbudno, čeprav v ekipi letos ne bo odlične 17-letne podajalke Anne Mattiolove, ki je prestopila k Mestram. Nadomestila jo bo še 14-letna Romanotto, ki pa veliko obeta. V ekipi je 5/6 mladink, najboljša pa je 15-letna tol-

Spored 1. kola

VOLLEY MONTECCHIO — SARMEOLA PD
FOCE COLORI LATISANA — KENNEDY UD
TREGAROFANI PD — VICENZA 3 LIBERTAS
BOR ELPRO CUNJA — GAMATEX POJANA
CONAD FONTANE TV — SLOGA KOIMPEX
ALLOYS ITALIA TRŽIČ — VOLLEY DOLO
GHEMAR PIOVE PD — AUSA CERVIGNANO

PANDACOLOR SARMEOLA PD

Tudi Sarmeola je novinec v ligi, vendar ga mnogi prištevajo celo med favorite za napredovanje. Gre namreč za izkušeno (starejšo) skupino deklet, ki že več let igrajo skupaj. Od letos je ekipo okrepila 27-letna Faggianova, nekdanja prvotigaša in mladinska državna reprezentantka, ki bo verjetno najboljša posameznica v ligi. V C/2 ligi je Sarmeola pristala šele na 3. mesto, vendar pa ji ambicij ne primanjkuje.

CONAD FONTANE TV

Jutrišnji nasprotnik slogašice je novinec v ligi, a mnogi svariijo pred njim. V treh letih je iz D lige napredoval v C-1, lani pa je premočno zmagal v prvenstvu C-2 lige, ki so ga poznavalci v Venetu označili za zelo kakovostnega. Ogródje ekipe sestavljajo mladinke, ki so v prejšnjih sezonah osvojile kar tri naslove deželnih prvakinj in sicer v kategorijah under 14, 15 in 16. Med njimi je le ena starejša igralka, 24-letna kapetanka. Najboljši sta mladinski deželni reprezentantki podajalica Schileo in tolkačica Gambartotta (obe letnik 1974). Trener Rinucci razpolaga z igralkami dokaj nizke rasti, ki pa so izredno homogene, agresivne, odlične v obrambi in s hitrim konceptom igre. Po splošnem mnenju naj bi se ne ta ekipa zadovoljila z golim obstankom v ligi.

GAMATEX POJANA MAGGIORE

V tej kategoriji (a doslej v drugi skupini) Gamatex dostojno nastopa že tri leta igralko so zelo izkušene, saj znaša povprečna starost ekipe 23

Tekmovalni sistem

Prvenstvo šteje letos prvič 14 ekip. V B/2 ligo napredujeta prvi dve uvrščeni ekipi, v deželno C/2 pa izpadejo štiri zadnje uvrščene ekipe.

Prvenstvo traja vse do 11. maja.
Odmora sta dva, in sicer 29. decembra in 30. marca.

KENNEDY VIDEM

Kennedy je lani premočno zmagal v »naši« C-2 ligi in si je poleti močno prizadeval, da bi solidno šesterko še okrepil. Vodstvo je namreč najelo nekdanjo »enfant prodige« deželen odbojke, zdaj že 21-letno Pizzamiglio (184 cm), v zadnjem hipu pa je iz Campobassa prišla še izkušena 27-letna Marta Favilli, ki ima za sabo vrsto let igranja v B ligi. Skratka, Kennedy je novinec, ki ne bi smel imeti težav glede obstanka v ligi.

VOLLEY DOLO

Kot vsako leto imajo pri Dolu precej težav z igralskim kadrom, ki le nekaj dni pred pričetkom sezone niti še ni dokončno definiran. Za Dolo igra tudi 190 cm visoka in 16 let stara Michela Gentilin, ki je bila med 14 kandidatkami za nastop v državni mladinski reprezentanci. Tudi njene soigralke so v glavnem še mladinke, zato pa si trener Favaro ne dela prevelikih utvar in razmišlja le o obstanku v ligi. Pa še zanimivost: med naraščajnicami Dola igra tudi sestrična zvezdnika Andree Zorzija: ima 12 let, visoka pa je 181 cm!

MONTECCHIO VOLLEY

Ekipe je pravzaprav sad dogovora med društvi Castelgomberto (B-2 liga), Fiamma in San Vitale (oba C-1 liga). Najboljše igralko vseh treh društev bodo letos nastopale v B/2 ligi s Castel-

gombertom, tretjeligaš Montecchio pa naj bi bil nekak mladinski rezervar prve ekipe. Gre torej za mlado šesterko, v kateri je tudi nekaj igralke kategorije »deklic«. Ekipa je precej homogena, nekoliko izstopa le 17-letna kapetanka Roberta Signore, ki že nekaj let igra v tej ligi. Vodstvo si v zvezi z možnostmi ekipe ne dela prevelikih skrbi, kajti cilj je predvsem v tem, da bi pripravili čimveč igralke za prvo moštvo. Verjetno lahko Montecchi računa le na obstanek.

TREGAROFANI PADOVA

Še pred tremi leti je Tregarofani igral v A-2 ligi, nato je doživel dvojni izpad, lani pa je v C-1 ligi zasedel 5. mesto. Večina boljših in starejših igralke je prestopila k mestnemu CUS-u. Za Tregarofani bodo letos igrale nadarjene mladinke obeh teh društev, za »kokljio« naj bi jim bila 30-letna Tiziana Salvadego, igralko višje lige. Cilj ekipe (trenira jo bivši igralec Petrarce Balsano) je obstanek v ligi in po splošnem mnenju naj bi to bilo tudi največ, kar lahko ekipa doseže. Šibka točka je obramba, zaradi višine igralke je blok zanesljiv. Pred pričetkom sezone je bilo tudi nekaj težjih poškodb.

ALLOYS ITALIA TRŽIČ

Na papirju je to s Cervignanom najskromnejša ekipa v ligi. V bistvu je igralški kader še slabši od tistega, ki je iz C-1 lige izpadel že pred dvema sezonama. Gonilna sila ekipe, 17-letna podajalica arabskega rodu Ahmedova, je namreč nepričakovano prenehala z igranjem, nadomestila pa jo je leto mlajša, a mnogo bolj neizkušena Quadrellijeva. V ekipo se je po dolgi poškodbi vrnila solidna napadalica Muscovich, nova je tudi izkušena Squor. Ekipo od letos vodi Carlo Turus.

CERVIGNANO

Mogoče je to prvi kandidat za izpad iz lige. Ekipa je že lani, ko so jo zastopale tudi nekatere starejše igralko, capljala pri dnu in se je z težavo izognila izpadu, letos pa je v glavnem pomlaje-na, celo z igralkami od ekipe under 16, ki je bila lani deželni polfinalist. Kaže, da si v društvu še prizadevajo za povratek starejših. Le tako bi lahko bila ekipa kolikor toliko konkurenčna, sicer ji resnično grozi z zadnjim mestom.

Pripravil

ALEKSANDER KOREN

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir. v SFRJ številka 7.00.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPL.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu, IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

petek, 2. novembra 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Na jugu Moldove so proglasili izredno stanje in beležijo premike sovjetskih čet V Kišinjovu več protestnih shodov proti Moskvi in proti Gagauzom

MOSKVA — Narodna fronta Moldove je včeraj zahtevala od republiškega parlamenta, naj potrdi odcepitev republike od Sovjetske zveze. Prav tako so od republiške vlade zahtevali tudi, naj umakne sovjetsko vojsko, sovjetske vojake pa naj bi po novem nadomestile enote mednarodne obrambe.

Tokratna politična poteza Moldovcev povzroča nič koliko skrbi tudi romunski vladi, saj so Moldovci zahtevali od Romunije, naj zaščiti interese prebivalcev bivše Besarabije. Voditelj moldovskih komunistov Lučinski je včeraj zapustil prestolnico Kišinjov in skupaj z delegacijo partijskih kolegov odletel v Moskvo, kjer naj bi ga sprejel Gorbačov.

Moldovsko prebivalstvo pa podoživlja vsesplošno razburljivo politično obdobje, kot dokazujejo tudi težave v sožitju z Gagauzi. Skupine moldovskih prostovoljcev za boj proti Gagauzom so se zbrale v Kišinjovu. Po poro-

čilih krajevnih tiskovnih agencij, naj bi se v prestolnici zbrale tudi »delegacije« in najbolj oddaljenih predelov republike.

Na Jugu republike so že proglasili izredno stanje in poročajo tudi o premikih vojaških enot sovjetskega notranjega ministrstva. Enote protigagauških prostovoljcev so se zbrale pred sedežem komunistične partije Moldove v Kišinjovu in tam improvizirale protestni shod.

Demonstranti so na ves glas zahtevali od partijskega vodstva, naj se že enkrat loči od sovjetske vlade, poleg tega pa so obtožili politične zastopnike, da slepomišijo z narodom. Do demonstracij je prišlo tudi na Jugu republike, kjer so Gagauzi proglasili avtonomno republiko, ki pa je ne priznavata ne Moskva ne Moldova.

Na sliki (telefoto AP): Stephan Topol (desno), predsednik nepriznane Gagauške republike

Srhljiv umor pri Catanii: ustrelili so dva podjetnika

CATANIA — V noči na četrtek so v Catanii hladnokrvno umorili 37-letnega podjetnika Alessandra Rovetto in 52-letnega Francesca Vecchia, ki je bil vodja personalnega oddelka podjetja Acciaierie Megara.

Podjetje ima 700 zaposlenih, prav pred kratkim pa se je upravni svet odločil, da bo poskrbel za modernizacijo industrijskega objekta z uvedbo nove tehnologije. To naj bi povzročilo nekaj sporov znotraj tovarniškega sveta, preiskovalce pa tudi sicer še posebno zanimajo načrti za obnovo podjetja, saj ne izključujejo dejstva, da bi napredovanje železarne lahko motilo kakega krajevnega bossa.

Predsednik industrijcev Pokrajine Catania Antonio Mauri je po srhljivi najdbi umorjenih podjetnikov izjavil, da je to še en pokazatelj mafijskih izvivov in je zato zahteval od vlade, naj čim prej in na čim bolj konkreten način ukrepa.

Kdo bo nova kraljica romskih žena?

GIULIANOVA — Tudi tokrat bodo ženske nomadskega plemena Romov spoštovale tisočletno tradicijo in v strogo skrivnostnem kraju izbrale novo kraljico.

Zbrale so se nekje pri Giulianovi v Markah, ker je v tem kraju pred dnevi umrla sedanja kraljica. Ženske, ki bodo imenovala njeno naslednico, bodo morale poiskati modro Romko, ki bo obenem tudi duševno močna in primerno gospodovalna.

Pravijo, da bo to neko 25-letno dekle, ki pa molči in pravi, da o tem ne bo dajala izjav. Sicer pa Rome zanima tudi, katera bo podedovala dediščino pokojne kraljice. Po starodavni tradiciji bo vse bogastvo šlo novi voditeljici plemena, ne pa sorodnikom ali vnukom, kot trdijo nekateri zainteresirani domačini. Preminula kraljica je bila namreč doma prav iz Giulianove...

Za zapahi dvanajst trgovcev z mamili

RIM — Rimski oddelek leteče policije je aretirал dvanajst oseb in zaplenil pol kilograma kokaina ob koncu dvomesečne preiskave o trgovcih z mamili, ki so delovali na osi Turin - Rim - Civitavecchia. Mamilo, ki je prihajalo iz Bolivije, so kurirji prinašali iz Turina z avtomobili in ga predajali rimskim pajdašem na cestninski postaji Rim-sever.

Prav tam so v sredo ponoči aretirali 56-letnega Salvatora Mauricija iz Caltanissette, ki je bil že večkrat obtožen združevanja v kriminalne namene, ob njem pa še 28-letno Giuseppino Ascolese, ki je Mauricija spremljala na njegovih pogostih vožnjah med Turinom in Rimom. V drugem avtomobilu pa so policisti dobili 41-letnega šefa rimske tolpe trgovcev z mamili Girolama Turoneja, 28-letno Daniela Zarrelli in 30-letnega Fariella Liboria. V Rimu so nato aretirali še preostale člane tolpe,

med katerimi so še vsi štirje člani Turonejeve družine in še tri druge osebe. Med preiskavo njihovih stanovanj so zaplenili 100 milijonov lir in za nekaj deset milijonov tuje valute. Po mnenju policijskih agentov je tolpa trgovcev z mamili mesečno zaslužila približno 400 milijonov lir.

V Milanu pa so včeraj aretirali še dve osebi, ki sta bili vpleteni v trgovino z mamili na relaciji Milan - Foggia. Gre za 23-letnega Maurizia Santora in 20-letnega Angela Mario Carrilla, ki se bosta v zaporu pridružila že zaprti sedmerici, ki so jo aretirali pred dvema tednoma, ko so v neki lancii dedra na avtocesti v bližini Foggie našli deset kilogramov hašiša in zaprli voznika Massimiliana Angelinija. Na podlagi te aretacije pa so policisti kasneje nataknili lisice še ostalim, ki so vsi obtoženi združevanja v kriminalne namene in preprodaje mamil.

Boji v Utar Pradešu zahtevali nove žrtve

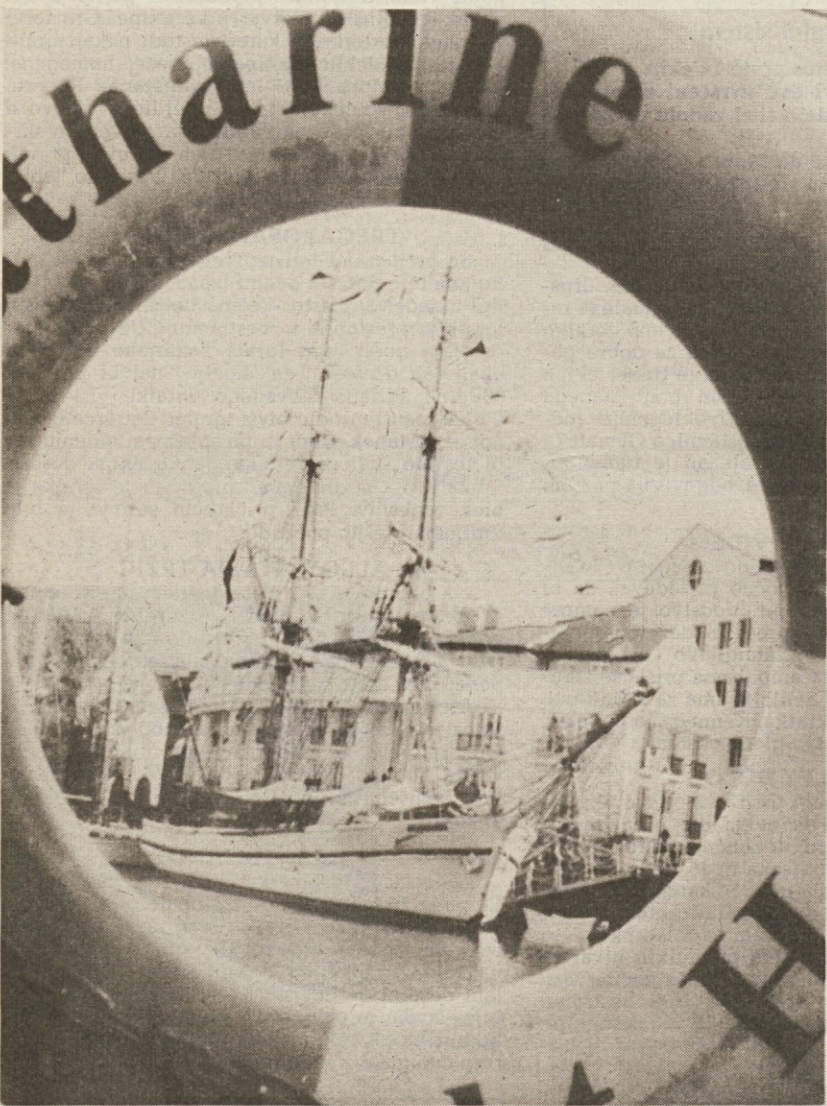

NEW DELHI — Življenje v največji indijski državi Utar Pradeš je že štiri dni skoraj popolnoma paralizirano, v številnih mestih je uvedena policijska ura, že močnim varnostnim silam v Ayodhyi pa so poslali nove okrepitve (na sliki AP). Hindujski fundamentalisti namreč še naprej poskušajo prebiti močne policijske kordone in začeti z gradnjo templja v čast bogu Rami na mestu, kjer danes stoji mošeja.

Doslej je bilo v spopadih okoli mošeje že enajst mrtvih, v protestih, do katerih je zaradi nameravane gradnje templja prišlo v petih severnih indijskih državah, pa je samo v zadnjih dveh dneh umrlo še 66 oseb. Konec oktobra je več sto tisoč prostovoljnih graditeljev krenilo proti Ayodhyi na poziv desničarske Baratijske Džanate stranke in fundamentalistične organizacije Višva hindu parišad. Po uradnih podatkih so zaprli 72 tisoč oseb, nekateri viri pa govorijo, da je bilo zaprtih kar 300 tisoč hindujskih skrajnežev.

Neredi pa so vplivali tudi na stabilnost Singhove vlade, kateremu je prav Baratijska Džanata odrekla podporo, tako da bo indijski parlament 7. novembra glasoval o zaupnici vladi.

Pogled na preteklost

Maria Assumpta najstarejša še ploveča jadrnica s križnimi jadri: zgrajena je bila pred 130 leti v Španiji, trenutno pa je privezana v Londonu. Če bi jo hoteli kupiti, računajte, da boste zanjo morali odšteti kakih 200.000 funtov (Telefoto AP)

Tudi Črno morje med najbolj onesnaženimi morji na svetu

MOSKVA — Črno morje sodi med najbolj onesnažena morja na svetu, stanje pa je že tako zaskrbljujoče, da ekologi že govorijo o njegovi ekološki smrti. Sovjetski oceanograf Mihail Vinogradov je v intervjuju za tiskovno agencijo Tass skušal pojasniti tudi vzroke te poslednje ekološke katastrofe.

V Črno morje se iztekajo ogromne količine urbanih odpadkov, v katerih mrgoli nevarnih mikroorganizmov, poleg tega pa se v morje iztekajo strupene odpadne številnih industrij in kmetijskih obratov. Vso to nesnago prenaša Donava, ki se prav tako izteka v morje, saj potuje kar skozi osem držav. Da je stanje Črnega morja že dramatično, priča podatek, da se je v zadnjem desetletju število delfinov skrčilo z dveh milijonov na sto tisoč in še ti se borijo za preživetje.

Prodajal je razstrelivo

MACERATA — V neki papirnici v predmestju Macerate so karabinjerji zaplenili več kot 40 kilogramov eksploziva. Podoben eksplozivni prah običajno uporabljajo za izdelavo petardov. Lastnika papirnice so prijavili sodniku zaradi posesti nevarnega materiala, kar je še posebej hudo dejanje, saj je možakar eksploziv hranil v javnem lokalu. Preden so eksploziv lahko odpeljali, so morali pirotehniki zavili posamezne kose v alufolijo, da bi preprečili morebitno eksplozijo.

Evropa naj ve, koliko je Britancem za enotnost

LONDON — Britanska železna dama Thatcherjeva ni ravno deležna velike simpatije, toda če že na koga, potem lahko računata na popularni britanski dnevnik The Sun, kar niso mačje solze. Dnevnik vodi te dni gorečo protifrancosko kampanjo in brezkompromisno podpira premierkin boj proti evropski monetarni enotnosti. V včerajšnji izdaji je med drugim povabil vse Otočane »zdrave pameti in dobre volje«, naj se točno opoldne obrnejo v smeri Francije in naredijo tipično žaljivo kretnjo, ki tudi v Italiji pomeni, da te nekdo nekam pošilja. The Sun je vabilo podkrepil z razlago, da bodo Britanci enkrat za vselej »gospodu Delorsu, predsedniku komisije EGS, razložili, kam naj si vtakne svoj ecu« (dobesedno). Da bo zadeva čim jasnejša, pa je urednik časopisa poskrbel tudi za grafični prikaz današnje protifrancoske podviga in opomin, da je gospa Thatcherjeva bila deležna divjega zvižganja, ko je obiskala Pariz. »Končno je napočil trenutek, da to nezaslišano sramoto operemo,« še vabijo novinarji.

Tudi zlikovci bi se radi prilagodili napredku

RIM — Tehnološki napredek na področju telefonije je zamikal tudi najbolj preproste zlikovce, ki se niso znali izogniti čaru prenosnih in celularnih telefonov. Trojica rimskih tatičev si je omislila svojevrstno goljufijo, ki je telefonsko podjetje SIP oškodovala za več sto milijonov. Fantje so si v avtomobile namestili večinoma ukradene telefone, stroške pa so plačevali s prav tako ukradenimi čeki. Po določenem času so telefone prodali. Poleg tega pa so izdelali »strategijo« s katero so telefonske klice iz avtomobila registrirali na nič hudega sluteče telefonske naročnike.

Goljufije se je prva zavedala prav družba SIP, ko so ji banke zavrnile nekrte in ukradene čeke. Po podrobnejšem pregledu naročnikov avtomobilskih telefonov pa so ugotovili, da je število klicev nesorazmerno s številom naročnikov. SIP je obvestila policijo, ki je zadevo kmalu razčistila, saj je trojici že več časa sledila.